

ਪਾਤੀਸ਼ਾ ਸਿੰਘਾ

ਪਾਤੀਸ਼ਾ ਸਿੰਘਾ
ਪਾਤੀਸ਼ਾ ਸਿੰਘਾ ਸਿੰਘਾ, ਪੀ.ਐੱਸ. 321210
ਪੀ.ਐੱਸ. (02032) 200112

પાકીઆ મિન્દગી

પાકીઆ માહોલસે બનતી હે

મજમૂઅએ તકારીર

મૌલાના મુહમ્મદ ઉમર સાહબ પાલનપુરી
દામત બરકાતુમ (નવ્વરલ્લાહ મર્કદહ)

ઉર્દૂ : મુહમ્મદ હાફેઝ અખ્તર
લિપિયાંતર : સુલેમાન મજાદરી

: પ્રકાશક :

ગુરાની ફુતુબખાના

છાપી - ૩૮૫૨૧૦
બનાસકાંઠા, (ગુજરાત)

(સર્વ હક્ક સ્વાધીન છે.)

नहमहुष व नुसल्ली अला रसूखिहिलकरीम

१ - दुनिया दाइल असबाब है

अल्लाह रब्बुल ईज्जतने ईस दुनियाको दाइल असबाब बनाया है और जो कुछ करते हैं अल्लाह करते हैं. अपने कुदरतके साथ करते हैं, असबाबके परदेमें करते हैं. अल्लाह तआला असबाबके मोहताज नहीं लेकिन अपनी कुदरतका मुआहरा असबाबके पिछे करते हैं और भुद दिभाई नहीं देते. ईन्सानका जहन मब्लूकातकी तरफ जाता है ईसलिये ईन्सान मब्लूकातमें उलजकर रह जाता है. अल्लाहकी तरफ ईन्सानका जहन नहीं जाता क्योंकि अल्लाह दिभाई नहीं देते. छावांके दुनियाके अंदर बहोत सी चीजें दिभाई नहीं देती. लेकिन ईन्सान इनको निशानीओंसे मानता है. ईन्सानकी जहन दिभाई नहीं देती लेकिन मानते सब हैं. ईस लिये के जिस आदमीमें रुह होती है, खलता है, फिरता है, बोलता है, भाता-पिता है, ये ईसकी जहन और जिन्दा होनेकी निशानी हैं. छावांके जहन दिभाई नहीं देती. लेकिन तमाम ईन्सान ईसे मानते हैं. अकल दिभाई नहीं देती लेकिन ईन्सान ईसे निशानीयोंसे मानता है के ये आदमी ढंकेका काम करता है ढंककी बातें करता है लिहाजा अकल है. अगर अकल न होती तो कपणे झणता, गावियां देता तो निशानीसे अकलको माना और बगयर देभे माना. किसी जंगलमें आदमी मकान बना हुआ देभकर झोरन समझता है के ईसका बनानेवाला कोई है अगरये बनानेवालेको नहीं देभा लेकिन ये मकान निशानी है के ईस मकानका कोई बनानेवाला है. यहां तकके जंगलके अंदर गिटकी मेंगनीके निशानात देभे और बगयर देभे गिटको माना मेंगनीकी निशानी से, तो ये ईन्सान

ફેહરિસ્ત મઝામીન

ઉન્વાનાત

સફા

દુનિયા દારૂલ અસબાબ હૈ	૨
પરવરિશ કરનેમે અલ્લાહ કિસીકા મોહતાજ નહીં	૨
કાયનાતકી તખ્લીક અલ્લાહકી મઅરફતકી નિશાની	૪
અસબાબકી દો કિસ્મે હૈ	૬
ચીઝોસે ઝિન્દગીકા બનના, ઈન્સાની તજુર્બા હૈ ખુદાઈ વાદા નહીં	૭
અસબાબે હકીકી પર ઝિન્દગીકા બનના, યે ખુદાઈ વાદા હૈ	૮
પાકીઝા ઝિન્દગી, પાકીઝા માહોલસે બનતી હૈ	૧૦
દીનદારી લાનેમે તકલીફ બરદાશત કરની પળહેગી	૧૩
આજ દીન બિલકુલ યતીમ બચ્ચે જૈસા બન ચૂકા હૈ	૧૫
અલ્લાહ તબિયતકે મુવાફિક વ ખિલાફ હાલાત લાકર આઝમાઈશ કરતે હૈ	૧૮
દીનકે કામકી બુનિયાદ જાન વ માલકી કુરબાની હૈ	૨૦
દીનકે કામ કરનેવાલોકે લિએ દુનિયાકી કોઈ હૈસિયત નહીં	૨૨
દીનકા તકાઝા હૈ બજાએ દુનિયાકે દીનકી મોહબ્બત દિલમે હો	૨૩
દીનદારીકા ઝિયાદા હોના મેહનત પર મુન્હસિર હૈ	૨૪
દુનિયા મેહનત ઔર અકલ પર મુન્હસિર નહીં બલકે મુકદ્દરમે હૈ	૨૫
દીનકા તકાઝા કારોબારી તકાઝોસે મુકદ્દમ હૈ	૨૬
અલ્લાહકી કુદરતકા અજીબ મુઝાહેરા	૨૭
હશરકે અંદર હર આદમીસે પાંચ સવાલ હોગે	૨૯

- બની ઈસરાઈલ ઓર સહાબા (રદી.) કે કિસ્સે મુસ્લિમકે
 લિયે નમૂના હૈ ૩૧
- અસબાબે ઝાહિરહકે ઈખતિયાર કરનેકા ઈન્સાન મુકલ્લફ હૈ.. ૩૨
- ઝાહિરી અસબાબકે ગલત ઈસ્તેમાલસે અસબાબે
 ગયબીયા ખિલાફ હો જાતે હૈ ૩૪
- હર કામ અલ્લાહકે ઈરાદેસે હોતા હૈ ૩૫
- હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કા કિસ્સા ૩૬
- ખાલી નેઅમતોકા આ જાના યે ખુદાકી રઝાકી દલીલ નહીં... ૩૯
- તદબીર શરીઅતકે ખિલાફ હો ઓર કામિયાબ
 ભી હો લેકિન અંજામ ખૂરા આએગા ૪૨
- નબીયોકે કિસ્સે ક્યામત તકકે લિએ ખુદાઈ ઝાખ્તે હૈ ૪૪
- તમામ અંબિયાકા આના બતૌર તમ્હીદ ઓર
 હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આના બતૌર અસલ ૪૫
- હઝરત મુસા (અલૈ.) કા કિસ્સા ૪૬
- અલ્લાહ તઆલાને હમે ભી કારોબાર ઓર ઘર ટૂંક દિએ હૈ .. ૪૮
- દુનિયાકી આવાઝ ૪૯
- ચાર ચીઝે ૫૦
- ઈન્સાનકો અલ્લાહ તઆલાને દુનિયામે મુખ્તસર
 વકતકે લિએ ભેજા હૈ ૫૨
- હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે તશરીફ લાનેસે નુબુવ્વતકા
 દરવાઝા બંદ હો ગયા, દઅવતકા દરવાઝા નહીં ૫૨
- માલ વ દૌલતસે કામિયાબી વ નાકામી નહીં ૫૪
- ઝમીન આસમાનકે સારે લશ્કર અલ્લાહકે હાથમે હૈ ૫૫
- જૌનસી મખ્લૂકકો અલ્લાહ ચાહે ઝિન્દગી બનાને યા
 બિગાળને પર ઈસ્તેમાલ કરતે હૈ ૫૬

ઝિન્દગીકે બનને ઔર બિગળનેકા ખુદાઈ ઝાખ્તા વ કાનૂન . ૫૭	
ઈન્સાની ઉઝવકા સહી ઈસ્તેમાલ	૫૮
ઈન્સાનકે અંદર બળી બળી ત્રીન કમઝોરીયાં	૫૯
ઈન્સાન પર મૌતકા આ જાનાં યે ખુદાઈ પકળ નહીં	૬૨
ઈન્સાન ખુદ અપની ઝિન્દગીકા તરતીબ	
કાયમ નહીં કર સકતા	૬૩
અલ્લાહકા જેલખાના જહન્નમ ઔર મેહમાનખાના જન્નત . ૬૪	
જન્નતકી કિમત માલ વ દૌલત નહીં બલકે ઈન્સાની અમલ હૈ . ૬૫	
જન્નતકી નેઅમતોમે ત્રીન બળી બળી ખૂબિયાં.....	૬૬
દુનિયાકી હર નેઅમતમે ત્રીન કમઝોરીયાં	૬૬
અલ્લાહ તઆલાકા કેદખાના જહન્નમ બહોત બળા હૈ	૬૭
નજાતકા રાસ્તા મુસલમાનકે પાસ હૈ, લેકિન	
બજાએ નુફુસકે નુફુશમે હૈ	૬૮
તા'કત દો કિસ્મકી હૈ	૬૯
ઈન્સાન સબસે બળી તા'કત	૭૧
ઈન્સાન બેકિમત કબ બનતા હૈ	૭૧
ઈન્સાનકી અઝમત વ તરક્કીકા રાઝ ઉસકા મુજાહેદ્દહ હૈ .. ૭૩	
એક સહાબીકા કિસ્સા	૭૪
ખુદાકે ઉસૂલકે મુતાબિક મુજાહેદ્દાત કરના હૈ	૭૫
સહાબા (રદી.) કા સબસે ઝિયાદા દીનકે તકાઝોકો પૂરા કરના ૭૬	
દીનમે તા'કત અલ્લાહકી નિસ્બતસે આતી હૈ	૮૦
પૂરે કુર્આન વ હદીસમે દો બાતે હૈ	૮૧
તમામ અંબિયાએ કિરામ (અલૈ.) સે એક	
અહદ લિયા ગયા થા	૮૪
દીની ઝિન્દગીકે બગૈર મુસલમાનકી હૈસિયત	૮૬
અસલી દુશ્મન હમારા નફસ વ શયતાન હૈ	૮૭

ઈન્ના બળા આસમાન, ચાંદ, સૂરજ, સિતારે ઔર યે સારી મખ્લુકાત જો કે રંગ-બેરંગી કાએનાતમે ફૈલી હુઈ બસ્તી હૈ ઈસકો દેખકર ક્યા યે નહી જાન સકતા કે ઈસકા ભી કોઈ બનાનેવાલા હૈ, જૈસે ઈસ જંગલકે અંદર બને હુએ મકાનકા બનાનેવાલા દિખાઈ નહી દેતા ઔર બગયર દેખે ઉસકો માના ક્યોકે મકાન નિશાની હૈ. ઈસી તરહ યે ઝમીન, આસમાન, સૂરજ, ચાંદ પૂરી કાએનાત ઈસ બાતકી નિશાની હૈ કે ઈસકા કોઈ બનાનેવાલા હૈ.

ઔર ઝમીન આસમાન, ચાંદ, સૂરજકે પયદા કરનેકી જહાં બહોત સી મસ્લેહતે હૈ વહાં યે ભી, એક બળી મસ્લેહત હૈ કે ઈસકે ઝરીએ આદમી અલ્લાહ તઆલાકો પેહચાને ઔર ખુંદાકી વહદાનિયત ઔર મૌજુદ હોનેકા યકીન કરે. યૂનાન્હે અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા :

(યે અલ્લાહ પાકને નિશાનીયાં બનાઈ હૈ, અલ્લાહ તઆલાકો પેહચાનને કે લિએ ઝમીન, આસમાન, સૂરજ, ચાંદ અલ્લાહને ઈસ લિએ નહી બનાએ કે અલ્લાહ તઆલાકો ઈસકી ઝુરૂરત થી. (સૂરએ રૂમ, આયાત-૨૨, પારા-૨૧)

૨ - પરવરિશ કરનેમે અલ્લાહ તઆલા

કિસીકા મોહતાજ નહી

અલ્લાહ તઆલાને ઝમીન, આસમાન, ચાંદ, સૂરજકો ઈસ લિએ નહી બનાયા કે ઉસકે બગયર વો ઈન્સાન વ મખ્લુકાતકો પાલ નહી સકતે થે. નહી, ઐસા નહી હૈ. પાલનેમે અલ્લાહ ઝમીન વ આસમાન, સૂરજ, ચાંદકે મોહતાજ નહી દુકાન, ખેત, રૂપિયા - પૈસા, સોના - ચાંદીકે વો મોહતાજ નહી વો ચૂંચુંટીસે લેકર જંગલકે બળે બળે શેરો ઔર સમંદરોકી બળી બળી મછલીયોકો બગયર કારોબારકે પાલતે હૈ. માંકે પેટમે ઈન્સાનકો

બગયર કારોબારકે પાલા. જો કરોબાર સામને ડાલા યે ઈસ લિએ નહી ડાલા કે વો ઈસ કારોબારકે બગયર પલ નહી સકતે. વો તો પાલનેમે ઝમીન, આસમાન, સૂરજ, ચાંદકે ભી મોહતાજ નહી.

અલ્લાહકો ઉનમેસે કિસી ચીઝકી ઝરૂરત નહી, અલ્લાહને ફિર બનાયા ક્યું યે સારા સિલસિલા જો હૈ. યે સિલસિલા તરબિયત નહી હૈ, તરબિયત તો ખુદા અપની કુદરતસે કરતે હૈ ઓર અપને ઈરાદોસે કરતે હૈ. જો કામ અલ્લાહ તઆલા કરતે હૈ. વો અપને ઈરાદે, અપની કુદરત ઓર અપની ચાહતસે કરતે હૈ. વો કિસીકે, ચીઝકે મોહતાજ નહી.

જિસ ચીઝકા ઈરાદા કરતે હૈ વો ચીઝ હો જાતી હૈ. પાલનેકા ઈરાદા કરે, પરવરિશ હો જાતી હૈ ઓર અગર પરવરિશકો બિગાળનેકા ઈરાદા કરતે હૈ, તો પરવરિશકો બિગાળ દેતે હૈ. ઝમીન આસમાન, બનાનેકા ઈરાદા કર લિયા તો બન ગયા ઓર જિસ દિન તોળનેકા ઈરાદા કરેંગે તો તોળ દેગે. તો ખુદા કિસી મખ્લૂક ઓર ઝાહિરી અસબાબકે મોહતાજ નહી. યે સારી ચીઝે ખુદાને તર્બિયતક લિએ નહી બનાઈ. અલ્લાહ તઆલા ઈસકે બગયર ભી તર્બિયત કર સકતે હૈ. યે બાત અલગ હૈ કે ખુદાકી કુદરત ઈન સારી ચીઝોકો ઈસ્તેમાલ કરે. સૂરજકો ગરમી પહોંચાનેકે લિએ, બાદલકો બરસાનેકે લિએ, અલ્લાહકી કુદરત અગર ઈનકો ઈસ્તેમાલ કરે તો યે બાત હૈ. મગર ખુદા ઈન ચીઝોકા મોહતાજ નહી. લિહાઝા યે તમામ સિલસિલા તર્બિયતકે લિએ નહી હૈ બલકે સિલસિલા મઅરફતે કુદરત હૈ. અલ્લાહ તઆલાકો પેહચાનનેકે લિએ યે સારી ચીઝે પયદા કી. કરનેવાલી જાત અલ્લાહકી હૈ. વો દિખાઈ નહી દેતા ઉનકો પેહચાનનેકે લિએ ઈન સારી ચીઝોકો દેખો ઓર દેખકર ખુદાકી પેહચાન કરો.

૩ - કાએનાતકી તખ્લીક, અલ્લાહકી

મઅરફતકી નિશાની

અલ્લાહ તઆલાને ઈન સારી ચીઝોકો ઈસ લિએ પયદા ફરમાયા કે ઈન ચીઝોકો દેખકર મેરી તા'કતકો તસ્લીમ કરો ઔર મેરી બાતકો માનો. અગર મેરી તા'કાત મુવાફકતમે આ ગઈ તો દુનિયા વ આપેરતમે ચમકોગે ઔર અગર મેરી તા'કત વ કુદરત તુમ્હારે ખિલાફ હો ગઈ તો દુનિયા વ આપેરતમે મિટ જાઓગે. ઈન સારી હૈરત અંગેઝ ચીઝોકો દેખકર તુમ મુઝે પેહચાનો. લેકિન યે કમ સમઝ ઈન્સાન બજાએ ખુદાસે જુળનેકે યે ઝમીન વ આસમાન, ચાંદ વ સૂરજસે જુળ ગયા ઔર કરોળો ઈન્સાન ઝમીન વ આસમાન, ચાંદ વ સૂરજકી પૂજા કરનેવાલે બન ગએ. લેકિન કલ્મા પઢનેવાલે ખુદાકી તા'કત તસ્લીમ કરનેવાલે ઔર ઈમાનકી તા'કત રખનેવાલે ઈન ચીઝોકી પૂજા નહીં કરતે, ખુદાને ઈન્સાનકો અપની મનવાનેકે લિએ પયદા ફરમાયા ઔર ઈસ ઈન્સાનકે પાસ ઝમીન, આસમાન, સૂરજ, ચાંદ અપની મઅરફતકી ચીઝે ઈન્સાનકો દિખાઈ કે ઈન ચીઝોકો દેખકર મેરી માને. લેકિન ઈન્સાન બજાએ ખુદાકે માનનેકે ઉન ચીઝોસે જુળ ગયા ઔર ગુમરાહ હો ગયા.

મિસાલકે તૌર પર એક બાદશાહને પબ્લીકસે કહા કે મેરી બાત માનો ઔર પબ્લીક બગાવત કર રહી હૈ ઔર બાદશાહકી બાત નહીં માનતી. બાદશાહને અપની તા'કત દિખાનેકે લિએ બળે બળે ચાર-પાંચ પહેલવાન પબ્લીકકે પાસ ભેજે કે ઈન પહેલવાનોકો દેખો ઔર મેરી તા'કાત સમઝો ઔર મેરી તા'કાત તસ્લીમ કરો. ચાર પહેલવાન આએ તો પબ્લીક ઈત્ની કમસમઝ નીકલી કે ચારો પહેલવાનોસે જુળ ગઈ.

પહેલવાનોંકે સરોંકો તેલ લગાના, ઉનકી ટાંગોંકો દબાના, ઉનકી ખુશામદ કરના કે હમકો મારના મત. હમારે બચ્ચે યતીમ હો જાએંગે હમ કમઝોર હૈ, હમે હરગિઝ ન મારિયો, બાદશાહને દેખા કે યે તો બહોત નિકમ્મે નિકલે. ઈનકો ભી ખત્મ કરના ચાહિએ તો ઈસ બાદશાહને દો ઔર બળે પહેલવાન ભેજે. ઉન દોનોંને આકર ઈન ચાર પહેલવાનોંકો ભી ખત્મ કર દિયા ઔર પબ્લીકકો ભી ખત્મ કર દિયા તા'કે સબકો મા'લૂમ હો જાએ કે પબ્લીકકે સાથ સાથ ચારો પહેલવાનોંકી ભી બાદશાહકે સામને કોઈ હૈસિયત નહી, તો યે ઝમીન, આસમાન, સૂરજ, ચાંદ, પહેલવાન હૈ જિનકો અલ્લાહ તઆલાને બનાયા તો આદમી ઈનકો દેખકર અલ્લાહકી તા'કતકો તસ્લીમ કરે ઔર અલ્લાહકી બાતકો માને ઔર કામિયાબ હો. મગર કરોળોં ઈન્સાન, ઈન પહેલવાનોં, ઝમીન આસમાન, સૂરજ, ચાંદસે જુળ ગએ ઔર અલ્લાહ તઆલાસે નહી જુળે. લેકિન ચૂંકે કલ્મા પળહનેવાલે અલ્લાહસે જુળે હુએ હૈ તો ઈસલિએ અલ્લાહ તઆલાને ઝમીન વ આસમાન, ચાંદ, સૂરજકો બાકી રખ્યા. એક દિન એસા આએગા કે એક આદમી ભી અલ્લાહસે જુળનેવાલા નહી રહેગા. એક આદમી ભી અલ્લાહ અલ્લાહ કેહનેવાલા નહી હોગા, ઈમાનવાલા નહી હોગા તો ઉસદિન અલ્લાહ તઆલા એક બહોત બળે પહેલવાનકો લાએંગે, જિસકા નામ હઝરત ઈસરાફિલ (અલૈ.) હૈ. ઉસ્સે કેહ દેગે કે સૂર ફુંકો વો ફુંક દેગે તો ઝમીન વ આસમાન, સૂરજ, ચાંદ સબ ટૂટ ફૂટકર ખત્મ ઔર ઉસ વકત ભી જો ઈન્સાન હોંગે સબ ખત્મ હો જાએંગે ઔર ચાલીસ સાલ બિલકુલ સન્નાટા હોગા ઔર ચાલીસ સાલકે બાદ ફિર દૂસરી મર્તબા હઝરત ઈસરાફિલ (અલૈ.) (સૂર) ફુંકેગે તો હઝરત આદમ (અલૈ.) સે લેકર આખિર તક તમામ ઈન્સાન ઝિન્દહ હોકે હશરકે

મયદાનમે આ જાએગે ઔર અલ્લાહ તઆલાકે સામને હિસાબ કિતાબકે લિએ સબ જમા હો જાએગે લેકિન અભી તક યે ઝમીન, આસમાન, સૂરજ, ચાંદ, અલ્લાહ તઆલાને બરકરાર રખે હું ઔર અલ્લાહ તઆલાકે નામ લેનેમે ઈત્ની તા'કાત હૈ કે એક આદમી ભી અલ્લાહ તઆલાકા નામ લેતા રહેગા. સારી દુનિયા અગર ખુંદા ન ખ્વાસ્તા કાફિર હો જાએ ઔર સિર્ફ એક આદમી હો ઔર વો ભી સિર્ફ અલ્લાહ અલ્લાહકા નામ લેતા રહે નમાઝ, રોઝા, ઝકાત, કિસીકી ખબર ન હો સિર્ફ અલ્લાહકા નામ લેતા રહે તો ઝમીન આસમાન સૂરજ, ચાંદકા પૂરા નિઝામ ચલતા રહેગા ઔર જિસ દિન યે ભી નહી રહા તો અલ્લાહ ઈસ પૂરે નિઝામકો ખત્મ કરકે દરહમ બરહમ કરેગા ઔર ક્યામતકા દિન કાયમ હોગા. તો કરનેવાલી ઝાત અલ્લાહકી હૈ વો કરતે હૈ, અપને ઈરાદે વ કુદરતસે કરતે હૈ. કિસી ચીઝકે વો મોહતાજ નહી. લેકિન દુનિયાકો ઉસને દાઝલ અસબાબ બનાયા હૈ ઔર અસબાબકે પરદેમે અલ્લાહ અપની કુદરતકા મુઝાહરહ ફરમાતે હૈ.

૪ - અસબાબકી દો કિસ્મે

અસબાબ ઝાહિરી વ અસબાબ બાતિની. અસબાબ ઝાહિરી ક્યા હૈ ? મુલ્ક, માલ, રૂપિયા, પૈસા, સોના-ચાંદી, દુકાન, ખેત, ઓહદા, ડિગ્રી, ફોજ, પોલિસ, કારોબાર યે સારે ઝાહિરી અસબાબ હૈ ઔર અસબાબ ગયબી યા અસબાબે હકીકી ક્યા હૈ ? દીન, ઈમાન, આ'માલે સાલેહા, તવક્કલ, સબર, શુકર, સખાવત હૈ યે તમામ ખુબિયાં, ઈન્સાનકી કામિયાબીકે અસબાબ હૈ. ગયબી અસબાબ ઈન્સાનકી કામિયાબીકે અસબાબ હૈ.

ઝાહિરી અસબાબ મુલ્ક વ માલ પૈસા રૂપિયા ઔર ફૈલી હુઈ ચીઝકે ઝરીએ ઈન્સાની ઝિન્દગીકા બનના યે ઈન્સાની તજુર્બા

હું. અલ્લાહકા વઅદા નહી. ઉસકે ઝરીએ કભી જિન્દગી બનતી ભી હું ઓર કભી બિગળતી ભી હું. મુલક ઓર માલમે ફિરઔન વ હામાનકી જિન્દગી બિગળી મુલક વ માલમે હઝરત સુલેમાન વ દાઉદ (અલૈ.)કી જિન્દગી બની. વઝારતકી કુર્સીમે હામાનકી જિન્દગી બિગળી ઓર વઝારતકી કુર્સીસે હઝરત યુસૂફ (અલૈ.)કી જિન્દગી બની. જિન ચીઝોમે ઈન્સાનકી જિન્દગી ઈન્સાનકો બનતી હુઈ નઝર આતી હું ઉન ચીઝોમે અલ્લાહ કભી જિન્દગી બનાતે હું ઓર કભી બિગળતે હું ઝમીન ફટી કાઝનકે લિએ. કાઝન અંદર ધૂસા અલ્લાહકી લઅનત બરસી ઓર નાકામ હુઆ.

ઝમીન ફટી હઝરત ઈસ્માઈલ (અઈ.) કે લિએ ઓર ઝમઝમકા પાની નિકલ આયા. ખુદાકી રહમત બરસી ઓર કામિયાબ હુએ એક કે લિએ ઝમીનકા ફટના નાકામી ઓર દૂસરેકે લિએ ફટના કામિયાબી. તો મા'લૂમ હુઆ કે દુનિયાકે અંદર જિત્ની ફૈલી હુઈ ચીઝે હું ઈન ચીઝોસે ઈન્સાનકા ઝહન હું કે મેરી જિન્દગી બનેગી.

૪ - (૧) ચીઝોસે જિન્દગીકા બનના,

ઈન્સાની તજૂર્બા હૈ ખુદાઈ વઅદા નહીં

દુનિયાકે અંદર ફૈલી હુઈ ચીઝોસે જિન્દગીકા બનના ઈન્સાની તજૂર્બા હૈ ખુદાકા વઅદા નહીં. ઈસલિએ કભી કભી ઈન ચીઝોમે જિન્દગી બન જાતી હું ઓર કભી કભી જિન્દગી બિગળ ભી જાતી હું. માલસે કભી ઈન્સાનકે કામ બનતે હું ઓર કભી યેહી માલ ડાકૂઓકે આનેકા સબબ બન જાતા હું ઓર ગોલી માલકી વજહસે માર દી જાતી હું. દોનોં કામ હો જાતે હું દુનિયાકે અંદર ફૈલી હુઈ ચીઝોસે જિન્દગી બનનેકી કોઈ ગેરંટી નહીં. રૂપિયા, પૈસા, સોના, ચાંદી, ઓહદા, ડિગ્રીકે અંદર

જિન્દગીકા બનના કોઈ ગેરંટી નહીં. ક્યોંકે યે ઈન્સાની તજૂબાં હૈ. ખુદાકા વઅદા નહીં. કભી બનતી હૈ ઓર કભી બિગળ તી હૈ. લેકિન વો જો અસબાબ હકીકીયા ઓર ગયબિયા ઓર અસલી હૈ ઉસમેં ઈન્સાનકી જિન્દગીકા બનના યે ખુદાકા વઅદા હૈ. ઈમાન પર જિન્દગીકા બનના, આમાલે સાલેહ પર તકવા, શુકર, સખાવત, તવક્કલ, સબર પર જિન્દગીકા બનના નમાઝો પર, ઝકાતો પર, ગુરબાપરવરી પર, સચ્ચાઈ ઓર અમાનતદારી પર જિન્દગીકા બનના યે ખુદાઈ વઅદા હૈ.

૪ - (૨) અસબાબે હકીકી પર

જિન્દગીકા બનના, યે ખુદાઈ વઅદા હૈ

અગર યે આ'માલ અચ્છે બન ગએ, ઈમાનમેં તા'કત આ ગઈ, જિન્દગીમેં દીનદારી આ ગઈ તો જિન્દગીકા બનના યે ખુદાકા વઅદા હૈ દુનિયાકે અંદર ભી ઓર આબેરતકે અંદર ભી બનેગી. લેકિન યે અસબાબ ગયબીસે જિન્દગીકા બનના ઈન્સાનકો દિખાઈ નહીં દેતા ક્યોંકે અસબાબે ગયબીકે ઈખ્તીયાર કરનેમેં બા'ઝ મર્તબા અસબાબે ઝાહિરી કમ હોને યા બા'ઝ મરતબા અસબાબે ઝાહિરી કમ હોને યા બા'ઝ મરતબા છોળને પડતે હૈ ઓર બા'ઝ મર્તબા અસબાબે ઝાહિરી ઝિયાદા હોતે હૈ.

ઓર યે ઈન્સાનકે મુશાહદાતકે ખિલાફ હોતા હૈ ઈસ બિના પર ઈન્સાનકો મુજાહેદહ કરના પળતે હૈ. ઈસ મુજાહેદકે લિએ ઈન્સાન તૈયાર નહીં હોતા. ઈન્સાન ઝાહિરી અસબાબમેં ઉલઝ જાતા હૈ ઓર અસબાબે ગયબિયા ઈસકે ખિલાફ હો જાતે હૈ. ઈમાનકી તા'કત કમઝોર પળ જાતી હૈ. આ'માલ ખરાબ હો જાતે હૈ. ઝહન ઈસકા યે હોતા હૈ કે પૈસા જિત્ના ઝિયાદા હો ઓર મેરી જિન્દગી બનેગી. અબ સૂદ, ઝૂઠ, રિશ્વત, ગબન,

ખયાનત, ખરાબ કામ કરકે અપને આ'માલ ખરાબ કરકે
 અસબાબે ગયબિયાકો અપને ખિલાફ કર દેતા હૈં ઔર અસબાબે
 ઝાહિરીયા ઈસકે સામને આતે રેહતે હૈં ઔર ઉસીમેં વો અપની
 જિન્દગીકા બનના ખ્યાલ કરતા હૈં ઔર સમજતા હૈં ઔર યે
 અલ્લાહકા ફૈસલા હૈં કે જો આદમી અલ્લાહકી બાત ન માને
 ઔર અલ્લાહકા નાફરમાન ઔર બાગી હો જાતા હૈં તો અલ્લાહ
 તઆલા શુરુમેં ઉસે ઢીલ દેતે હૈં ઔર આખિરમેં ઉસકી પકળ
 કરતે હૈં ઔર જો આદમી અલ્લાહકો માનતા હૈં ઔર ઉસકી
 ફરમાબરદારી કરતા હૈં ઔર અસબાબે હકીકીયાકો પકળ લેતા
 હૈં, ઈમાનવાલી જિન્દગી, દીનવાલી જિન્દગી, આ'માલવાલી
 જિન્દગી જબ વો ઈખ્તયાર કરતા હૈં, એહકામાતકી પાબંદી કરતા
 હૈં, ઝૂઠ નહીં બોલતા, સચ્ચાઈકે સાથ રેહતા હૈં તો એસે આદમીકી
 જિન્દગીકો આમતૌરસે અલ્લાહ તઆલા શુરુમેં ઈમ્તીહાનવાલી
 બનાતે હૈં. ઈસ પર ઈમ્તીહાનાત આતે હૈં ઔર આખિરમેં અલ્લાહ
 તઆલા એક ઝલક એસી ભી દિખાતે હૈં કે દેખનેવાલે દેખકર
 કહે જાતે હૈં કે લો ઈસકી તો જિન્દગી બન ગઈ. સારે અંબિયાએ
 કિરામકી જિન્દગી ઈસકે લિએ હમારે વાસ્તે નમૂના હૈં. શુરુકે
 અંદર છોટે - બળે ઈમ્તીહાનાતકા દૌર ગુઝરા. બળી તકલીફોમેં
 જિન્દગી ગુઝરી. હઝરત નૂહ (અલૈ.) પર તકલીફેં આઈ. હુઝૂર
 (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં કે મુઝે ઈત્ના સતાયા ગયા કે ઔર મુઝે
 ઈત્ના ડરાયા ધમકાયા ગયા કે કોઈ ઈત્ના ડરાયા - ધમકાયા
 નહીં ગયા. યે તમામ તકલીફેં ઈમ્તીદાઈ દૌરકે અંદર આઈ ઔર
 આખિરમેં અલ્લાહ તઆલાકી મદદ આઈ. એસી બરકતેં વ નુસરતેં
 આઈકે જિસકો દુનિયાભરને દેખા કે જો કૌમ તેરહ (૧૩) સાલ
 તક બાતકો માનનેકે લિએ તૈયાર નહીં થી ઔર વોહી કૌમ પાંચ
 સાલ તક લખનેકે લિએ મદીના ગઈ. બદર, ઉહદ, ખંદકમેં ઔર

છઠ્ઠે સાલ બાદિલેનાખ્વાસ્તા મક્કાકે મુનાફિકોને સુલ્હે (સુલ્હે હુદેબિયા) કી. અંદરસે અદાવત થી. ઈસલિએ ઉન્હોને સુલ્હેનામા તોળ દિયા. ઔર ઈસપર મક્કા ફત્હ હુઆ. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) દસ હજારકે મજમેકો લેકર મક્કા તશરીફ લાએ તો ગોયા આઠ હિજરી તક ૧૩ સાલ મક્કા ઔર આઠ સાલ મદીનામેં ઈસ કૌમને રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કી બાતકો નહીં માના. જો નબી પૂરે આલમકે લિએ ભેજે ગએ. જો બાત પૂરે આલમસે મનવાની થી ઉસ બાતકો પૂરી કૌમે કુરૈશ ૨૧ સાલ તક માનનેકે લિએ તૈયાર નહીં ઔર માનના તો દરકિનાર લગ ને મરનેકો તૈયાર થે. ઝાહિરી અસબાબમેં પાકીઝા દીન પૂરે આલમમેં કેસે ફેલતા ? લેકિન અલ્લાહ તઆલાને આખિરકે અંદર ફત્હે મક્કાકે મૌકે પર એસી ઝલક દિખા દી કે સારે કે સારે બેઈમાન, ઈમાનવાલે બને ઔર પૂરા અરબ ઈસ્લામકે અંદર દાખિલ હુઆ ઔર એસી પાકીઝા જિન્દગી બનીકે દેખનેવાલે હયરતમેં પળ ગએ કે મુખ્તસર ઔર થોળે વક્તકે અંદર માહોલકા મિલના ઔર પૂરે આલમકે અંદર દીન ફેલના યે હયરતકી બાત થી.

પ-પાકીઝા જિન્દગી પાકીઝા માહોલસે બનતી હૈ

રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કી પાકીઝા જિન્દગી આદમી ઉસ વક્ત લેગા જબ ઈસ પાકીઝા જિન્દગીકા પાકીઝા માહોલ સામને આએજા. મક્કામેં રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કો માહોલ નહીં મિલા ઔર માહોલ નહીં બન સકા. ઈસલિએ કે અફરાદ ઈસ્લામમેં આએ કોઈ કબીલા ઈસ્લામકે અંદર નહીં આયા. કિસી કબીલેને મુકમ્મલ ઈસ્લામ કુબૂલ નહીં કિયા ઔર ઈસ્લામી જિન્દગી ઈજતિમાઈ હૈ. ઈસી ઈજતિમાઈ જિન્દગીકો બનાનેકે લિએ રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) હજકે ઝમાનેમેં આપ એક એક કબીલેકે પાસ

તશરીફ લે જાતે થે ઔર યે ફરમાતે થે કે મੈ પાકીઝા જિન્દગી લેકર આયા હું ઔર દુનિયા વ આખેરતકી કામિયાબી ઈસી પાકીઝા તરીકેમે હોગી. આપ (સ.અ.વ.) ફરમાતે વો કૌનસા કબીલા હૈ જો મેરે કો અપને પાસ ઠેહરાએ તા'કે મੈ ઈસ પાકીઝા જિન્દગીકો કબીલેકે અંદર લાઉ ઔર કબીલેકી જિન્દગી પાકીઝા ઉસૂલો પર આ જાએ ઔર સારી દુનિયા ઔર ક્યામત તકકે લિએ નમૂના બન જાએ ક્યોકે મકકેવાલે તો મેરી બાતકો માનનેકે લિએ તૈયાર નહી. લિહાઝા તુમ મેરેકો સાથ દો ઔર ઈસ પાકીઝા તરીકેકો કુબૂલ કરો. તો વો કબીલેવાલે કેહતે થે કે તુમ્હારી કૌમ તુમકો હમસે ઝિયાદા જાનતી હૈ, જબ વો તુમ્હારી બાત નહી માનતે તો હમ તુમ્હારી બાત ક્યો માને ? રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) મુખ્તલિફ કબીલોમે તશરીફ લે જાતે થે ઔર યે ફરમાતે કે મેરેકો અપને કબીલેમે લે જાઓ તા'કે મੈ યે પાકીઝા તરીકા તુમમે ચાલુ કર સકું. મુખ્તલીફ કબીલોમે આવાઝ દેતે થે કે કૌન હૈ જો મેરેકો સાથ લે લે ઔર મેરા સાથ દે દે ક્યોકે યે કામ હૈ ઈજતિમાઈ જિન્દગીકા, કામ કરના હૈ ઈજતિમાઈ. એક આદમી અગર અકેલા દીનકા કામ કરતા જાએ તો પૂરે આલમકે અંદર અસર નહી ડાલેગા. જબ તક એક પૂરેકા પૂરા મજમા સામને ન આ જાએ. ઉસ વકત તક પૂરે આલમકે અંદર અસર નહી પળેગા.

લેકિન લોગ માનનેકો તૈયાર નહી થે. યહાં તકકે આપ (સ.અ.વ.) દઅવત લેકર જાતે થે તો આપ (સ.અ.વ.)કો સતાનેકે લિએ કઈ શરીર પિછેસે આકર આપ (સ.અ.વ.) પર બદબૂ ડાલતે થે. કોઈ સામનેસે આકર આપ (સ.અ.વ.) પર થૂંકતા થા. કોઈ આતા ઔર આપ (સ.અ.વ.)કી ઊટનીકો મારતા તો વો ફુદકતી ઔર આપ (સ.અ.વ.) ઝમીન પર ગિર પળતે,

ફિર ઊઠતે, કપળે ઝાળકર ચલતે ઔર દૂસરે ખાનદાન કબીલેકી તરફ મુત્વજજા હો જાતે થે. ઈસી તરહ રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) એક ખાનદાન ઔર કબીલેકે પાસ જાતે થે ઔર દઅવત પેશ કરતે થે. મદીનવાલોંકી સઆદતમંદી ઔર ખુશનસીબીકો ઉન્હોંને યે તય ક્રિયા કે અય અલ્લાહકે રસૂલ હમ આપ (સ.અ.વ.)કો અપને ખાનદાનમે, અપને શહેરમે ઔર અપને કબીલેમે ઠેહરાનેકે લિએ તૈયાર હૈ ઔ આપકી બાતકો લેનેકે લિએ ઔર ઉસે માનનનેકે લિએ હમ તૈયાર હૈ. મદીનેવાલે ઈસકે લિએ તૈયાર હુએ ઔર ૭૨ આદમી રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કી ખિદમતમે આએ બયઅત હુએ ઔર ઉન્હોંને કહા કે અય અલ્લાહકે રસૂલ ! આપ (સ.અ.વ.) ઔર આપ (સ.અ.વ.)કે સબ માનનેવાલે મદીના મુન્વવરહ હિજરત કર આએ. મદીનાવાલોંને જબ આપ (સ.અ.વ.ક)કો આનેકી દઅવત દી તો હઝરત અબ્બાસ (રદી.) જોકે ઉસ વકત ઈમાન નહી લાએ થે, મદીનેવાલોંકો એક તરફ જમા કરકે યું કહા કે મેરે ભતિજેકો તો લે જાતે હો મગર સોચ કર લે જાના અગર તુમ ઈનકો લે જાઓગે તો સારે અરબસે ઝધળા મોલ લોગે ઔર વો ઝધળા ઐસા ઝબરદસ્ત હોગા કે તુમ્હારી ઔરતે બેવા હો જાએંગી, બચ્ચે યતીમ હો જાએંગે, તુમ્હારી ગર્દને તનોંસે જુદા હો જાએંગી ઔર કારોબાર તુમ્હારે ફૈલ હો જાએંગે. અગર ઈન સબકો બરદાશત કરનેકે લિએ તૈયાર હો તો ફિર મેરે ભતિજેકો લે જાના. અગર નહી તો હમ ખુદ યહાં સંભાલ લેગે. મદીનાવાલોંને રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કી ખિદમતમે હાઝરી દી ઔર કેહને લગે કે હઝરત અબ્બાસ (રદી.) યું કેહતે હૈ કે અગર આપ (સ.અ.વ.)કો લે જાના હૈ તો યું હાલાત પેશ આએંગે. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા, ઠીક કેહતે હૈ, યેહી હોગા. ઉન્હોંને અર્ઝ ક્રિયા કે

હઝરત ઈત્ની બળી કુરબાની દેનેકે બાદ હમકો કયા લિમેગા તો આપ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે ઈન કુરબાનીયોકે બદલે અલ્લાહ તુમ્હે જન્નત દેગે. જબ જન્નતકા નામ સુના તો ઉસ ઝમાનેમે જન્નત સિર્ફ જન્નત યા'ની (જમ નૂન તે) ઈત્ની બાત નહી થી બલકે જન્નત સુનતે હી જન્નતકા વો સારા મન્ઝર ફૌરન આંખોકે સામને આ જાતા થા, કુર્આનકી વો સારી આયતે સામને આ જાતી થી જિનકે અંદર જન્નતકે તઝકિરે થે. ઉન્હોને કહા કે અગર જન્નત મિલ ગઈ તો ફિર સૌદા સસ્તા હૈ, હમ ઈસ કુરબાનાકે લિએ તૈયાર હૈ.

જૈસે રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કો મદીનેવાલોકા લેજાના ઔર સારે અરબસે ઝઘળા મોલ લેના થા ઔર મદીનેવાલોકે લિએ પૂરા મુજાહેદ્દહ થા ઔર ઈસકે લિએ તૈયાર હો ગએ. આજભી અગર કોઈ આદમી રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કે તરીકેકો અપને ખાનદાનમેં યા અપને ઘરમેં યા અપને કારોબારમેં દાખિલ કરેગા તો મદીનેવાલોમે જો તકલીફે ઉઠાઈ હૈ ઈત્ની તો નહી લેકિન કુછ ન કુછ આદમીકો તકલીફે ઉઠાની હી પળેગી ઔર ઈન્સાનકો ઈસકા ઈરાદા કર લેના ચાહિએ કે જો તકલીફ આએગી, જો કુરબાનીકી જુરુરત પળેગી મૈં વો દે દુંગા. લેકિન નબીકા દામન કભી નહી છોળુંગા. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કા લાયા હુઆ દીન કભી નહી છોળુંગા.

૬ - દીનદારી લાનેમે તકાલીફે બરદાશત કરની પળેગી !

આજ ભી યેહી હૈ પૂરે આલમકે અંદર અગર ઘરાનેમે એક નવજવાન તબ્લીગમેં લગકર પૂરા દીનદાર બના તો પૂરે ઘરમેં ઔર ખાનદાનમેં ઉસે કિત્ની કુરબાની દેની પળતી હૈ.

હર લાઈનમેં ઉસે તકલીફેં ઔર કુરબાનીયાં ઉઠાની પળતી હે. નાપ તોલમેં કમી. નહીં કરતા. દૂધમેં પાની નહીં મિલાતા, મિસાલકે તૌર પર એક નવજવાન દીનદાર બના ઔર ये જો ખ્વાસ ઈસકે અંદર આ ગએ નાપ-તોલમેં કમી નહીં, દૂધમેં પાની મિલાના નહીં તો અબ્બાજાન ખફા હો ગએ. આમદની કમ હો ગઈ. દુકાન પર બૈઠા હૈ, અઝાન હો ગઈ, ગ્રાહકોંકો છોળ કર નમાઝકે લિએ ગયા તો અબ્બાજાન ખફા હો ગએ કે ગ્રાહકકો છોળકર નમાઝકે લિએ ચલે ગએ. ચેહરે પર અગર સુન્નતે નબવી આ ગઈ તો જિસ લળકીસે શાદી કી ઉસને ઈન્કાર કર દિઆ. મા-બાપને ભી તઅન દેને શુરૂ કર દિએ કે તુઝે કાલેજ ભેજા થા મોડલ ટાઈપકા બનનેકે લિએ ઔર મા'લૂમ નહીં તૂં મુલ્લા ટાઈપ કયો બન ગયા. તેરી વજહસે બહેનોંકી શાદી રૂક ગઈ. યા'ની ઈત્ના ઈન્તિશાર ઘરમેં આયા કે સિર્ફ એક આદમીને રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કે દીનકો લિઆ તો પૂરા ઘર ઉસકે પિછે પળ ગયા તો મેરે મોહતરમ દોસ્તો ! ઈબ્તીદામેં દીન જિન્દહ કરનેમેં તો યેહી હોગા ઔર ये કુરબાનીયાં દેની પળેંગી. ફિર રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કા પાકીઝા તરીકા પૂરે આલમકે અંદર જિન્દહ હોગા.

રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કો લે જાનેકે વક્ત શુરૂમેં તો યેહી હુઆ. ઝબરદસ્ત કુરબાનીયાં મદીનેવાલોકો દેની પળી. તકલીફેં બરદાશત કરની પળી. ये ઉમ્મતકે લિએ કયામત તકકે લિએ નમૂના હૈ. દીનકો જિન્દહ કરનેકે લિએ ઝબરદસ્ત કુરબાની દેની પળેંગી. ઉસ આદમીકો જો દીનકો અપને બદનકે અંદર લાએ, અપને કારોબારમેં લાએ, અપને ઘરમેં લાએ, ઉંનકી કુરબાનીયોંકો બરદાશત કરનેકે લિએ હર વક્ત તૈયાર હો.

૭ - આજ દીન બિલકુલ યતીમ બચે જેસા બન ચૂકા હૈ !

આજ પૂરે આલમકે અંદર દીન બિલકુલ યતીમ બચે જેસા બન ચૂકા હૈ. જેસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) યતીમ થે ઔર કોઈ દૂધ પીલાનેવાલી ઔરત તૈયાર નહી થી. ક્યોંકે ઈનામ ઈસકો દૂધ પિલાને પર ક્યા મિલેગા ? બાપ તો હૈ નહી, દાદા હૈ વો પતા નહી કે પોતેકે હોતે હુએ જીએગા યા મરેગા તો કોઈ ઈનામકી ઉમ્મીદ નહી થી. તો હુઝૂર (સ.અ.વ.)કો દૂધ પિલાનેકે લિએ કોઈ ઔરત તૈયાર નહી થી. એસે હી આજ દીનકો ગયર મુસ્લિમ તો દરકિનાર મુસલમાન ભી અપને અંદર દાખિલ કરનેકે લિએ તૈયાર નહી, અપને મુલ્ક, કારોબાર ઔર ઘરમે દાખિલ કરનેકે લિએ કોઈ મુસલમાન તૈયાર નહી, ક્યોંકે અગર દીનકો હમને કારોબારકે અંદર દાખિલ કર દિયા તો ફિર હમ ઝૂઠ, સૂદ, રિશ્વત ઔર ગબન નહી કર શકતે ફિર હમારી આમદની કમ પળ જાએગી. તો ફિર હમારી ઝિન્દગી ફિકી બન જાએગી. લિહાઝા ઈસ યતીમ દીનકો હમારે ઘરકે અંદર મત લાઓ, હમારે કારોબારમે મત લાઓ, ઈસલિએ કે કુછ મિલેગા તો નહી ઈસમે કુછ લગેગા. બજાએ કુછ મિલનેકે કુછ લગેગા. ઈસ લિએ દીનકો મત આને દો.

અલ્લાહકી શાન દેખિએ કે હઝરત હલીમા (રદી.) છાતીમે દૂધ નહી થા. ઊંટનીમે દૂધ નહી થા. કહેતઝદહ ઈલાહેકી રેહનેવાલી થી. ઈસકો કિસીને બચ્યા નહી દિઆ કે તેરા બચ્યા સારી રાત ભૂકસે રોતા હૈ હમારે બચેકો તૂ ક્યા દૂધ પિલાએગી. તો હઝરત હલીમાકો કોઈ બચ્યા નહી મિલા. ગુર્બતકી વજહસે ઔર રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કો યતીમ હોનેકી વજહસે દાઈઆ

નહી મિલી. અબ હઝરત હલીમા (રદી.)ને અપને શોહરસે પૂછા કે ગોદ ખાલી જાના તો ઠીક નહી, યતીમ બચ્ચા મિલ રહા હૈ, ઈનામ મિલનેકી તો કોઈ ઉમ્મીદ નહી સવાબ મિલેગા. કહો તો લેલું. શૌહરને કહા લે લો ઔર યે ભી બખા મુજાહ થા કે યતીમ બચ્ચેકી પરવરિશ કરે, કોઈ ઈનામકી ઉમ્મીદ નહી બસ મુફતકા ખર્ચ કરના હૈ.

બસ યેહી નોઅઈઘ્યત દીનકી હૈ કે ઝહિરમે કુછ નહી મિલતા દિખાઈ દેતા ઔર ખર્ચ કરો. લેકિન ઈસમે મિલનેવાલી ચીઝ જો ગયબમે હૈ ઔર ઉસકા નામ સવાબ હૈ, ઔર સવાબમે ઉસ ઝમાનેકે લોગ જાના કરતે થે. હઝરત હલીમા (રદી.)ને સવાબકી નિચ્ચતસે યતીમ બચ્ચેકો અપની ગોદમે લે લિયા કે સવાબ મિલેગા. સવાબ તો મરનેકે બાદ મિલેગા. લેકિન અલ્લાહ તઆલા થોળીસી ઝલક દુનિયામે ભી દિખા દેતે હૈ ઔર વો યે કે હઝરત હલીમા (રદી.)કી દોનો છાતીયાં દૂધસે ભર ગઈ ઔર ઊંટનીકો ચારા ખિલાનેકે લિએ ગઈ તો દેખાકે ચારો (થન) ઈસકે ભી દૂધસે ભરે હુએ હૈ. અબ જો દૂધ નિકાલા ઔર બરતન ભર ગયા. શૌહરને કહા કે યે દૂધ કહાંસે આયા હૈ જવાબ દિયા કે યે બચ્ચા હૈ તો યતીમ ! લેકિન હૈ બખા બરકતી, આતે હી બરકતે નાઝિલ હો ગઈ.

મોહતરમ દોસ્તો ! રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કો અપને ઘરકે અંદર દાખિલ કરના યે તો મુશકિલ હૈ ઈસલિએ કે આપ (સ.અ.વ.) તો કબરકે અંદર તશરીફ લે ગએ હૈ જો દીન આપ (સ.અ.વ.) દેકર તશરીફ લે ગએ હૈ વો દીન ભી આજ ઐસા હી યતીમ હૈ. જૈસે આપ (સ.અ.વ.) દુનિયામે તશરીફ લાએ હુએ યતીમ થે. જો આદમી ઈસ યતીમ દીનકો અપને સીનેસે લગાએગા ઔર દુનિયાકે અંદર ઈસ યતીમ દીનકો શુરૂકે અંદર

તો મુજાહેદ્દહ કરના પળેગા ઔર કુરબાનીયાં દેની પળેગી લેકિન બાદમે કૌમકે કૌમ ઔર મુલ્કકે મુલ્ક જબ અલ્લાહકી તરફ પલટા ખાએંગે તો ઉન સબકે અંદર દુનિયામે મેહબૂબ બનેગા ઔર આખિરતકે અંદર જબ જાએગા તો જિલ્ની જન્નત ઈન દીનદારોકો મિલેગી. જિનકો ઈસકે ઝરીએ દીન પહોચા થા. તો ઈત્ની બળી જન્નત ઈસ અકેલેકો મિલેગી ઈસ યતીમ દીનકો ગોદમે લેનેસે ઔર સીનેસે લગાનેસે તકલીફ તો હોગી ઔર જો લોગ દીનકો સીનેસે લગાતે હૈ ઔર અપને ઘરકે અંદર દાખિલ કરતે હૈ ઔર જો તકલીફ મદીનેવાલોકો હુઈ થી વો તકલીફે ભી બરદાશત કરની પળતી હૈ જૌનસે ઘર ઔર જૌનસે ખાનદાનકે અંદર દીન આ જાતા હૈ તકલીફ તો રુરૂર ઈસ પર આ જાતી હૈ. દીનકે કામસે બદનકો જો તકલીફ હોગી લેકિન રૂહ ખુશ હોગી. દીનકે કામ કરનેમે ઔર દીનકે ફૈલાનેમે બદની તકલીફે તો હોગી લેકિન રૂહ બહોત ખુશ હોગી ઔર રૂહકો બળા ચૈન મિલેગા. ઔર જો લોગ બેદીન કિસમકે હોંગે ઉન્કો ઝાહિરી અસબાબમે સહૂલતે તો મયસ્સર હોગી. લેકિન ઉન સહૂલતોંકે અંદર ભી વો બેચેન હોગા ઉસે બિલકુલ સુકૂન ઔર ચૈન નહી મિલ સકેગા.

રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) મદીના તશરીફ લે ગએ ઔર મુહાજિરીન ભી સાથ મદીના તશરીફ લે ગએ. દીનકે ખાતીર સબ કુછ કુર્બાન કરકે મદીના હિજરત કર ગયે યે સારીકી સારી કુરબાનીયાં જો દી જા રહી હૈ યે દીનકે ફૈલાનેકે લિએ હી દી જા રહી હૈ. ઈનકે ઝહનોમે યે બૈઠ ચૂકા હૈ કે દીનવાલી ઝિન્દગી અગર આ ગઈ તો દુનિયા વ આખેરતકી ઝિન્દગી અલ્લાહ તઆલા બનાએગા. તો દીનકે લિએ કુરબાનીયાં દી જા રહી હૈ. દીનકે લિએ માલ લગાયા જા રહા હૈ. દીનકી બુનિયાદ કુરબાની હૈ. દીનકી બુનિયાદ મુલ્ક વ માલ, પૈસા, રૂપિયા,

સોના-ચાંદી નહીં ઓર ઈસકા ઈન્કાર સબસે પેહલે રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ને ક્રિયા. પેહલે હી સાફ કેહ દિઆ, હાલાંકે માલ મિલતા થા ઓર અલ્લાહકી તરફસે બિલકુલ હલાલ મિલતા થા કે મકકાકે પહાળ સોના બનનેકે લિએ તૈયાર હૈ. સોના કાટ કાટકર લોગોંકો દેતે ઓર દીનકા કામ ઈનસે કરવાતે. ફાકે ન આતે, પેટ પર પથ્થર ન બાંધતે ઓર આરામસે ખાતે પીતે ઓર દીનકા કામ કરતે. લેકન રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)ને ઈન્કાર કર દિઆ ઓર મકકાકે પહાળોંકો સોના બનને નહીં દિઆ. એક દિન ખાના મિલેગા તો શુકર કરુંગા. દૂસરે દિન ખાના હી મિલેગા તો સબર કરુંગા ઓર યે દુશ્વારિયા ખુદા તક પહોંચાને કે લિએ હૈ. એક સબર ઓર દૂસરા શુકર. અલ્લાહ નેઅમતે દે તો શુકર અગર અલ્લાહ તકલીફ ડાલે તો સબર.

૮ - અલ્લાહ તબીઅતકે મુવાફિક વ ખિલાફ હાલાત લાકર આઝમાઈશ કરતે હૈ !

અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈ કે, તબિયતકે મુવાફિક વ તબિયતકે ખિલાફ હાલાત લાકર હમ તુમ્હારી આઝમાઈશ કરેગે. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)ક્યામત તકકે લિએ એક નમૂના બનાના ચાહતે થે. આપ ઈસ બાતકો જાનતે થે કે અગર સોના-ચાંદી દેકર લોગોંસે અલ્લાહકે દીનકા કામ લિઆ તો ફિર લોગ દીનકા કામ સોના-ચાંદીકે લિએ કરેગે. અલ્લાહકી રજાકે લિએ નહીં કરેગે. જબ મકસદ સોના-ચાંદી હોગા તો દીનકે અંદર દીનપના બાકી નહીં રહેગા. જબ દીનકે અંદર દીનપના બાકી નહીં રહેગા તો ફિર દીનકે અંદર અલ્લાહકી તા'કત સાથ નહીં રહેગી. ફિર યે દીન ઈત્ના તા'કાતવર નહીં બનેગા કે કયસર વ કિસરા બી ઘુટને ટેક લે. બની ઈસરાઈલકે અંદર હઝરત મૂસા (અલૈ.)કી

મેહનતસે જો દીન આ ગયા ઔર સહી તૌરપર હકીકતન દીન આયા તો ફિરઔન વ હામાનને ઘુટને ટેક લિએ. હાલાંકે યે બહોત બળે તા'કતવર થે ઔર ઝાહિરી અસબાબમે ઈનકે સાથ પૂરી તા'કત થી. લેકિન વો મુકાબલા ન કર સકે. દીનકી તા'કતકા મુકાબલા દુનિયાકી બળી સે બળી તા'કત નહી કર સકતી. ઈસ લિએ કે દીનકે સાથ ખુદાકી તા'કત હોતી હૈ લેકિન બશર્તકે દીન હીકી હો. અસલી દીન હો ઔર દીન હકીકતન ઉસ વકત બનતા હૈ કે જબ દીનકા કામ ખાલિસ અલ્લાહકી રઝામંદીકે લિએ કિયા જાએ. ઉસમે દુનિયાકી કોઈ ગરઝ ન હો. દીનકા કામ મુલ્ક ઔર માલકે લિએ ન કિયા જાએ. સહાબાએ કિરામ (રદી.)ને જો દીનકા કામ કિયા વો મુલ્ક વ માલકે લિએ નહી કિયા બલ્કે અલ્લાહકો ખુશ કરનેકે લિયે ઔર ખુદાકો રાઝી કરનેકે લિયે કિયા ઔર અલ્લાહ પાક ફરમાતે હૈ :- "અલ્લાહકા ફઝલ ઔર અલ્લાહકી રઝામંદી ચાહતે હૈ." યા'ની મુલ્ક વ માલકી તલબ ઔર ચાહત નહી. યે બાત અલગ હૈ મુલ્ક વ માલ અલ્લાહને અપને ફઝલ વ કરમસે દિયા લેકીન ઉનકા મક્સદ મુલ્ક વ માલ નહી થા બલકે અલ્લાહકી રઝામંદી ઔર અલ્લાહકી ખુશનૂદી તો જબ અલ્લાહ રાઝી હો તો યે મુલ્કક વ માલકા આના ઈનકી રઝામંદીકે ઈનામાત હૈ. અલ્લાહ તઅલા રાઝી હુએ ઔર દીનમે તા'કાત આઈ. ઈત્ની તા'કત આઈ કે કયયર વ કિસરાને ઘુટને ટેક દિએ. ઈનમે ઈત્ની તા'કાત હૈ જબકે વો દીન અલ્લાહકી રઝામંદીક લિએ ઔર અલ્લાહ તઆલાકી ખુશનૂદીકે લિએ હો.

૯ - દીનકે કામકી બુનિયાદ વ જાન વ માલકી કુરબાની હૈ !

ઈસ લિએ રસૂલેપાક (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે, દીનકા કામ કુરબાનીયોકે સાથ જો આદમી દીનકા કામ કરેગા વો આદમી અપની જાનકો ભી કુરબાન કરે ઔર માલકો ભી કુરબાન કરે ઔર જાનકી કુરબાની ઔર માલકી કુરબાની ભી કાફી નહી બલકે,

,અપની જાનકો ભી કુરબાન કરો, અપને માલકો ભી કુરબાન કરો (આયત-૧૩ પારા-૨૮) ઔર નબીકે તરીકે પર કુરબાન કરો. અલ્લાહકે યકીનકે સાથ કુરબાન કરો તબ જાકે કહી :-

તરજુમા :- અલ્લાહકી તરફસે મદદ ઔર જલ્દી ફતેહયાબી ઔર જબ અલ્લાહકી મદદ ઔર નુસરતે આએગી.

(સૂરએ સફ આયત-૧૩, પારા : ૩૦)

તરજુમા :- ફિર તો લોગ જોક દર જોક દીનકે અંદર દાખિલ હોંગે સૂરએ નસ્ર આયત ૧-૩ પારા-૩૦ ફિર પૂરી દુનિયાકે અંદર અમન વ અમાન આએગા. જબકે વો દીન દુનિયામે ઝિન્દહ હો જાએ.

દીનકી બુનિયાદ માલ નહી. હઝરત ઉમરકે ઝમાનેકો હમ દલીલ નહી બના સકતે. ક્યોકે હઝરત ઉમર (રદી.)કા ઝમાના શુરૂકા ઝમાના નહી. શુરૂકા ઝમાના દૌરે નબવી ઔર દૌરે સિદ્દીકી હૈ. દૌરે નબવી ઔર દૌરે સિદ્દીકી દીનકે લિએ જબ બુનિયાદકા ઝમાના હૈ. ઔર દૌરે ફાટ્કી દીનકે લિએ ફલોકા ઝમાના હૈ. બાગ અગર લગાના હૈ તો પેહલે જબ બુનિયાદ લગાઓ તો ફિર ફલ આતે હૈ. દીનકે લિએ જબ બુનિયાદ કયા

હે ? જાનકો કુરબાન કરના, માલકો કુરબાન કરના. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કે બતાએ હુએ તરીકે પર ઔર અલ્લાહકી ખુશનૂદી વ રજામંદીકે લિએ ઈસ્સે દીન જિન્દહ હોગા ઔર દીનકે જિન્દહ હોનેસે ફિઝા દીની બનેગી ઔર દુનિયાકે અંદર અમન વ અમાન હોગા. ખુદાકી નેઅમતે ઔર બરકતે બરસેંગી. ગરીબ આદમી ભી અપના માલ કુરબાન કરતા થા ઔર ગરીબ આદમીકા ઝહન યે નહી થા કે મૈ ગરીબ હું. મેરેકો કોઈ ખાના ખિલાએગા તો દીનકા કામ કરુંગા. યે બિલકુલ ઉનકે ઝહનમેં નહી થા. ઈસ લિએ કે ઈસ બાતકા કોઈ કાનૂન યા ઝાબ્તા નહી થા કે તુમ દીનકા કામ કરો તો હમ તુમકો રોટી દેગે. કોઈ ઝાબ્તા યા કાનૂન નહી થા. યે બાત અલગ થી કે જિસકો અલ્લાહને દિયા વો એકલા નહી ખાતા થા. વો દૂસરોકો ભી ખિલાતા થા. અખ્લાકી તૌર પર દેના અલગ બાત હૈ ઔર કાનૂની તૌર પર દેના અલગ બાત હૈ. કાનૂની તૌર પર દેના બિલકુલ તય નહી થા. અખ્લાકી તૌર પર સબ ખિલાતે થે. અખ્લાકી તૌર પર તો દેના યહાં તક થા કે ઘરકે અંદર સિર્ફ એક આદમીકા ખાના હૈ ઔર મેહમાન આયા તો ચિરાગકો બુઝા દિયા ઠીક કરનેકે બહાને ઔર ઉસ આદમીકો પેટ ભરકર ખિલાયા. અખ્લાકી તૌર પર દેના યહાં તક પહોંચા થા. લેકિન કાનૂની તૌર પર દેના કોઈ ઝાબ્તા યા કાનૂન નહી થા. ઈત્ની કુરબાનીયાં દેનેકે બાદ જબ દીન જિન્દહ હુવા ઔર જબ દીન જિન્દહ હોતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા દુનિયાકો કૌમો પર ડાલ દેતે હૈ. કયોંકે દીનકે કામ કરનેવાલોંકે દિલોંસે જબ દુનિયાકી મોહબ્બત નિકલ જાતી હૈ તો દુનિયા યે બજાએ સરોં પર ચળી રેહનેકે પૈરોં પર પળહ જાતી હૈ. દુનિયા તો મુકદ્દરમે હર આદમીકે લિખ્ખી હુઈ હોતી હૈ. ચાહે દીનકા કામ કરે યા ન કરે. અગર મુકદ્દરમે

જિયાદા લિખ્ખી હૈ તો જિયાદા મિલેગી और अगर थोणी लिख्खी
है तो थोणी मिलेगी. ये बिलकुल तय शुद्ध बात है.

૯ - દીનકે કામ કરનેવાલોકે લિએ

દુનિયાકી કોઈ હૈસિયત નહી

જિસ આદમીને દીનકે કામકો કરકે દુનિયાકો દિલસે
નિકાલા તો ઉસ આદમીકે લિએ દુનિયા પૈરોમેં પણ જાએગી
और दुनिया उसके पिछे पिछे चलती होगी और जिस आदमीने
दुनियाकी मोહब्બतको दीनके काममें દાખિલ કર દિયા और दीनका
काम न किया तो वही मुकद्दर की दुनिया उसे मिलेगी. लेकिन
वो दुनियाको उसके सरके ઉપર ચડી રહેગી और उस आदमके
आगे आगे होगी जो आदमी दुनियाको आगे कर देगा और
दीनको पिछे कर देगा. तो ईसका दीन वही दुनिया बन जायेगा.
याहे वो शहीद बन जाये, सप्पी बन जाये या कारी बन जाये.
उसे दुनियादार केहकर जहन्नममें डाला जायेगा. क्योंकि ईसने
दुनियाको आगे कर दिया और दीनको पिछे कर दिया और
मोહब्बते दुनियाको अंदर कर दिया. दीन पिछे और दुनियाकी
मोહब्बत अंदर तो ईस सूरतमें दुनियाकी मोહब्बतकी वजहसे
दुनिया उसके सर पर ચળ્હી હોગી. अगर ईस सूरतमें दीनका
काम वही करेगा तो दुनियाकी भातिर दुनिया मिलेगी तो दीनका
काम करेगा न मिले तो नही करेगा, तो ऐसे आदमीका जो
दीन है वो वही दुनिया बन जाता है. दुनियामें तो કેહતા રહેगा
કે મૈ દીનદાર હું और दीनका काम करनेवाला हूं. लेकिन क्यामतके
दीन वो दुनियादार કેહલાએगा. क्योंकि દિલકે અંદર ઈસકી
મોહબ્બત ભરી થી और दुनियाको उसने असल करार दिया
था और जो आदमी दीनको आगे कर दे और दुनियाको पिछे

કર દે ઔર દિલસે દુનિયાકી મોહબ્બત નિકાલ દે તો મુકદ્દરકી દુનિયા કહી ભી નહી જા સકતી. વો ઈસે મિલેગી. ફર્ક સિર્ફ ઈત્ના હોતા હૈ કે બજાએ સર ચળી કે વો પૈર પળી બન જાતી હૈ. જૈસા કે એક આદમી ધૂપકી તરફ ચલતા હૈ તો સા'યા ઉસકે પિછે પિછે રહેગા તો ઈસ તરહ યે આદમી અલ્લાહકી તરફ ચલતા રહેગા દીનકી તરફ ચલતા રહે ઔર દીનકે તકાઝોકો પૂરા કરતા રહે તો દુનિયા ઈસકે પિછે પિછે આતી રહેગી. ઈસ તરહ અગર ઉસને દીનકી તરફ પીઠ કરદી ઔર દુનિયાકી તરફ મુંહ મોળા તો દુનિયા ઈસકે આગે આગે રહેગી ઔર યે આદમી ઉસકે પિછે પિછે રહેગા જૈસે સા'યા આગે ઔર યે પિછે પંદરહ મિલ ચલેગા સા'યેકે પિછે તો ભી સા'યા આગે આગે રહેગા. તો જિત્ના વો તરકકી કરેગા તો દુનિયા ઉસકે આગે આગે રહેગી ઔર વો ઈસકે પિછે રહેગા ઔર અગર દુનિયાકો પિછે કર દિયા ઔર દીનકો આગે કર દિયા તો દુનિયાકે આગે વો હોગા ઔર દુનિયા ઈસકે પિછે હોગી.

૧૦ - દીનકા તકાઝા હૈ બજાએ

દુનિયાકે દીનકી મોહબ્બત દિલમે હો

હમ દુનિયા છોળનેકી દઅવત નહી દેતે બલકે દુનિયાકી જો સર ચળી હૈ. ઈસે પૈર પળી બનાદો. દુનિયા જો સર પર ચળી હૈ ઈસે ઉતારકર પૈરો પર ડાલ દો ઔર દુનિયાકી મોહબ્બત જો દિલકે અંદર હૈ ઉસે નિકાલ દો ઔર અલ્લાહકી મોહબ્બતકો દિલકે અંદર દાખિલ કર દો ઔર ઈસ દુનિયાકો આગેકે બજાએ પિછે કર દો. દુનિયા ઈત્ની મિલેગી જિત્ની કે મુકદ્દરમે હૈ ઔર દીન ઈત્ના મિલેગા જિતની મેહનત કરેગે.

૧૧ - દીનદારીકા જિયાદા હોના મેહ 'ત પર મુન્હસિર હૈ !

દીનકો મેહનત પર રખ્યા હૈ. જિત્ની મેહનત કરેગે દીન મિલેગા ઔર આખેરત બની રહેગી ઔર દુનિયાકે બારેમે અલ્લાહને યે કેહ દિયા કે જિત્ની હમને મુકદ્દરમે લિખી હૈ વો મિલેગી ચાહે પૂરી તા'કાત લગા દો. અલ્લાહ ફરમાતા હૈ (સૂરએ બની ઈસરાઈલ આયત-૧૮ પારા-૧૫)

જો આદમી દુનિયાકા ઈરાદા કરતા હૈ ઉસકો દીન દેગે. જિત્ના હમ ચાહેગે ઉત્ના દેગે યે નહી કહા કે જિયાદા મેહનત કરેગા તો જિયાદા દેગે. જિતની હમ ચાહેગે ઈતના ઉસે દેગે ઔર યે ભી નહી ફરમાયા કે જિયાદા અકલવાલા હોગા તો જિયાદા દેગે યા જિયાદા મેહનત કરેગા તો જિયાદા દેગે નહી જિતના હમ ચાહેગે ઈતના હમ દે દેતે હૈ.

ગરીબ આદમી જિયાદા મેહનત કરતા હૈ મગર ઉસે મિલતા કમ હૈ ઔર તાજીર દસ મિનિટ ટેલિફોન કરતા હૈ પચાસ હજાર કમાતા હૈ. મજદૂરને સારા દિન મેહનત કી થોળા મિલા. તાજીરને કુછ નહી કિયા. જિયાદા મિલા ઔર યે ભી નહી કે તાજીરમે અકલ હૈ તો જિયાદા મિલા નહી એસા નહી હૈ. મસ્અલા અકલ પર ભી નહી. એક અંગૂઠા લગાનેવાલા તાજીર કરોળપતિ હૈ ઉસને ૧૫ બી.કોમ. ઔર એમ.કોમ. કે તાલિમયાફતા મુલાઝિમ અકલમંદ રખે હુએ હૈ. વો સબ તાલિમમે ઉસે જિયાદા હૈ ઔર અકલમે જિયાદા મગર વો હજાર રૂપિયા મહિનેકે મુલાઝિમ હૈ ઔર યે કરોડપતિ આદમી સિર્ફ અંગૂઠા લગાતા હૈ ઔર હજારો રૂપિયેકે હિસાબસે દિનકી આમદની હૈ. અગર અકલકી બાત હૈ તો મુલાઝિમકો કરોડપતિ

પર લાઓ ઓર ઈસે મુલાઝિમ વાલે મકામ પર લે આઓ. અકલ ભી મેઅયાર નહી, મસ્અલા મેહનત પર ભી નહી. ઝમીન, આસમાનકે બનનેસે પચાસ હઝાર સાલ પેહલે અલ્લાહને કલમ તૈયાર ક્રિયા ઓર લોહે મેહકુઝ પર આદમીકી ઉમ્ર ઓર રોઝી લિખ દી.

૧૨ - દુનિયા મેહનત ઓર અકલ પર મુન્હસિર નહીં બલકે તકદીરમે હૈ

દુનિયા મુકદ્દરકી મિલેગી યે તયશુદ્દહ બાત હૈ. પંદરહ (૧૫) કારોબાર કર લો યા દો કારોબાર કર લો. ચાહે ઘરમે ચાર આદમી કારોબાર કરે યા દો આદમી કારોબાર કરે યા એક આદમી કારોબાર કરે, દુનિયા તો ઈત્ની મિલેગી જિત્ની મુકદ્દરમે હૈ. એક આસાન મિસાલ સે સમજે. ઘરકે ઉપર એક પાનીકી ટંકી રખ્ખી હુઈ હૈ. માલિક મકાન ૨૪ ઘંટેમે મુઅય્યન પાની ઉસમે ડાલ દેતા હૈ અબ નલ ચાહે ચાર લગાએ યા ચાહે ૧૫ લગાએ. પતલે લગાએ યા મોટે લગાએ. જિત્ના ટંકીકે અંદર પાની હૈ વો તય શુદ્દહ હૈ ઓર વો પાની મિલેગા તો યે દુનિયાકે સાથ ૬૦, ૭૦ સાલ ઝિન્દગીમે જો તયશુદ્દહ હૈ વો મિલેગા ચાહે દીનકી તબ્લી કરે યા ન કરે. દીનકી તબ્લીગ એક મુખ્સૂસ વકતમે કરે યા સારી ઝિન્દગી કરે મિલેગા વોહી જો મુકદ્દરમે હૈ.

કારોબારસે આદમી નહીં બનતા. પાલનેવાલે અલ્લાહ હૈ. મગર યે કારોબાર ઈસ લિએ હૈ કે ઈસ કારોબારમે અલ્લાહકે હુકમોકો લાએ. દુનિયાવાલોકો બતા દે કે કારોબારમે ખુદાકા હુકમ યે હૈ કે અગર મૂલ્ક આ જાએ તો મૂલ્કમે ખુદાકા કાનૂન યે હૈ.

દૌરે ફાડૂકીમે મૂલક ઔર માલ આયા તો ઉન્હોને હુઝૂર (સ.અ.વ.)કા પાકીયા તરીકા મુલક વ માલમે ચલાકર દિખા દિયા કે યું મુલક વ માલકો અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.)કે તરીકે પર ચલાઓ. અગર યે મુલક વ માલ આજાએ તો નબી (સ.અ.વ.)કા પાકીયા તરીકા ઈસમે ઈસ તરહ ચલાઓ ઈસ ઈસ મુલક વ માલ ચલાને પર ભી તુમ જન્નતમે જાઓગે તો યે કારોબારે મુલક વ માલ ઈસમે નબીકે તરીકેકો ચલાનેકે લિએ હૈ. પલનેકે લિએ નહી. ઈસલિએ જબ અલ્લાહ કહેંગે કે છોળ દો તો છોળ દેગે. ક્યોંકે હમારા તો યે અકીદહ હૈ કે પાલનેવાલે અલ્લાહ હૈ. નમાઝકા વકત આયા કારોબાર છોળકર મસ્જિદકી તરફ રૂખ ક્રિયા. હજ આયા ઔર હજ ફર્જ હૈ તો કારોબાર છોળકર હજકી તરફ રૂખ કરે. જબ ભી દીનકા તકાઝા આએ કારોબાર ઘર રૂકાવટ ન બને.

૧૩ - દીનકા તકાઝા કારોબારી તકાઝોસે મુકદ્દમ હૈ !

તબૂકકા તકાઝા આયા તો કારોબારી સિઝન છોળકર તમામ સહાબા (રદી.) જીહાદકે લિએ મયદાને જંગમે ચલે ગએ. કારોબારી સિઝન આયા ઈનકે લિએ રૂકાવટ નહી બના. ક્યોંકે યકીન થા કે પરવરિશ અલ્લાહ તઆલા કરતે હૈ ઔર યે ઝાહિરી શકલે હૈ. અલ્લાહ ઈન શકલોંકો તબ્દીલ કર સકતા હૈ દુનિયા જિલ્તી મુકદ્દરકી હૈ વો મિલતી હૈ. અગર દુનિયામે હુકમ અલ્લાહકા ટૂટા તો ઉસકા ઠિકાના જહન્નમ ઔર અગર દુનિયામે હુકમ અલ્લાહકા પૂરા હો ગયા તો આગે જન્નત મિલેગી અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈ. (સૂરએ બની ઈસરાઈલ આયત-૧૮ પારા-૧૫)

અલ્લાહ તઆલાને દુનિયાકે બારેમે ભી ફરમાયા ઔર આબેરતકે બારેમે ભી ફરમાયા.

જો આબેરતકા ઈરાદા કરતે હૈ તો કોશિશ ઔસી કરે જૈસે હોની ચાહિએ. અબ યહાં અલ્લાહ તઆલાને કોશિશકા ઝિક કિયા.

૧૪-અલ્લાહકી કુદરતકા અજુબ મુઝાહિરા !

અલ્લાહકી કુદરતકા મુઝાહેરા કે બચક વક્ત અલ્લાહ કયા કર રહે હૈ. બચક વક્ત અલ્લાહ કરોળો બચ્ચોકો માંકે પેટમે તૈયાર કર રહે હૈ. અપને અપને વક્તમે હર બચ્ચેકો વક્ત પર તૈયાર કર રહા હૈ ઔર ઈસ દુનિયામે કરોળો કિસ્મકે બીજકા અલ્લાહ તઆલા કિસ તરહ ઈન્તેઝામ કર રહે હૈ. દેખો બીજસે અંગૂર, અનાર, નાસપતિ, સેબ નિકાલ રહા હૈ યે અલ્લાહકી કુદરતકા મુઝાહેરા હૈ ઔર ખુદાને ખજાનોકા મુઝાહેરા કિયા કે હઝરત આદમ (અલૈ.)સે લેકર આખિર તક તમામ ઈન્સાનોકો દો દો આંખે દે રહા હૈ !

અબ મા'લૂમ નહી કે ખુદાકે ખજાનોમે કિત્ની આંખે હૈ. દો-દો આંખે, દો-દો પૈર, દો-દો કાન, દો-દો હોઠ લગાતે ચલે જા રહે હૈ. ન જાને કિત્ને હોગે બેહિસાબ હૈ. બીજ તરબૂઝકા ઝમીનમે ડાલા. પૌદા તૈયાર હો ગયા ઔર ઈસમે દસ બળ બળે તરબુઝ તૈયાર હો ગએ. ચાર મહિનેકી કલીલ મુદતમે સારે તૈયાર હો ગએ. અબ યે કહાંસે આએ ? અલ્લાહકે ખજાનોસે આએ. ફિર હર તરબૂઝમે બીસીયો બીજ ફિર હર બીજમે બીસીયો તરબૂઝ. હિસાબ લગાતે ચલે જાઓ. યે તો હમારી કમઝોરી હૈ કે હમ સારે બીજ નહી બોતે. અગર હમ સારે બીજ બો દે તો અલ્લાહ તઆલા યે નહી કહેગા કે મૈ ઈત્ને તરબૂઝ કહાંસે

લાઉં ઓર યે જો અલ્લાહ તઆલા ધીમે ધીમેસે ઉગાતે હૈ. અગર અલ્લાહ એકદમસે ઉગાએ તો ઝમીન આસમાનકા સારા ખલા તરબૂજોસે ભર જાએગા. ફિર તપ્પારે ઓર જહાઝ ઉળને મુશકિલ હો જાએગે. જો બીજ એક તરબૂજસે નિકલે હૈ ઝમીન વ આસમાનકા ખલા ઉસ એક તરબૂજકે બીજસે ભર જાએ તો મા'લૂમ હુઆ કે, ખુદાકે ખજાનોમે તરબૂજ બેહિસાબ હૈ. ઈસ તરહ આમ, અંગૂર, સેબ, સબ, બેહિસાબ હૈ ઓર યેહી હિસાબ ઈન્સાનોકા લગાઓ. જિત્ને ઈન્સાન માંકે પેટોમે બનાએ હર એકકો શકલ અલગ દે દી. હર એકકો આવાઝ અલગ દે દી. તો અલ્લાહ તઆલાકે ખજાનોમે સૂરતે બેહિસાબ, ખુદાકે ખજાનોમે આવાઝે બેહિસાબ, હર એકકો અલગ અલગ દે દી.

એક આદમીકી સૂરત સા દૂસરે આદમીકો નહી બનાયા. અગર એસા બનાતે તો હમ પરેશાન હોતે. ઘરકે અંદર મર્દ આયા, બાપ ઓર બેટેકી જૈસી સૂરત બન ગઈ તો ઓરતકો પતા નહી ચલેગા કે મેરા ખાવિન્દ કૌન હૈ ઓર બેટા કૌન હૈ. ઈસી તરહ અગર મા-બેટીકી શકલ એક હોતી તો પતા નહી ચલેગા કે કૌનસી મા હૈ ઓર કૌનસી બેટી હૈ.

યે તો કાએનાતકી સૂરતે હૈ જો ખુદા ઈનાયત કરતા હૈ ઓર નબીયોકી તા'લિમ યે હૈ કે અય ઈન્સાનો ! તુમ બજાએ સૂરતોંકે મુસવ્વીરસે જુળો. ઈસ લિએ કે ઉસકે સામને બહોત સી સૂરતે હૈ જો ઈન્સાનકે સામને તો પલનેકી સૂરત સિર્ફ કારોબાર હૈ ઓર અલ્લાહ તઆલાકે સામને પાલનેકી બહોતસી સૂરતે હૈ. ચાહે ઈન્સાનકો ઈસ કારોબારસે પાલે યા કોઈ ઓર સૂરતે નિકાલે કરોળો કિસ્મકે ઝર્જતકો અલ્લાહને જમા ક્રિયા ઓર જમા કરકે ઈસ ઈન્સાનકો ઝિન્દહ બનાયા ઓર ફિર ઈસ ઈન્સાનકો મારા ઓર ઈસકે જર્જત કબરકે અંદર બિખર ગએ તો ક્યા અલ્લાહ ઈન ઝર્જતકો

ફિરસે જમા કરકે ઈન્સાનકો દોબારા કિન્દહ નહી કર સકતા ?

૧૫ - હશરકે અંદર હર આદમીસે

પાંચ સવાલ હોંગે.

હશરકે અંદર અલ્લાહ તઆલા હર આદમીસે પાંચ બાતે પૂછોગે !

(૧) તેરી ઉમ્ર કહાં ગુઝારી.

(૨) તેરી જવાની કહાં ગુઝારી.

(૩) માલ કહાંસે કમાયા.

(૪) માલ કહા પર ખર્ચ કિયા.

(૫) જિત્ના જાનતા થા ઈસ પર કહાં તક અમલ કિયા.

બરાહેરાસ્ત ખુદા બંદેસે યે બાત પૂછોગે. દરમ્યાનમે કોઈ ટ્રાન્સલેશન કરનેવાલા નહી હોગા, કોઈ તર્જુમાન તર્જુમા કરનેવાલા નહી હોગા. ખુદા ખુદ પૂછોગે ઓર યે પાંચ બાતે પૂછોગે. હર આદમીકો ઈસકા જવાબ દેના હોગા. આખેરતમે જિસકે દરજાત ઊચે હોંગે હંમેશા ઊચે રહેંગે ઓર જિસકે દરજાત નીચે હોંગે, હંમેશા નીચે રહેંગે ઓર જો આદમી બેઈમાન ઓર ફુફરકી હાલતમે જહન્નમમે ચલા જાએગા. હંમેશા જહન્નમમે રહેગા ઓર અગર આ'માલકી ખરાબીકી વજહસે જહન્નમમે ગયા તો બદઆ'માલીયોંકી સજા ભુગતકર એક દિન જન્નતમે જાએગા ઓર હંમેશા ફિર જન્નતમે રહેગા. અલ્લાહ ફરમાતે હૈ કે દુનિયામે ઉતની દુંગા જિત્ની મૈ લિખ્ખ ચૂકા હું ઓર જો તેરે મુકદ્દરમે હૈ લેકિન આખેરતમે ઉત્તા દુંગા જિત્ની તૂ મેહનત કરેગા. આખેરતકે દરજાત ઉત્ને બુલંદ હોંગે જિત્ના તૂ મેહનત કરે. યહાં દુનિયામે અલ્લાહને ઈન્સાનકો મેહનતકા મક્ફ બનાયા. ઈન્સાન જિત્ના આખેરતકે લિએ મેહનત કરેગા ઉત્તા અલ્લાહ

ઉસકી આખેરત બનાએગા. અગર દુનિયાકે લિએ જિત્ની મેહનત કરેગા દુનિયા ઉતની નહી મિલેગી. બલકે જિત્ની અલ્લાહ ચાહેગા ઉત્તી દેગે. તો અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈ કે જો આખિરતકા ઈરાદા કરે ઉસકે લિએ મેહનત કરે જૈસી મેહનત કરના ચાહિએ ઔર ઈસકે દિલમે ખુદાકા યકીન ભી હો તો અલ્લાહ ઈશ્દિ ફરમાતે હૈ કે ફિર તુમહારી મેહનતોંકી કદર હોગી ઔર કદર કરનેવાલા અલ્લાહ હોગા. અબ સવાલ યે પયદા હોતા હૈ કે અય અલ્લાહ ! આખેરતકા કામ તો હમ કરે દીનકા કામ કરે તો દુનિયા ભી તો હૈ, પેટ ભી હૈ, કારોબાર ભી હૈ, આખિર બીવી - બચ્ચે ભી તો હૈ. યે બાત તો ઠીક હૈ કે આખિરતકા ઈરાદા કર લિયા ઔર ઈસકે લિએ ખૂબ કોશિશ કરે ઔર અલ્લાહ કદર કરકે જન્નત ભી દેગા મગર દુનિયાકા કયા હોગા ? તો અલ્લાહ પાક ઈશ્દિ ફરમાતે હૈ કે દુનિયા ભી હમ દેગે ઔર આખેરત ભી દેગે. જો આદમી દુનિયાકે લિએ સારી તા'કત ખર્ચ ભી કરે ઉસકો ભી દુનિયા દેગે. જો આદમી આખેરતકે લિએ સારી તા'કત કરે ઉસકો ભી દેગે. જિત્ની લિખ્ખી હૈ હમ કિસીકો મેહરૂમ ન કરેંગે. જિત્ની લિખ્ખી હૈ ઈત્તી દેગે. (સૂરએ બની ઈસરાઈલ આયત ૨૨ પારા-૧૫)

દેખો ઈન્સાનકે સાથ કયા ઉતાર ચળાવ અલ્લાહ તઆલાને રોઝીકે મા'મલેમે કિયા. (સૂરએ બની ઈસરાઈલ આયત-૨૨, પારા-૧૫) કિસીકો કરોળપતિ બનાકર દાલ ખિલા દી, કિસી ગરીબકો કરોળપતિકા બાવરચી બનાકર મુર્ગા ખિલા દિયા. ઔર કિસીકો દસ મિનીટકે ટેલિફોનમે ૫૦ હજાર રૂપિએ દિએ. ઔર કિસીકો સુબહસે શામ તક કામ કરવાકર ૧૫-૨૦ રૂપિયે દિએ. યે રોઝીકે મા'મલેમે કિતના ઉતાર ચળાવ હૈ. (સૂરએ બની ઈસરાઈલ આયત-૨૧, પારા-૧૫)

ઈસકો મત દેખો કે દુનિયામે કયા મિલા ઔર કિત્ના મિલા યે દેખોકે આબેરતમે કિત્ના મિલેગા ઔર આબેરતકે લિયે તુને કયા કિયા.

બળે બળે દરખ્ત તો આબિરતકે હૈ ફઝીલત તો આબેરતકી હૈ જો હંમેશાકે લિએ બાકી રહેગી.

ઈસલિએ દિલકે અંદર જબ અલ્લાહ તઆલાકી મોહબ્બત આ જાતી હૈ ઔર દુનિયાકી મોહબ્બત નિકલ જાતી હૈ તો બઅઝ મર્તબા અલ્લાહ તઆલા ઈસ દુનિયાકો કદમોમે ડાલ દેતે હૈ. દૌરે નબવી ઔર દૌરે સિદ્દીકીમે દુનિયાકી મોહબ્બત સબને દિલોસે નિકાલ દી ઔર ખૂબ દીનકે લિએ કુરબાનીયાં દી તો દૌરે ફારૂકીમે અલ્લાહને દુનિયાકો લાકર કદમોમે ડાલ દિયા, હઝરત ઉમર ફારૂક (રદી.) બહોત રોએ ઔર કહા કે દુનિયા આ ગઈ અબ મૈં કયા કરું ? લેકિન ચૂંકે ખલીફાએ રાશિદ થે ઈસ બિના પર ઉન્હોને ઈસકા સહીહ ઈસ્તેમાલ કિયા ઔર ખુદાકે એહકામાત ઈસમે નાફિઝ કિએ.

૧૬ - બની ઈસરાઈલ ઔર સહાબા (રદી.)

કે કિસ્સે ઉમ્મતે મુસ્લિમકે લિએ નમૂના હૈ !

રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ને માલકો દીનકી બુનિયાદ નહીં બનાયા બલકે અલ્લાહકી રઝામંદીકો બનાયા. દીનકે કામકો અલ્લાહકી રઝાકે લિએ આદમી કરે તો તમ'કતવાલા દીન ઉસે મિલતા હૈ. બની ઈસરાઈલમે બળા ઉતાર ચળાવ આયા ઔર બની ઈસરાઈલકે કિસ્સે અલ્લાહ તઆલાને કુર્આનમે ઈસલિએ ઝિકર ફરમાએ કે કયામત તકકે લિએ ઈસ ઉમ્મતે મુસ્લિમાકે સાથ વોહી હોગા, જો બની ઈસરાઈલકે સાથ હુવા, ઔર યે વાકેઆ નમૂનેકે તૌર પર હૈ. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ

ફરમાયા જૈસે દો બિળકીયાં બરાબર હોતી હૈ. ઈસી તરહ જો બની ઈસરાઈલકે સાથ હુવા વો મેરી ઉમ્મતકે સાથ હોગા. હઝરત યાકૂબ (અલૈ.) કા દૂસરા નામ ઈસરાઈલ થા. ઉનકી ઔલાદમે જો આએ વો બની ઈસરાઈલ કેહલાએ. ખુદાકી રેહમત નેક લોગોંકે કરીબ હૈ. અલ્લાહ તઆલા નેક લોગોંકા અજર ઝાએય નહીં કરતા. ઉન લોગોંને જબ નબીયોંકી બાત માની ઔર કુરબાનીયાં દીં તો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકો બહોત ઉપર ક્રિયા. શુરૂકા વકત હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કા કિસ તરહ મુજાહેદાતકા થા. લેકિન આખરી અંજામમે વઝારતે મિસર થે કે તખ્ત પર બૈઠ ગએ ઔર બની ઈસરાઈલકો અલ્લાહ તઆલાને બહોત બળી ઈઝઝત દી. લેકિન જબ ઉન્હોંને નબીકી બાતકો ન માના ઔર નબીકી બાતસે બગાવત કર ગએ તો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકો ઝલીલ ક્રિયા કે મિસરકા કફનચોર ફિરઔનકો ઈનપર મુસલ્લત ક્રિયા.

અઝાબકે તૌર પર અલ્લાહ તઆલાને ફિરઔનકો ઈનપર મુસલ્લત ક્રિયા.

૧૭ - અસબાબે ઝાહિરીયાકે ઈખતિયાર

કરનેકા ઈન્સાન મુકલ્લફ હૈ

અસબાબે ઝાહિરીયાકા ઈખતિયાર કરનેકા ઈન્સાન મુકલ્લફ હૈ. હમ અસબાબે ઝાહિરીયાકો છોળ નહીં સકતે. અલ્લાહ પાકને નૂહ (અલૈ.) સે સબબે ઝાહિરીયા ઈખતિયાર કરાયા ઔર હુકમ દિયા કે કશતી બનાઓ. હઝરત દાઉદકો ઝર્સ બનાના સિખાયા. અસબાબે ઝાહિરીયાકા ઈખતિયાર કરના યે કુર્આનકે ખિલાફ નહીં. અસબાબે ઝાહિરીયાકો ઐસે તરીકે પર ઈખતિયાર કરના કે જો શરીઅતકે ખિલાફ ન હો. યા'ની અસબાબે

આહિરીયા એસે તરીકેસે ઈખતિયાર કી જાએ કે અસબાબે ગયબિયા
 ઈન્સાનકે ખિલાફ ન હો જાએ. ઔર અસબાબે આહિરીયા
 ઈખતિયાર કરો, તદબીર કરો, તકદીરકા યકીન જમાકર તદબીરકો
 મત છોળ દો. તદબીર ઝુરૂર કરો લેકિન તદબીર ખુદાકે કેહનેકે
 મુતાબિક કરો. અગર ચલ ગઈ તો ભી કામિયાબ ઔર ન ચલી
 તો ભી કામિયાબ. કયોંકે હુકમ ખુદાકા પૂરા હુઆ તો આસમાનો
 પર અંજામ તુમહારા અચ્છા લિખ્ખા ગયા ઔર અગર તદબીર
 હુકમે ખુદાકો તોળકર કી વો ચલી ભી તો અંજામ બૂરા
 આએગા. ઔર ઉપરકા ફેસલા ખિલાફ હોગા. તદબીરકી ઔર
 હુકમ ખુદાકા પુરા કિયા લેકિન વો તદબીર નહીં ચલી ફિર
 ભી આસમાનો પર ફેસલા મુવાફિક હોગા. ઔર અંજામ
 કામિયાબ હોગા. ઈસકા ઈરાદા મત કરોકે કામ બન જાએ.
 કામ તો અલ્લાહકે ઈરાદેસે બનેગા. અગર અલ્લાહ ઈરાદા ન
 કરે તો કામ નહીં બનેગા. લેકિન તદબીર ઝુરૂર કરો. યે
 શરીઅતકે મુવાફિક હો. હઝરત યુસુફ (અલૈ.) કે ભાઈયોને
 તદબીર કી કે બાપકે દિલમે હમારી મોહબ્બત આએ. કોઈ હરજ
 નહીં. બાપકી મોહબ્બતકે હુસુલકે લિએ તદબીર કરના કોઈ હરજ
 નહીં. લેકિન તદબીર જો કી વો શરીઅતકે ખિલાફ કી. ભાઈકો
 કૂવેમે ડાલા, તદબીર ચલ પળી, ભાઈ દૂર ચલા ગયા તો ફિર
 બાપ હમસે મોહબ્બત નહીં કરેગા તો કયા કરેગા. ઉન્હોને
 તદબીર કી ઔર તદબીર ચલી લેકિન શરીઅતકે ખિલાફ થી
 તો આસમાનો પર ફેસલા ઉનકે ખિલાફ હુઆ. લેકિન અભી
 ઉનકો પતા નહીં ચલા. ગલત કામ કરને પર અલ્લાહકી તરફસે
 જો પકળ આતી હૈ વો ફૌરન નહીં આતી. અલ્લાહ તઆલા
 ગલત કરનેવાલોકો શુરૂમે ઢીલ દેતે હૈ ઔર આખિરમે જાકર
 પકળતે હૈ ઔર જબ અલ્લાહકી પકળ આ જાતી હૈ તો ફિર

દુનિયાકી બળી બળી તા'કત નહીં બચા સકતી ચાહે કિત્ની બળી તા'કત રખનેવાલા આદમી હો.

૧૮-ઝાહિરી અસબાબકે ગલત ઈસ્તેમાલસે અસબાબે ગયબિયા ખિલાફ હો જાતે હૈ

અસબાબે ઝાહિરીકે ગલત ઈસ્તેમાલસે અસબાબ ગયબિયા ઈન્સાનકે ખિલાફ હો જાતે હૈ ઓર ખુદા બંદેકી પકળ કરતે હૈ. અલ્લાહ તઆલાકી પકળ ફૌરન નહીં આતી. અલ્લાહ ઢીલ દેતે હૈ અલ્લાહને ઢીલ દી તો ફિરઔન કારૂનકો પતા નહીં ચલા, લેકિન જિસ દિન અલ્લાહકી પકળ આઈ તો ફિરઔનકી હુકૂમત ઉસે બચા ન સકી. ઓર કારૂનકા માલ ઉસે બચા ન સકા. જબ ખુદાકી પકળ આ જાતી હૈ તો દુનિયાકી માદી તા'કતે તો કયા રૂહાની તા'કતે ભી ઈન્સાનકો નહીં બચા સકતી. જબ ખુદાકી પકળ આઈ તો હઝરત નૂહ (અલૈ.) કે બેટેકો હઝરત નુહ (અલૈ.) કી રૂહાની તા'કતે નહીં બચા સકી. ઈસ બાતમે મત રેહના કે જબ ખુદાકી પકળ આનેસે નહીં બચા સકી તો બુઝુર્ગોકી દુઆસે કેસે બચાએગી. રૂહાની તા'કતકા કામ પેહી હૈ કે ખુદાકી પકળ આનેસે પેહલે ઈન્સાનકે ઝેહનોકો સહી તરફ મોળા જાએ ઓર ખુદાકી ગિરફતસે બચાયા જાએ ઓર યે કામ પકળ આનેસે પેહલે પેહલેકા કામ હૈ.

હઝરત નૂહ (અલૈ.) કો પેહલે ખુદાને કહા થા કે હમારી પકળ આનેસે પેહલે તુમ ઉનકો સમઝાઓ. ક્યોંકે જબ પકળ આએગી તો ફિર તુમ ઈન્હે બચા નહીં સકતે. (સૂરએ નૂહ આયત-૧, પારા-૨૦)

મેરી પકળ આનેસે પેહલે કૌમકો સમઝાઓ ઓર પેહી બાત નબી (સ.અ.વ.) ને ભી કહી. (સૂરએ અલ્મુદદ્દિસર

આયત-૧-૪, પારા-૨૯)

અલ્લાહ તઆલાકા નબીકો ખિતાબ હૈ કે ઈનકો ખુદાકી બળાઈ સમજાઓ ઔર અલ્લાહકી અજમત ઈનકો સમજાઓ. હઝરત નૂહ (અલૈ.) ને ભી તો યેહી સબક દિયા ઔર વહાં તો સાફ કેહ દિયા કે મેરી પકળ આનેસે પેહલે સમજાઓ. યે બાત અલ્લાહ તઆલાને બતાઈ કે પકળ આ ગઈ તો હઝરત નૂહ (અલૈ.) કી રૂહાની તા'કત અપને બેટેકો ભી નહીં બચા સકી.

૧૯ - હર કામ અલ્લાહ તઆલાકે ઈરાદેસે હોતા હૈ

અગર અલ્લાહ તઆલાને ઈરાદા ક્રિયા તો કામ હો જાએગા ઔર અગર ઈરાદા નહીં ક્રિયા તો નહીં હોગા. હર ચીઝ અલ્લાહકે ઈરાદેસે હોતી હૈ યાહે જિત્ની તદબીર કર લો. કુર્આન કેહતા હૈ. (સૂરએ અલ્લુજજ આયત-૧૮, પારા-૧૭)

ખુદાકા મા'મલા યે હૈ કે જબ વો કિસી ચીઝકા ઈરાદા કરતે હૈ તો કેહતે હૈ, "હો જાઓ." તો વો હો જાતી હૈ. વો કિસીકા મોહતાજ નહીં. ઈસ ચીઝકા ઈસરાર નહીં કરના ચાહિએ કે કામ બન જાએ. ક્યોંકે બા'ઝ મર્તબા કામકા બનના ઠીક હોતા હૈ ઔર બા'ઝ મર્તબા કામકા નહીં બનના ઠીક હોતા હૈ. ઔર ઈસકો અલ્લાહ જાનતે હૈ હમ કયું ઈસપર ઈસરાર કરે કે જુરૂર કામ હો જાએ.

મિસાલકે તૌર પર આપકો હવાઈ જહાઝસે સફર કરના હૈ ઔર ઈસકે લિએ આપ તૈયાર હુએ, ટીકટ પાસપોર્ટ વગૈરહ તૈયાર. ઈન સબકો સૂટકેસમેં ડાલા ઔર એરપોર્ટકી તરફ રવાના હો ગએ. હવાઈ જહાઝ બળા હૈ ઔર ઈસકે જાનેકા મુકમ્મલ ઈન્તેજામ હૈ. બસ ઈત્નેમેં ચોરને હાથસે સૂટકેસ છિના ઔર

ભાગ ગયા. ઉસમે આપકા પાસપોર્ટ, ટીકીટ, વગૈરહ દૂસરે સુરૂરી કાગજાત, નકદી ઔર સફરી સુરૂરીયાત થી વો સબ ગાયબ હો ગઈ. અબ હવાઈ જહાઝ ખળા હૈ. લોગ ચળહ રહે હૈ ઔર લોગોકો દેખકર તુમને શો'ર મચાયા કે હાય મેરા પાસપોર્ટ, હાય મેરા વિઝા, ટીકીટ, બહોત ચિલ્લાએ લેકિન કામ ન બના ઔર સારા પ્લાન ફેલ હો ગયા. અબ હવાઈ જહાઝ ઉળા ઔર તુમ દેખ રહે થે ઔર અફસોસ કર રહે થે. ઈત્નેમે વો હવાઈ જહાઝ કિસી ફની ખરીબીકી વજહસે અભી ચળહાઈ થા કે ઢરામસે નીચે ગિરંકર તબાહ હો ગયા ઔર ઐસા ગિરા કે એક આદમી ઉનમેસે ન બચ સકા.

અબ જો તુમને દેખા કે બેઈખતયાર ઝબાનસે યે નિકલા કે અય અલ્લાહ શુકર હૈ કે મેરા કામ નહીં બના. અગર બનતા તો મૈ ભી હલાક હો જાતા. અબ તુમ ચોરકે પિછે ઔર ઉસકો તલાશ કર રહે હો કે ઉપરસે દો હઝાર ઈનામ ઉસે દે દું.

અલ્લાહ તઆલા જિસ હાલતમે રખે ઈસ પર ઈન્સાન રાજી હો, કામ બને યા ન બને બસ કર એહકામ ખુદાકે પૂરે કરે તદબીર કરનેકા ઈન્સાન મુકલ્લફ હૈ. જો શરીઅતકે અંદરસે હો ઔર કામકા નતીજા અલ્લાહ પર હૈ જો ચાહે કરે, કરનેવાલી જાત અલ્લાહકી હૈ. હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કે ભાઈઓને બાપકી મોહબ્બતકી ખાતિર તદબીર કી ઔર તદબીર ચલી લેકિન ચૂંકે શરીઅતકે ખિલાફ થી તો અંજામ ઉસકા ખૂરા નિકલેગા.

૨૦ - હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કા કિસ્સા

હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) પર તકલીફે તો બહોત આઈ. લેકિન ફિર અલ્લાહ તઆલાને રાહતકા સામાન દિયા. એક ઘરકે અંદર બહોતસી તમામ કિસ્મકી સહુલિયતે મુહય્યા કી. બળહયા

ખાના, બળહયા મકાન, અચ્છા લિબાસ, તમામ સહુલિયતે મયસ્સર હો ગઈ. લેકિન ઈસ અચ્છે માહોલમેં ઉસ ઔરતને બૂરાઈકી તરફ માઈલ કરના ચાહા. હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) ને ઈન્કાર કર દિયા. ઔરતને કહા કે અગર બાત નહીં માનોગે તો જેલખાને જાઓગે, અબ જેલ જાના કૌન પસંદ કરતા. ઈસકે લિએ તદબીર ચાહિએ થી ઔર આસાન તદબીર યે થી કે ઉસ ઔરતકી બાતકો માના જાએ. લેકિન હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) સમજતે થે કે ઈસ તદબીરસે જેલખાનેસે તો બચુંગા લેકિન હુકમ ખુદાકા દુટેગા ઔર આસમાની ફૈસલા મેરે ખિલાફ હોગા ઔર અંજામ ઈસકા બૂરા આએગા. ચૂનાન્થે ઉસ ઔરતકી બાતકો નહીં માના ઔર જેલખાને તશરીફ લે ગએ.

ખુદાકી શાન દેખિએ કે હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કે પિછે વો ઔરત પણ ગઈ ઔર જબરદસ્તી હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) સે બૂરાઈ કરાને લગી. હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) ને ઈન્કાર કર દિયા. તો ઔરતને ઉસે પકળનેકી કોશિશ કી. અબ યુસૂફ (અલૈ.) આગે ભાગ રહે હૈં ઔર વો ઔરત પિછે ભાગ રહી હૈં. દરવાઝે તક જબ પહોંચે તો ઔરતને હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કા દામન પકળા ઔર ફટ ગયા. દરવાઝેમેં આગેસે ઉસ ઔરતકા શૌહર સામને આયા. અઝીઝ મિસરને જબ ઈસ મન્ઝરકો દેખા તો કહા યે કયા ? તો ઔરતને જલ્દીસે યુસૂફ (અલૈ.) પર ઈલ્જામ લગાયા કે ઉસને મેરે પર હાથ ડાલા હૈં હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) ને સાફ કેહ દિયા કે ઈસ ઔરતને મુઝે બૂરાઈ કરનેકી તરફ બુલાયા ઔર મેરે પર હાથ ડાલા. અબ અઝીઝ મિસર કિસકો સચ્ચા માને ? વો તો બીવીકો સચ્ચા માનેગા. લેકિન એક બચ્ચા થા ઉસને ગવાહી દી.

ઉસ બચ્ચેને યે બાત બતા દી કે અગર કમિઝ આગેસે

ફટા હૈ તો ઔરત સચ્ચી ઔર અગર પિછેસે ફટા હૈ તો મર્દ સચ્ચા જબ દેખા તો કમિઝ પિછેસે ફટા હૈ તો મર્દ સચ્ચા જબ દેખા તો કમિઝ પિછેસે ફટા હૈ અઝીઝ મિસરને સોચા કે અપની બીવી ખરાબ હૈ. હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) સે કહા ઈસ મઆમલેકો રહે-દહે કરો ઔર બીવીસે કહા :- (સૂરએ યુસૂફ આયત-૨૯, પારા-૧૨)

તૌબા કર ગલતી તેરી હૈ ઔરત અઝીઝ મિસરકી બીવી થી. પૂરે મુલ્કમે બદનામી હુઈ. પૂરે મિસરકે બદનામીકે ઈલામાત આએ. અબ બદનામીસે પૂરે મુલ્કકો બચાના બદનામીસે ઈત્ની બળી ઔરત અઝીઝ મિસરકી બીવીકો બચાના, ઔર બદનામીસે અઝીઝ મિસરકો અપને આપકો બચાના. તદબીર કરો. તદબીર યે કી કે હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) જો બેગુનાહ થે. જેલમે ડાલ દો. તદબીર કી, ઔર ચલી લેકિન શરીઅતકે ખિલાફ થી તો અંજામ બૂરા આએગા, અગર તદબીર હો ઔર શરીઅતકે ખિલાફ હો ઔર તદબીર કામિયાબ ભી હો જાએ, મગર અંજામ બૂરા આએગા. અગર રાહત દીનદારીકે સાથ આતી હૈ તો યે બરકત ઔર રાહત હૈ જૈસે હઝરત સુલેમાન (અલૈ.) ઔર હઝરત દાઉદ (અલૈ.) - ઔર અગર રાહત બેદીનીકે સાથ આઈ તો યે મુહલત હૈ, જૈસે ફિરઔન, હામાન, કારૂન.

હઝરત સુલેમાન (અલૈ.) કી આમદની અલ્લાહને ઝિયાદા કર દી ઔર કારૂનકી ભી ઝિયાદા કર દી. દોનોમે ફર્ક યે હૈ કે અલ્લાહકે હુકમોકો તોળકર અગર આમદની ઝિયાદા હો ગઈ તો યે કારૂન, ફિરઔનકી લાઈન હૈ ઔર યે મુહલત ઔર ખુદાકી ઢીલ હૈ ઔર અગર અલ્લાહકે હુકમોકો પૂરા કરકે આમદની ઝિયાદા હુઈ, તો યે બરકત હૈ. હઝરત સુલેમાન (અલૈ.) કી લાઈન હૈ. ખુદાકી બરકત વ રેહમતવાલી લાઈન હૈ.

મેરે મોહતરમ દોસ્તો ! ખાલી દુકાન ચલનેસે ખુશ નહીં હોના. બલ્કે યે દેખના કે હુકમ ખુદાકા પૂરા હો રહા હૈ યા નહીં. દીનકે તકાઝો પર ઈસ્તેમાલ હો રહા હૈ યા નહીં, કહીં એસા તો નહીં કે એક તરફ દીન મિટ રહા હો, ઓર મૈં કારોબારમે લગા હું.

૨૧ - ખાલી નેઅમતોંકા આ જાના યે ખુદાકી રાઝાકી દલીલ નહીં !

ખાલી નેઅમતોંકા ઝિયાદા હોના યે ખુદાકી ખુશનૂદી ઓર રાઝાકી દલીલ નહીં અલ્લાહ નારાઝ હોકર ભી નેઅમતે દેતા હૈ. લેકિન બરકત ઓર મુહબ્બતકે સાથ ઈસ ફર્કકે સાથ દેતા હૈ. મિસાલકે તૌર પર જૈસે ચૂહા - ઈન્સાનકો ગુસ્સા આયા કે ચૂહા ઘરમે હૈ - કભી બરતન ગિરા દેતા હૈ. કભી ચીઝોંકો ઈધર - ઉધર કરતા હૈ અબ ઈન્સાનને પિંજરેકે અંદર નેઅમતે રખી. નારાઝ હોકર નેઅમતે ભર દીં તા'કે ઉસ ચૂહેકો પિંજરેકે અંદર પકળા જાએ ઓર ફિર ઈસકો મારા જાએ ઓર દૂસરી તરફ તોતેકો ભી પિંજરેમે નેઅમતે દી જા રહી હૈ ઓર ઈસ્સે ઈન્સાન દિલ બેહલા રહા હૈ. તોતેકી પિંજરેકી નેઅમત રાઝામંદીકે સાથ, ચૂહેકે પિંજરેકી નેઅમત નારાઝગીકે સાથ. ઈસ તરહ બેદીન ઓર દીનદારીકો ભી નેઅમતે દી જાતી હૈ. લેકિન દીનદારકી નેઅમતે રાઝી હોનેસે, જૈસે તોતેકે પિંજરેમે નેઅમતે રખના ઓર બેદીનકો નેઅમત દેના મગર નારાઝગીકે સાથ જૈસે ચૂહેકે પિંજરેમે નેઅમતોંકા રખના દોનોમે ફર્ક હૈ.

બહોતસે ચૂહે ઘરમે આ ગએ. બહોત નુકસાન પહોંચા રહે હૈ તો બહોતસે પિંજરે રખે ઓર હર એકમે નેઅમતે રખી. કિસીમે લડુ, કિસીમે બરફી, કિસીમે મોતી કિસીમે મિઠાઈ અબ

ચારો તરફસે નેઅમતે હી નેઅમતે દિખાઈ દેગી. અબ જો ચૂહા આએગા વો ઈન નેઅમતોંકે લિએ ધૂસેગા. લેકિન અંજામ ઉસકા બૂરા હોગા જો ધૂસેગા તો પિંજરેમે બંદ હો જાએગા. ઓર પકળ કર ઉસે મારા જાએગા. ઈસ તરહ નેઅમતે તો મિલી લેકિન જાન ભી ગઈ. ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈ કે અગર કોઈ નાફરમાની કરેગા તો યે નહીં કે નેઅમતોંકે દરવાઝે ઉસ પર બંદ કર દિએ જાએગે, બલકે નેઅમતોંકે દરવાઝે મૈ ઓર ખોલ દુંગા. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈ. (સૂરએ અલ ઈન્આમ આયત-૪૪, પારા-૭) અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈ કે હમને દરવાઝે ખોલ દિએ નાફરમાનોંકે લિએ મુલકકા દરવાઝા, માલકા દરવાઝા આમદનીકા દરવાઝા સબ ખોલ દિએ હૈ. (સૂરએ અલ ઈન્આમ આયત-૪૪, પારા-૭)

ફરમાયા જો ઈન્હે મિલા ઈસપર વો ઈતરાને લગે તો ફિર હમ કયા કરેંગે ? (સૂરએ અલ ઈન્આમ, આયત-૪૪, પારા-૧૭)

હમ અચાનક પકળતે હૈ યહાં તકકે વો હયરાન રેહ જાતે હૈ યે કયા હો ગયા ?

યે લફઝ (બિમા) અગર મુલક, આમદની, દૌલત, પૈસા, ઓહદા, ડિગ્રી મિલી ઓર ઈસ પર આદમી ઈતરાયા તો અલ્લાહી પકળ આએગી ઓર અગર નેઅમત દીનકી હો, રૂહાનિયત કી હો, ઈલ્મકી હો, તબ્લીગકી હો, દઅવતકી હો, ઈન નેઅમતોં પર ભી અગર ઈતરાયા તો યહાં પર ભી અલ્લાહકી પકળ હોગી. રૂહાની નેઅમત જિસપર ઉતર જાએ. વો રૂહાની નેઅમત નહીં બન સકતી બલકે નફસાની બન જાતી હૈ.

લેકિન હર નેઅમતકે બારેમે કહા જાએ, જૈસે ચૂહેકા પિંજરા ભી ઠીક નહીં હૈ. દૂસરી જગા અલ્લાહને ફરમાયા

(સૂરએ અલ એ'રાફ, આયત-૯૬, પારા-૯)

અગર ઈમાનવાલે ઔર તકવેવાલે હોંગે તો હમ બરકતે ખોલ દેંગે. આસમાનસે ભી બરકતે બરસેગી ઔર ઝમીનસે ભી. હર તરફસે બરકતે હોગી. તો દીનદાર ઔર બેદીનકી નેઅમતોમે ફર્ક હૈ ઈસ તરહ બેદીન ઔર દીનદાર પર તકલીફ ભી આતી હૈ. ફરમાબરદાર પર અગર તકાલીફ આતી હૈ તો ઈસકી નોઅઈયત જુદા હૈ ઔર અગર બેદીન પર તકાલીફ આતી હૈ તો ઈસકી નોઅઈયત જુદા હૈ.

ફરમાબરદાર પર અગર તકાલીફ આતી હૈ તો વો બતૌર ઈબ્તલા ઔર આઝમાઈશકી આતી હૈ ઔર ખુદાકો ઈમ્તહાન લેના મક્સુદ હોતા હૈ.

ઈન તકાલિફકો અલ્લાહ તઆલા ઈબ્તલા ઔર આઝમાઈશ કેહતા હૈ જૈસે ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) પર તકાલિફ આઈ. (સૂરએ બકરહ, આયત-૧૨૪, પારા-૧)

ઉહદકે અંદર સહાબા પર જો તકલિફે આઈ વો ભી બતૌર ઈબ્તલા કે, હુનૈનકે અંદર જો તકલિફે આઈ વો ભી બતૌર ઈબ્તલા કે, યે તમામ તકાલિફ જો સહાબા (રદી.) પર આઈ યે સબ ઈબ્તલા ઔર આઝમાઈશકે તૌર પર આઈ.

મેરે મોહતરમ દોસ્તો ઔર બુરુગો ! હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કા કિસ્સા બયાન કર રહા થા કે હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કે ભાઈયોને તદબીર કી બાપકે દિલમે મોહબ્બત પયદા કરનેકે લિએ ઔર વો તદબીર ચલી લેકિન શરીઅતકે ખિલાફ થી તો અંજામ ઉસકા બૂરા આએગા.

અઝીઝ મિસરને તદબીર કી કે અપની ઈઝઝત, બીવીકી ઈઝઝત ઔર મુલકકી ઈઝઝત બચાનેકે લિએ વો તદબીર યે થી કે, હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કો જેલમે ડાલા. તદબીર ચલી, ઈઝઝત

બચ ગઈ, લેકિન ચૂંકે શરીઅતકે ખિલાફ થી તો આસમાની ફૈસલા ખિલાફ હુઆ. અંજામ બૂરા આયા ઔર બૂરા અંજામ કયા આયા ? હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કે ભાઈ ફિલિસ્તીનમે થે, અઝીઝ મિસર, મિસરમે થા ઔર આસમાની ફૈસલા દોનોંકે ખિલાફ હુઆ તો સાત સાલકા કહેત મિસરમે ઔર ફિલિસ્તીનમે ભી આ ગયા.

૨૨-તદબીર શરીઅતકે ખિલાફ હો ઔર કામિયાબ ભી હો લેકિન અંજામ બૂરા આએગા !

પુદાકે હુકમોંકો, તોળકર જો કારોબાર કિએ જાતે હૈ વો કારોબાર ખૂબ ચલે ઔર તદબીર ખૂબ ચલી, અંજામ ઈસકા બૂરા આએગા. પુદાકે હુકમોંકો પૂરા કરકે જો તદબીર કી જાએ વો તદબીર ચાહે ન ચલે લેકિન અંજામ અચ્છા આએગા. હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) જબ જેલમે ગએ તો જેલકે અંદરસે નિકલનેકી તદબીરે કર રહે હૈ ઔર શરીઅતકે મુવાફિક કર રહે હૈ. જો એક આદમી જેલસે નિકલકર ચલા ગયા. હઝરત યુસૂફને જિસકો ખ્વાબકી તા'બિર બતાઈ થી ઔર કાનમે યે બાત બતાઈ થી કે બાદશાહસે જાકર મેરા ઝિક કરના. યા'ની મૈ કિત્ના ભલા આદમી હું સારે જેલવાલે જાનતે હૈ. મેરે કિરદારસે સારે જેલવાલે વાકિફ હૈ યે તદબીર થી ઔર તદબીર શરીઅતકે મુવાફિક થી લેકિન પુદાકી શાનકો દેખિએ કે તદબીર ચલી નહીં. વો શખ્સ જેલસે જાકર હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કી બાતકો ભૂલ ગયા તો તદબીર નહીં ચલી. લેકિન તદબીર ચૂંકે શરીઅતકે મુવાફિક થી તો અંજામ ઈસકા અચ્છા આયા ઔર અંજામ કયા ? કઈ સાલોંકે બાદ બાદશાહને ખ્વાબ દેખા ઔર હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કો બુલાયા ઔર હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) ને ખ્વાબકી તા'બિર બતાઈ તો યે બાત ઝરિયા બની કે રાતકે વક્ત જેલકી કાલીકોઠળીમે

થે ઔર જબ સુબહકા વકત આયા તો વઝારત મિસરકે તખ્ત પર થે. યે અંજામ નિકલા. જિનકી તદબીર શરીઅતકે ખિલાફ થી ઔર ચલી લેકિન અંજામ સાત સાલકા કહેત આયા ઔર જિનકી તદબીર શરીઅતકે મુવાફિક થી ઔર ચલી ભી નહીં ઔર અંજામ ઉસકા અચ્છા આયા કે ઉસ સાલકે કહેત પર કંટ્રોલ કરનેકે લિએ હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) ફૂડ મિનિસ્ટર બન ગએ ઔર હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) કે લિએ બદલા લેનેકા બેહતરીન મૌકા થા. બાદશાહને જો ખ્વાબકી તા'બિર પૂછી, હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) ન બતાતે, બળી આસાનીસે બદલા લે સકતે થે. તા'બિર ન બતાતે, સાત સાલકા કહેત આ જાતા, ફિલિસ્ટીન તબાહ હો જાતા, મિસર તબાહ હો જાતા. સાત સાલકે કહેતમે મિસર વ ફિલિસ્ટીનકા નામ જુગરાફિયાસે ખત્મ હોતા ઔર ન મિલતા વો સાત સાલકા કહેત અગર આ જાતા ઔર તદબીર નહોતી તો મિસર વ ફિલિસ્ટીનકા નામ વ નિશાન ખત્મ હો જાતા. લેકિન હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) શરીફ થે ઔર શરીફ આદમીકો જબ મૌકા મિલતા હૈ વો બદલા નહીં લેતા બલકે મા'ફ કરતા હૈ.

હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) ને બજાએ બદલા લેનેકે ખ્વાબકી તા'બિર સહીહ બતાઈ ઔર તા'બિરકે સાથ સાથ કહેતસે બચનેકી તદબીર બતાઈ ઔર તા'બિર બતાકર ખૂદ તદબીર કી અપને સરપર લેકર ખૂદ તદબિર કી ઔર પૂરે મિસર વ ફિલિસ્ટીન પર એહસાન કિયા ઔર આખિર અંજામ યે નિકલા કે સારે ભાઈયો ઔર બાપકો બુલાયા. યે સારેકે સારે પૂરે મિસર પર હાવી હો ગએ ઔર મિસર યા ફિલિસ્ટીનવાલોંકા બહોત બળા એહસાન હુઆ. જબ નબીયોવાલી તરતિબ પર યે બની ઈસરાઈલ ચલે તો અલ્લાહ તઆલાને દુનિયામે ભી બહોત ઊંચા કર દિયા. આખેરતકી ઊંચાઈ તો હૈ હી. લેકિન અલ્લાહને

દુનિયામે ભી ઉનકો ઈઝઝત બખ્શી. મગર જબ હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) દુનિયાસે પરદા ફરમા ગએ ઔર આખેરતકી તરફ ચલે તો આહિસ્તા આહિસ્તા ઈન બની ઈસરાઈલકે આ'માલ બિગળતે ગએ ઔર મુશાહિદાત પર ઈન બની ઈસરાઈલકા યકીન આતા ગયા. ગયબ પર યકીન કમ હોતા ચલા ગયા. ઔર ઈનકી જિન્દગીયાં અલ્લાહકે હુકમોંકે ખિલાફ હો ગઈ. ઔર નબીયોવાલા તરીકા ઉન્હોંને છોળ દિયા. અલ્લાહ તઆલા ઢીલ દેતે રહે લેકિન પતા નહીં ચલા ઔર આખિરમે જાકર અલ્લાહ તઆલાને ઈન બની ઈસરાઈલકો ઈત્ના ગિરાયા કે કફનચોર ફિરઔન ઉનકે સરોં પર મુસલ્લત હો ગયા. એક વકત પર પૂરે મિસર પર ઉનકી ચલતી થી ઔર અબકે વકત કફન ચોર ફિરઔનકી ચલી ઔર ઈત્ની ચલી કે સારેકે સારે એસે બન ગએ કે ઉનકી લળકીયોકો ફિરઔન ઔર ઉસકે સિપાહી રાતભર અપને ઘરમે રખતે થે ઔર લળકીયોકો મારતે થે. ઔર કોઈ એકશન લેનેવાલા ન થા. ઔર કોઈ એચિટેશન (મુખાલફત) ચલાનેવાલા ન થા. અલ્લાહ તઆલાને ઈતનાં ઉનકો ઝલીલ વ રૂસ્વા કિયા ઔર અલ્લાહને યે બતાયા કે જબ તુમને નબીયોંકે તરીકેકો પકળા તો હમને તુમકો કિત્ના ઊંચા કિયા ઔર જબ તુમને નબીયોંકે તરીકેકો છોળા તો હમને તુમકો ઝલીલ વ રૂસ્વા કિયા.

૨૩ - નબીયોંકે કિસ્સે કયામત તકકે

લિએ ખુદાઈ ઝાબ્તે હૈં

યે નબીયોંકે કિસ્સે ઔર વાકેઆત કહાનીયોંકે તૌર પર કાફી નહીં હૈં બલકે યે અલ્લાહકે ઝાબ્તે હૈં ઔર કયામત તકકે લિએ વોહી હોગા જો નબીયોંકે ઝમાનેમે અલ્લાહ તઆલાને કિયા. ઈન નબીયોંકે વાકેઆતકો પળહકર કયામત તકકે લિએ ઉમ્મતે

મુસ્લિમકે લિએ કાનૂન હૈ. ઔર ઈનસે ખુદાકી મદદ વ ગઝબકે ક્વાનિન મિલતે હૈ.

૨૪-તમામ અંબિયાકા આના બતૌર તમ્હીદ ઔર હુમૂર (સ.અ.વ.) કા આના બતૌર અસલ!

સારે નબીયોંકા આના બતૌર તમ્હીદ હૈ ઔર રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કા તશરીફ લાના બતૌર અસલકે હૈ ઔર ખુલ્ફાએ રાશિદીનકા આના બતૌર તતિમ્માકે હૈ.

રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કી તશરીફ આવરીસે પેહલે નબીયોંકો ભેજકર પૂરે આલમકે અંદર ફિઝા બનાઈ. અકસરિયતવાલોંને નબીકી બાત ન માની, તા'કતવાલોંને નહી માની. લેકિન સબકે સબ નાકામ હુએ. અકલ્લિયતવાલે જો નબીયોંકી બાત માનનેવાલે થે ઉનકે સામને અકસરિયતવાલે નાકામ હો ગએ જો નબીયોંકી બાત નહી માનતે થે. ક્યામત તકકે લિએ અલ્લાહ તઆલાને બતા દિયા કે મુલ્ક વ માલ, પૈસા, રૂપિયા, તા'કાત, સોના, ચાંદી, ઓહદા, ડિગ્રી, ઈસીસે જિન્દગીયાં નહી બનતી. જિન્દગી અલ્લાહ તઆલા બનાતે હૈ. ઔર જિન્દગીયાં અલ્લાહ તઆલા બિગાળતે ભી હૈ. અલ્લાહ તઆલાકે જિન્દગીયોંકો બનાનેકા ઝાબ્તા અંબિયા હૈ ઔર નબીયોંકા તરીકા અગર છોળ દિયા ગયા તો અલ્લાહ તઆલા જિન્દગીયાં ઉજાળ દેગે. જબ નબીયોંકા તરીકા છોળા ગયા તો નતિજા યે નિકલા કે કફનચોર ફિરઔનકો અલ્લાહ તઆલાને બની ઈસરાઈલ પર મુસલ્લત કર દિયા ઔર ઉસ ફિરઔનને ઈનકો બળા ઝલીલ કિયા. અબ ઈનમે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા (અલૈ.)કો ભેજા. હઝરત મૂસા (અલૈ.) તશરીફ લાએ. અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા (અલૈ.) કો નુબુવ્વત દી ઔર

નુબુવ્વત કોહે તૂર પર મિલી અલ્લાહ તઆલાને કોહે તૂર પર મૂસાસે પૂછા: (સૂરએ તા'હા આયત-૧૭ પારા-૧૬)

"અય મૂસા તેરે હાથમે કયા હૈ ?"

મૂસાને જવાબ દિયા : "યે મેરા (અસા) ડંડા હૈ."

હઝરત મૂસાને જવાબ દિયા (સૂરએ તા'હા આયત-૧૮ પારા-૧૬) મેરે હાથમે ડંડા હૈ. ઈસ્સે બકરીયાં પાલતા હું ઔર છોટે મોટે કામ ઈસ્સે હોતે હૈ. અલ્લાહ તઆલાને હુકમ દિયા. (સૂરએ તા'હા આયત-૧૭ પારા-૧૬)

૨૫ - હઝરત મૂસા (અલૈ.) કા કિસ્સા

અય મૂસા (અલૈ.) ઈસે છોળ દો, ઈસે ઝમીન પર ડાલ દો.

અબ હઝરત મૂસા (અલૈ.)ને યે નહી કહા કે અય અલ્લાહ મગર મૈ ઈસ ડંડેકો ડાલ દૂ તો મેરે બકરીયોંકે પાલેનકા કયા હોગા ? યે નહી કહા. કયોંકે હઝરત મૂસા (અલૈ.) નુબુવ્વતસે પેહલે ભી સમજતે થે કે પાલનેવાલા અલ્લાહ હૈ. યે ડંડા મેરી બકરીયોંકો નહી પાલતા. ઈસ ડંડેકો અલ્લાહ ઈસ્તેમાલ કરા રહે હૈ મેરી બકરીયોંકો પાલનેકે લિએ. પાલતે તો હૈ અલ્લાહ. ચૂનાચે ડંડા ડાલ દિયા તો ડંડેસે અજદહા બના ઔર તબિયતકે ખિલાફ બના. હઝરત મૂસા (અલૈ.) ડરે. અલ્લાહકે હુકમોંકો આદમી અપની તબિયતકે ખિલાફ પૂરા કરે. ઈસકે બાદવાલે હાલાત અગર ઔર તબિયતકે ખિલાફ આએ. અલ્લાહકે હુકમોંકો જો આદમી પૂરા કરેગા તો અલ્લાહ તઆલા ગયબસે ઈસકી મદદ ફરમાએગે. તબિયતકે ખિલાફ હુકમોં પર કદમ ઉઠાના તો અહિરી હાલાતકે ખિલાફકી મદદકા ઉતરવાના હઝરત મૂસા (અલૈ.) ભાગને લગે. અઝદેહસે જાન બચાનેકે લિએ.

અય મુસા (અલૈ.) પકળો ઔર મત ડરો.

નફેવાલા ડંડા થા તો ફરમાયા ઈસે છોળો. નુકસાન પહોંચાનેવાલા અજદહા બના તો ફરમાયા ઈસે પકળો. યેહી માઅને ઈધ્યાક નઅબૂદુ વઈધ્યાક- નસ્તઈનકા હૈ. ઈધ્યાક નઅબૂદુમે હમ વો માનતે હૈ જો અલ્લાહ ફરમાતે હૈ ઔર ઈધ્યાક નસ્તઈનમે જો હક કેહતે હૈ વો આપ કરેંગે ઔર યેહી મઅની હયા અલલફલા ઔર હયા અલસ્સલાતકા હૈ જો અલ્લાહ કેહ દે હમ વો કરેંગે ઔર જો હમ કેહ દે અલ્લાહ વો કરેંગે.

હઝરત મુસા (અલૈ.) ને અજદહે કો પકળા. જબ પકળા તો ડંડા બન ગયા. હઝરત મુસા (અલૈ.) સમજ ગએ કે ઝાહિરી અસબાબકા અપની મરઝી પર લગાના ભી અસલ ઔર ન છોળના અસલ ઔર અલ્લાહકે કેહને પર ઝાહિરી અસબાબકા લગાના ભી અસલ ઔર છોળના ભી અસલ. ડંડા થા અપની મરઝીસે પકળતે થે. કઈ દફા છોળા ઔર પકળા અપની મરઝીસે સિવાય બકરી ચરાનેકે કોઈ કામ નહી દેતા થા. અબ અલ્લાહકે કેહને પર છોળા ઔર પકળા તો અબ હંસે સિર્ફ બકરીયાં નહી પલેંગી બલકે યે ડંડા ઐસા બનાકે સમંદરકો મારા તો બારા (૧૨) રાસ્તે બન ગએ ઔર ૧૨ ખાનદાન પાર હો ગએ. પથ્થર પર મારા તો ૧૨ નહેરે જારી હો ગઈ ઔર કૌમકો સયરાબ ક્રિયા જાદૂગરોંકે મુકાબલેમે ડાલા તો અજદહ બના ઔર સારે જાદૂગરોંકે જાદૂકો નિગલ ગયા. ૬ લાખ જાદુગર મુસલમાન હુએ. ફિરઔનકી બેગમ આસિયા મુસલમાન હો ગઈ.

ડંડેકો અપની મરઝીસે ઈસ્તેમાલ કરતા થા તો સિર્ફ બકરીયોંકે પલનેકા કામ દેતા થા ઔર જબ અલ્લાહકે હુકમ પર ઈસ્તેમાલ ક્રિયા તો ૧૨ ખાનદાન બચે. સમંદરમે ડંડે રાસ્તોંસે ચલે ઔર હિફાઝત હો રહી હૈ ઔર અલ્લાહકા દીન

ભી ફેલ રહ્યા હૈ. હર ચીઝકા સબબ બના.

૨૬ - અલ્લાહ તઆલાને હમે કારોબાર ઔર ઘર ઢુંટ દિયે હૈ !

અલ્લાહ તબારક તઆલાને હમે દો ડો દિયે હૈ. એક કારોબાર ઔર દૂસરા ઘર. મગર હમ ઉસે અપની રાયસે ઈસ્તેમાલ કરતે હૈ. દિનકે વકત કારોબાર પકળા, ઘરકો છોળા ઔર રાતકે વકત કારોબારકો છોળા ઔર ઘર પકળા. કઈ બિચારે તો રાતકો ભી કારોબાર નહી છોળતે. યે હમ અપની મરઝી સે પકળતે ઔર છોળતે હૈ. લેકિન ઉસે અલ્લાહકી મરઝીસે છોળના ઔર પકળના અલ્લાહકે હુકમસે જબ કારોબાર ઔર ઘરકો છોળતે ઔર પકળે રહેગે તો ઈન્શા અલ્લાહ, અલ્લાહકે હુકમસે બાતિલકા જાદૂ નિકલતા જાએગા. ઔર દીન ફેલતા રહેગા મગર શર્ત યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલાકે હુકમસે પકળે ઔર અલ્લાહકે હુકમસે છોળે. જબ દીનકા તકાઝા આજાએ ફૌરન કારોબાર ઔર ઘરકો છોળે ઔર દીનકે તકાઝોકો પૂરા કરે. દીનકે તકાઝોકો પૂરા કરના ઉસ વકત તક મુમ્કીન નહી જબ તક ઈમાનકી તા'કત ન હો.

દીનકે સિખનેકી કોશિશ કોઈ ઉસ વકત તક નહી કરતા જબતક ઉસકે દિલકે અંદર ઈમાનકી તા'કત ન હો ઔર જબ ઈમાનકી તા'કત આ જાએ તો ફિર આદમી સિખનેકી કોશિશ કરેગા ઔર દીન ફેલ જાએગા. આજ લોગ યે સમજતે હૈ કે માલ, રૂપિયા, પૈસાસે કામિયાબી હૈ ઔર ઉસે તા'કત સમજતે હૈ. જબતક ઈનકી મોહબ્બત દિલસે ન નિકલ જાએ ઔર ઈમાનકી તા'કત આ જાએ તો દીનકી કોશિશમે આસાની હોગી ઔર દીન પૂરે આલમકે અંદર ફેલેગા. લેકિન અગર દુનિયા,

માલ, રૂપિયા, પૈસાંસે મોહબ્બત હો ગઈ ઔર અપને જઝબાત વ ખ્વાહિશાત પર ચલે તો યે આવાઝ જહન્નમ કી હૈ. જો અપને જઝબાત ઔર ખ્વાહિશાત પર ચલતે હૈ ઔર અપને જઝબાત પૂરે કરતે હૈ ઈનકે લિયે જહન્નમ હૈ ઔર જહન્નમકે રાસ્તે પર ચલતે હૈ ઔર જહન્નમકા મિજાઝ યે હૈ કે (હલમિમ્મઝીદ) ઔર લાઓ, ઔર લાઓ. યે મિજાઝ જહન્નમકા હૈ તો જો જહન્નમકે રાસ્તે પર ચલતા હૈ ઔર યેહી કેહતા હૈ લાવ-લાવ ઝૂઠસે રિશ્વતસે સૂદસે, ઘોડા ફાડસે જિસ તરીકે પર ભી હો બસ લાઓ, તો યે જહન્નમકા મિજાઝ હૈ.

ઔર જો અપને જઝબાતકો કુરબાન કરે ઉનકે લિએ જન્નત હૈ. જો અપને હાથસે અપની જાનકો દૂસરોંકે લિએ કુરબાન કરે. જો આદમી અલ્લાહકે સામને ખળા હોને સે ડરા, અપને જઝબાતકો કુરબાન ક્રિયા તો ઉસકે લિએ જન્નત ઔર જન્નતકી આવાઝ હૈ. જહન્નમકી આવાઝ હૈ લાવો, લાવો ઔર જન્નતકી આવાઝ હૈ લે, લે, લો.

૨૭ - દુનિયાકી આવાઝ

આજ પૂરી દુનિયાકે અંદર યે આવાઝ હૈ. "લાવો, બસ લાવો." ઝૂઠસે, ફાડસે, હુકુમતસે, ટેકસોંકે રાસ્તોંસે, ઑફિસર, રિશ્વતકે રાસ્તોંસે, સરમાયાદાર, સૂદકે રાસ્તોંસે ઔર ગરીબ સ્ટ્રાઈક ઔર ડાકાકે રાસ્તેસે. બસ લાવો. ઈસ આવાઝસે પૂરી દુનિયા પરેશાનકુન બની હુઈ હૈ. લેકિન રસૂલેપાક (સ.અ.વ.)ને આવાઝ દી હૈ કે લે લો. ઐસા પાકીઝા તરીકા લાએ કે જો ભી ઈસકો કુબૂલ કરતા હૈ બસ ઈસકી આવાઝ હોતી હૈ. લે લો, ઝકાતસે, સદકાસે, ખયરાતસે, કુરબાનીસે લેલો. મક્કાવાલે જબ મદીના ગએ તો મદીનેવાલોંને કહા કે લે લો. મક્કાવાલોંને

કહા હમ નહી લેંગે. બલકે હમે બાઝારકા રાસ્તા બતા દો. રસૂલેપાક (સ.અ.વ.)ને તમામ સહાબા (રદી.)કો યે સિખાયા દે દો, બાંટો ઔર યે ભી નહી કે નહી માંગતે થે. માંગતે થે મગર અલ્લાહસે, અય અલ્લાહ દે, અય અલ્લાહ દે, ઔર અલ્લાહને તો શુરૂમે ખજૂરે દી મગર આપિરમે હિરે જવાહરાત દિયે ઔર એસે દિયે કે હર આદમી તકસીમ કરનેવાલા થા, હર સહાબ તકસીમ કરનેવાલા થા.

મેરે મોહતરમ દોસ્તો ! આજ પૂરી દુનિયા જો જઝબાતકો પૂરા કરનેકે રાસ્તે પર ચલી હુઈ હૈ, ઔર હર શખ્સકી આવાઝ હૈ કે લાવો. તમામ ઈન્સાનોકી જિન્દગીયાં તંગ હો ગઈ હૈ, ઔર સારી દુનિયા પરેશાન હૈ, ઔર નજાતકા રાસ્તા ઢુંઢ રહી હૈ, નજાતકા રાસ્તા મુસલમાનોકે પાસ હૈ, લેકિન યે રાસ્તા નુકૂશમે હૈ ઔર નુકૂસમે નહી હૈ. ઈસ પાકીઝા તરીકેસે નુકૂશસે નિકાલકર નુકૂશમે લાયા જાએ. ઔર ઈસ પાકીઝા તરીકે કો જિન્દા કિયા જાએ. ઔર પૂરે આલમકે અંદર ઈસે ફેલાયા જાએ. જબ યે પાકીઝા તરીકા દુનિયાકે અંદર ફેલ જાએ તો ઈન્શા અલ્લાહ સબકી જિન્દગીયાં સુકૂનવાલી, ચૈનવાલી ઔર દીનવાલી જિન્દગીયાં બનેગી ઔર રહમતુલ લિલ આલમીન (સ.અ.વ.)કા તરીકા દુનિયાકે અંદર જિન્દા હો જાએ ઔર પૂરે આલમકે અંદર અમન વ અમાન આએગા. (ઈન્શા અલ્લાહ)

ચાર ચીઝે

હઝરત મઆઝ બિન જબલ (રદી.)કા કૌલ હૈ કે જિસ કામમે યે ચાર ચીઝે પાઈ જાએ વો અમલે સાલેહ હૈ :

(૧) ઈલ્મ, (૨) નિયત, (૩) સબર (૪) ઈખ્લાસ.

આદમીકે ત્રીન દોસ્ત હૈ :

એક તો, કબ્જ રૂહ તક સાથ દેતા હય, દૂસરા કબર તક, તિસરા કયામત તક. કબ્જે રૂહ તક તો માલ હૈ, કબર તકકે સાથ ઈસકે ઘરવાલે, કયામત તકકે સાથી ઈસકે આ'માલ હૈ.

ઝબાન, અગર તલવાર નહી લેકિન તલવારસે ઝિયાદા તેઝ હૈ. બાત અગરચે તેઝ નહી લેકિન નબરસે ઝિયાદા ઝખ્મી કરનેવાલી. ખુશખલ્ક, જન્નતમે આલા મરાતિબ પાએગા, અગરચે ઈબાદત કમ કરતા હૈ, વ ખુશખૂ કભી ગમઝદહ નહી હોતા. અગરચે મુબ્તીલાએ મુસીબત હો ઔર બદખૂ કભી ખુશ નહી રહેતા. અગરચે હર તરહકી રાહત હો.

વ ફુઝૂલ બાર્તે સુનના ખતરાતે નફસાનીકા તખમ હૈ વ અક્લમંદ સોચકર બોલતા હૈ ઔર બેવકૂફ બોલકર સોચતા હૈ. ગિલે ઔર શિકવેસે ઝબાન બંદ રખો, રાહત નસીબ હોગી. (અબુબકર સિદ્દીક (રદી.) જિસપર નસીહતકા અસર ન હો વો જાનેકે મેરા દિલ ઈમાનસે ખાલી હૈ. (અબુબકર (રદી.) વ જો ઈલ્મકો દુનિયા કમાનેકે લિએ હાસિલ કરતા હૈ વો ઈલ્મ ઈસકે કલ્બમે જગા નહી પાતા. (ઈમામ અબૂ હનીફા રહ.)

અલ્લાહ તઆલા જિસ બંદેકો ઝલીલ કરના ચાહતા હૈ ઉસે ઈલ્મ વ દાનિશસે મેહરૂમ કર દેતા હૈ.

દિલ આંખોકા સહીફા હૈ, તકવા ખસલતોંકા તાજ હૈ, મોહબ્બત કરના ચાહતે તો અલ્લાહ ઔર રસૂલ (સ.અ.વ.) વમે આખેરતસે કરો. મોહબ્બત ઉનસે રખો જો નેકી કરકે ફરામોશ કર દેતે હૈ, મોહબ્બત એક ઔસી સખ્ત ચીઝે હૈ જિસકે સાથ લગ જાએ તો રફતા રફતા ઉસીકી બના દેતા હૈ.

ઈન્સાનકો અલ્લાહ તઆલાને દુનિયામે

મુખ્તસર વક્તકે લિએ ભેજા !

અલ્લાહ તઆલાને હમ સબ ઈન્સાનોકો ઈસ દુનિયામે થોળે વક્તકે લિએ ભેજા હૈ ઔર જિન્દગી બસર કરનેકા વો તરીકા બતાયા કે જિસ તરીકે પર ચલનેસે દુનિયાકે અંદર ભી હમ કામિયાબ હો જાએંગે ઔર અલ્લાહ તઆલાકે ખજાનોમેસે હમ ખૂબ ફાયદા ઉઠાનેવાલે બન જાએ. જિન્દગી બસર કરનેકા વો તરીકા બતાના જે નબીયોંકા કામ થા ઔર અપને અપને ઈલાકોંમે જે કામ કરતે થે કે ઈન્સાનોંકા ઝહન બનાયા જાએ. ખુદાસે તઅલ્લુક પયદા કરના ઔર આખિરતકી ફિકર પયદા કરના ઔર અલ્લાહ તઆલાકે બતાએ હુએ આ'માલ પર ચલાના જે નબીયોંકા કામ થા. લેકિન અબિયાએ કિરામકી આ'મદ રસૂલેપાક (સ.અ.વ.)કી આ'મદસે બંદ હો ગઈ. નબીએ પાક (સ.અ.વ.)કે તશરીફ લાનેસે નુબુવ્વતકા દરવાઝા બંદ હો ગયા. દઅવતકા દરવાઝા બંદ નહી હુઆ. ક્યામત તક કે લિએ અબ કોઈ નબી નહી આએગા.

૨ - હુમૂર (સ.અ.વ.)કે તશરીફ લાનેસે

નુબુવ્વતકા દરવાઝા બંદ હો ગયા, દઅવતકા

દરવાઝા નહી

રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કે તશરીફ લાનેસે નુબુવ્વતકા દરવાઝા બંદ હો ગયા ઔર અબ નબીયોંવાલા કામ સારાકા સારા ઈસ ઉમ્મત પર આયા. અલ્લાહ તઆલાને ઈન્તેખાબ કિયા. ઈસ ઉમ્મતકો દઅવતકે લિએ અબ હમારા કામ અપના ઝહન ભી બનાયા ઔર હમારે અપને ઈલાકેવાલોંકા ઝહન ભી બનાયા.

ઔર પૂરે આલમકા ઝહન બનાના જો નબીયોને બનાયા ઔર વો યે કે જિન્દગીયોકા બનાના ઔર જિન્દગીયોકા બિગાળના યે અલ્લાહ તઆલાકે હાથમે હૈ.

દિખાઈ તો દેતા હૈ કે દુનિયાકે અંદર ફૈલી હુઈ ચીઝોસે, ઈન્સાનોકો આમતૌર પર દિખાઈ યે દેતા હૈ કે, ફલાં આદમીકે હાથમે માલ બહોત હૈ, તો ઈસકી જિન્દગી બહોત બન ગઈ. દેખો કિત્ના આરામમે હૈ.

ઔર યે ભી ઈન્સાનકો દિખાઈ દેતા હૈ કે ફલાં આદમીકો ડાકૂઓને પકળકર માર ડાલા. કયોંકે ઉસકે પાસ માલ બહોત થા, તો યે ભી દિખાઈ દિયા કે માલસે જિન્દગી બની ઔર યે ભી દિખાઈ દિયા કે માલસે જિન્દગી બિગળી રોઝાના યે હમ દેખતે હૈ, મુશાહિદેકી ચીઝે હૈ. અલ્લાહ તઆલાને પિછલે વાકેઆત બયાન ફરમાએ કયોંકે પિછલે વકેઆતમે નતિજા બરઆમદ હો ચૂકા હૈ, મૌજૂદા ઝમાનેકે આદમીયોકો દેખકર, આદમી અપની જિન્દગીકી તરતિબ કાયમ નહી કર સકતા. પિછલે વાકેઆતમે અલ્લાહ તઆલાને યે બતાયા કે હઝરત યુસૂફ (અલૈ.) વઝીર થે ઔર કામિયાબ હુએ, દુનિયા વ આબેરત દોનોંમે કામિયાબ હુએ ઔર હામાન ભી મિસરકા વઝીર થા, મગર દુનિયા વ આબેરતમે નાકામ હો ગયા.

માલ હઝરત સુલૈમાન (અલૈ.) કે પાસ ભી થા. વો દુનિયા વ આબેરતમે કામિયાબ વ સરફરાઝ હુએ ઔર માલ કારુનકે હાથમે ભી થા, મગર વો નાકામ રહા. માલસે કામિયાબી વ નાકામી નહી ઈસ તરહ સારે વાકેઆત બતાએ. અનસારી સહાબા (રદી.) સારે ખેતોં, બગીચોવાલે થે ઉનકી જિન્દગીયાં દુનિયા વ આબેરતમે બની ઔર કૌમે સાબિયાવાલે ભી ખેતોંવાલે ઔર બાગાતવાલે થે ઔર બળે અજીબ વ ગરીબ બાગાત થે.

સા'યામે એક મહિના તક ચલતે થે મગર સા'યા ખત્મ નહી હોતા થા. ઘૂપ નહી મિલતી થી. ઈત્ના ગુન્જાન સા'યા હોતા થા ઓર ખેતોંકી બહોત આમદની થી. લેકિન અંજામ યે નિકલા કે ઉનકી જિન્દગી ઈન ખેતોં ઓર બાગીચોંમે ઉજળી ઓર અનસારી સહાબા (રદી.)કી જિન્દગીયાં બન ગઈ.

૩ - માલ વ દૌલતસે કામિયાબી વ નાકામી નહી

ખેતોં, બાગીચોંસે જિન્દગી નહી બનતી ઓર ન બિગળતી હૈ યા યું કહો કે ઈનસે જિન્દગી બન ભી સકતી હૈ ઓર બિગળ ભી સકતી હૈ. દોનો બાતે હૈ. તિજારતકી બહોત બળી મંડીયાં હઝરત શુઅૈબ (અલૈ.) કી કૌમકે હાથમે થી ઓર મક્કા મુકર્રમાકે રેહનેવાલે સહાબા (રદી.) મેં બહોતસે સહાબા (રદી.) એસે થે કે જિનકે હાથમે ભી તિજારતકી મંડીયાં થી. હઝરત અબ્દુર્રહમાન બિન ઓફ (રદી.) હઝરત અબુ ઉબૈદા (રદી.) હઝરત અબુબકર સિદ્દીક (રદી.) લેકિન ઈન સહાબાકી જિન્દગીયાં બની ઓર હઝરત શુઅૈબ (અલૈ.) કી નાફરમાન કૌમકી જિન્દગી બિગળી તો ઈસ્સે મા'લૂમ હુઆ કે ઈન્સાનકો જિન્દગીકા બનાના ઓર બિગળના મખ્લૂકાતમે દિખાઈ દેતા હૈ. લેકિન હકીકતમે જિન્દગીકા બનના ઓર બિગળના યે અલ્લાહ તઆલાકે હાથમે હૈ. અલ્લાહ તઆલા જિસકી જિન્દગી બનાના ચાહે ઉસકી તો બનતી હૈ ઓર અલ્લાહ તઆલા જિસકી જિન્દગી બિગળના ચાહે ઉસકી બિગળતી હૈ. થોળાસા અગર આદમી ઈન વાકેઆત ઓર મૌજુદા ઝમાનેકે હાલાતકે અંદર ગૌર કરે તો બહોત આસાનીકે સાથ યે બાત સમઝમે આ સકતી હૈ કે જિન્દગીકા બનના ઓર બિગળના અલ્લાહકે હાથમે હૈ ઓર મખ્લૂકકો દિખાઈ દેતા હૈ. ઈન મખ્લૂકાતકો અલ્લાહ તઆલા

ਪਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀਕੇ ਬਿਗਾਭਨੇਮੇਂ ਪਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀਕੇ ਬਨਾਨੇਮੇਂ ਈਸ਼ਤੇਮਾਲ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਐਂਰਿਓ ਯੇ ਮਘਲੂਕਾਤ ਖੁਦਾਕੇ ਲਖਕਰ ਹੈਂ. ਅਲਲਾਹੁ ਤਆਲਾ ਕਰਮਾਤਾ ਹੈ :- (ਸੂਰਅੇ ਅਲ ਮੁਫ਼ਫ਼ਸਸਿਰ ਆਯਤ-੩੧, ਪਾਰਾ-੨੮)

ਅਲਲਾਹੁ ਤਆਲਾਕਾ ਲਖਕਰ ਅਲਲਾਹੁ ਈ ਜ਼ਾਨਤਾ ਹੈ. (ਸੂਰਅੇ ਅਲ ਫ਼ਤਹ, ਆਯਤ-੭, ਪਾਰਾ-੨੬) "ਐਂਰਿਓ ਵੋ ਭਛੋਤ ਭਯਾ ਠੀਕਾਨਾ ਹੈ ਐਂਰਿਓ ਆਸਮਾਨ ਵ ਝਮੀਨਕਾ ਸਭ ਲਖਕਰ ਅਲਲਾਹੀਕਾ ਹੈ ਐਂਰਿਓ ਝਭਰਦਸਤ ਛਿਕਮਤਵਾਲਾ ਹੈ." (ਸੂਰਅੇ ਅਲ ਫ਼ਤਹ, ਆਯਤ-੭, ਪਾਰਾ-੨੬)

੪ - ਝਮੀਨ ਵ ਆਸਮਾਨਕੇ ਸਾਰੇ ਲਖਕਰ

ਅਲਲਾਹੁਕੇ ਹਾਥਮੇਂ ਹੈਂ !

ਝਮੀਨ ਐਂਰਿਓ ਆਸਮਾਨਕੇ ਤਮਾਮ ਲਖਕਰ ਭਰਾਅੇ ਰਾਸ਼ਤ ਅਲਲਾਹੁਕੇ ਹਾਥਮੇਂ ਹੈਂ ਐਂਰਿਓ ਅਲਲਾਹੁ ਈ ਈਨ ਲਖਕਰੋਕੋ ਈਸ਼ਤੇਮਾਲ ਕਰਤਾ ਹੈ. ਢਵਾ, ਪਾਨੀ, ਝਮੀਨ, ਸੂਰਯ - ਯਾਂਦ, ਸਭ ਅਲਲਾਹੁ ਤਆਲਾਕੇ ਲਖਕਰ ਹੈਂ. ਧਛਾਂ ਤਕਕੇ ਯੰਧੁਟੀ ਧੇ ਭੀ ਅਲਲਾਹੁਕਾ ਲਖਕਰ, ਟੀਭ, ਪਰਿੰਦੇ ਮਝਰ ਧੇ ਸਭ ਅਲਲਾਹੁਕੇ ਲਖਕਰ ਐਂਰਿਓ ਅਲਲਾਹੁਕੇ ਕਭਜੇਮੇਂ ਹੈਂ ਈਨ ਧੀਯੋਂਸੇ ਅਲਲਾਹੁ ਜੋ ਧਾਛੇਗਾ ਵੋ ਛੋਗਾ. ਅਸਲ ਅਲਲਾਹੁਕੇ ਈਰਾਦੇਸੇ ਛੋਤਾ ਹੈ. ਮਗਰ ਫ਼ਿਯਾਈ ਫ਼ੇਤਾ ਹੈਂ ਕੈਲੀ ਛੁਈ ਧੀਯੋਂਮੇਂ. ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਨਾਨੇਕਾ ਐਂਰਿਓ ਛਿਕਾਯਤਕਾ ਈਰਾਦਾ ਕਰੇ ਟੋ ਗਾਰੇ ਸ਼ੋਰਮੇਂ ਮਕਯੀਸੇ ਜ਼ਾਲਾ ਤਨ੍ਵਾਕਰ ਨਭੀਧੋਂਕੇ ਸਰਦਾਰ ਛਯਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਸ਼ਤਫ਼ਾ (ਸ.ਅ.ਵ.) ਕੀ ਛਿਕਾਯਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ. ਛਾਵਾਂਕੇ ਮਕਯੀਕਾ ਜ਼ਾਲਾ ਭਛੋਤ ਕਮਯੋਰ ਧੀਯ ਹੈ. ਲੇਕਿਨ ਖੁਦਾਕਾ ਧੁਕਰ ਹੈ ਐਂਰਿਓ ਈਸ ਕਮਯੋਰ ਮਘਲੂਕਕੋ ਅਲਲਾਹੁ ਤਆਲਾਨੇ ਈਸ਼ਤੇਮਾਲ ਕਰਮਾਧਾ. ਨਭੀਧੋਂਕੇ ਸਰਦਾਰ ਛਯਰਤ ਮੁਹੰਮਦ (ਸ.ਅ.ਵ.) ਭਾਵੁਯੁਦ ਧੇ ਕੇ ਅਸਭਾਭ ਸਾਰੇ ਮੈਤਕੇ ਧੇ. ਸਭਨੇ ਤਧ ਕਰ ਲਿਧਾ ਧਾ ਕੇ ਆਧ (ਸ.ਅ.ਵ.) ਕੀ ਸ਼ਾਹੀਦ ਕਰ ਫ਼ਿਧਾ ਜ਼ਾਏ.

લેકિન સારે મૌતકે અસબાબમે અલ્લાહકા ઈરાદા હિફઝતકા હુઆ તો મકળીસે ઈસ્તેમાલ કરમાયા ઔર મકળીસે જાલા તન્વાકર નબીયોકે સરદાર હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.) કી હિફઝત કર લી ઔર જબ અલ્લાહ તઆલા જિન્દગી ઉજાળનેકા ઈરાદા કરમાતે હૈ તો જિન્દગી બનનેકે સારે અસબાબ નમરૂદકે પાસ મૌજુદ હૈ. તા'કત વ હુકૂમત બહોત બળી, નમરૂદકે પાસ પૈસા ભી બહોત ક્રિયાદા ઔર કહીસે અલ્લાહ તઆલાને ઉસપર હમલા નહીં કરવાયા, કહીં ઉસકો પાનીમે નહીં ડૂબોયા. ઔર ઝમીનમે ભી નહીં ઘંસાયા. લેકિન અલ્લાહ તઆલાને યે ઈરાદા ક્રિયા કે ઉસકી જિન્દગી ઉજળ જાએ તો એક લંગળા મચ્છર નાકકે રાસ્તે અંદર ઘુસાયા ઔર સારી જિન્દગી બનનેકે અસબાબકે અંદર એક લંગળા મચ્છર નાકકે રાસ્તેસે ઘુસાકર ઉસકી જિન્દગી ઉજાળ દી. જબ અલ્લાહ તઆલા જિન્દગી ઉજાળને પર આએ તો અલગ-અલગ રાસ્તોસે ઉજાળતે હૈ ઔર જબ અલ્લાહ જિન્દગી બનાને પર આએ તો અલગ-અલગ રાસ્તોસે બનાતે હૈ.

૫ - જૌનસી મખ્લૂકકો અલ્લાહ યાહે જિન્દગી બનાને યા બિગાળને પર ઈસ્તેમાલ કરતે હૈ !

અલ્લાહ તઆલા જિસ મખ્લૂકકો યાહે જિન્દગી બનાનેમે ઈસ્તેમાલ કરે ઔર જિસ મખ્લૂકકો યાહે જિન્દગી ઉજાળને પર ઈસ્તેમાલ કરે. જિન્દગીયોંકા બનાના ઔર જિન્દગીયોંકા બિગાળના યે અલ્લાહ તઆલાકે હાથમે હૈ. કામિયાબી ઔર નાકામી, ઈત્મીનાન ઔર પરેશાની, ઈઝત્ત ઔર ઝિલ્લત, મૌત વ હયાત, બિમારી ઔર તંદુરસ્તી, ખૌફ ઔર અમન જિત્ને ભી ઈન્સાનો પર હાલાત આતે હૈ, તબિયતકે મુવાફિક યા તબિયતકે ખિલાફ જિત્ને ભી ઈન્સાનો પર હાલાત આતે હૈ ઉન

હાલાતકે લાનેવાલે અલ્લાહ હૈ. લેકિન ઈન્સાનોકો ચીઝોમે દિમાઈ દેતે હૈ. અબ સોચનેકી બાત યે હૈ કી જિન્દગી બનાને ઔર બિગાળનેકા ખુદાઈ ઝાબ્તા ઔર કાનૂન ક્યા હૈ ? દુનિયાકે અંદર ફેલી હુઈ ચીઝે તો ઝાબ્તા નહીં હૈ. જિન્દગી બનાને પર આએ તો આગમે ડાલકર જિન્દગી બનાઈ ઔર અગર જિન્દગી બિગાળ ને પર આએ તો સોના-ચાંદીકે ઢેર દેકર જિન્દગી બિગાળી. હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કી જિન્દગી આગમે બના દી ઔર કાઝુનકી જિન્દગી સોના-ચાંદીકે ઢેરમે ઉજાળ દી. તો દુનિયાકી ફેલી હુઈ ચીઝોસે જિન્દગી બનને ઔર બિગાળનેકા તઆલ્લુક નહીં રહા. અલ્લાહ જિન્દગી જિસકી બનાએ બનેગી. ઔર જિસકી બિગાળે બિગાળેગી. મગર અલ્લાહ તઆલા મખ્લૂકાતકો ઈસમે ઈસ્તેમાલ કરેગે ચાહે જૈનસી મખ્લૂકકો જૈસે ભી ઈસ્તેમાલ કરે.

૬ - જિન્દગીકે બનને ઔર બિગાળનેકા

ખુદાઈ ઝાબ્તા વ કાનૂન !

જિન્દગી બસર કરનેકા જો તરીકા અલ્લાહ પાકને નબીયોંકે ઝરીએ બતાયા અગર આદમી ઈસ તરીકે પર આ જાએ તો અલ્લાહ તઆલા જિન્દગી બના દેગે, ઔર અગર ઈસ તરીકેકો છોળ દે તો અલ્લાહ તઆલા ઈસકી જિન્દગીકો બિગાળ દેગે. યે ખુદાકા કાનૂન વ ઝાબ્તા હૈ. હર ઝમાનેમે નબીયોંકો ભેજા ઔર તમામ નબીયોંને વો તરીકા બતાયા. અગર ૮૦ આદમીયોંને ઈસ તરીકેકો માના ઔર હઝરત નૂહ (અલૈ.) કે સાથ કશ્તીમે સવાર હુએ ઔર બળી ભારી અકસિરિયત વો થી જો હઝરત નૂહ (અલૈ.) કે તરીકે કે ખિલાફ થી. ઔર હઝરત નૂહ (અલૈ.) કી બાતકો નહીં માના તો અલ્લાહ તઆલાને અકસરિયતવાલોંકી

ઝિન્દગીયાં ઉજાળ દી ઔર ઉનકો હલાક કર દિયા ઔર હમ સારે ઉન ૮૦ આદમીયોંકી નસલમે હૈ.

અલ્લાહ તઆલાને હર ઝમાનેમે નબીયોંકો ભેજકર વો तरीका बताया और હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કી તશરીફ આવરી પર ઈસ પાકીઝા तरीकेको बताया और ये पाकीज़ा तरीका क़ायम त क यवेगा. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) જો પાકીઝા तरीका લેકર તશરીફ લાએ વો तरीका पूरी दुनियाके लिखे बसनेवाले ईन्सानोको क़ायम त क कामियाब बनानेवाला तरीका है. ઈસ પાકીઝા तरीके પર ताજ़र व किसान, हाकिम व महकूम, काले व गोरे सब कामियाब होंगे. अगर इसी पाकीज़ा ઝિન્દગીको ईप्तिहार करें और कुबूल करें और पूरी दुनियामें इसकी तब्दील करें.

કામિયાબીવાલા तरीका. વો હૈ જો અલ્લાહ તઆલાને બતાયા ઔર નબીયોંકે ઝરીએ બતાયા. જો કામ હમ કરે ઈસમે દેખે કે હુકમ ખુદાકા કયા હૈ ? ઔર तरीक़े रसूले प़ाक (સ.અ.વ.) કા कया है ? ये दो बातें अगर आ गਈ तो आदमी अगर कय्हे मक़ानमें ली है तो कामियाब है. ઔર अगर पक्के मक़ानमें ली होगा तो कामियाब, मालदार हो या गरीब काला हो या गोरा. अल्लाह उसे कामियाब करेगे. बशर्तके ये पाकीज़ा तरीका इसकी ઝિન્દગीके अंदर आ जाये.

૭ - ઈન્સાની ઉમ્મવકા સહીહ ઇસ્તેમાલ

અગર ઈસ પાકીઝા तरीकेके मुताबिक ईन्सानकी आंभोंका, कानका, ज़बानका, हाथका, पैरका, दिलका, दिमागका ईस्तेमाल सहीह हो जाये तो इसीको आ'माले सालेह केहते हैं. इसीको नेक काम केहते हैं. अब ये नेक काम और

આ'માલ સાલેહ ઔર હશરકી જિન્દગી બનેગી ઔર ઈન્સાન જન્નતમે દાખિલ હોગા, ઔર હંમેશા વહાં રહેગા. યે મુબારક તરીકા ઈન્સાની જિન્દગીમે આએ કેસે ? ઈસકે લિએ એક ઝહન બનાના સુરૂરી હૈ. નબીયોંકા કામ પેહલે ઝહન બનાના થા પૂરે કુર્આન પાકમે જિયાદાતર ઈન્સાની ઝહન બનાયા.

ઝહન બનને પર ઈસ પાકીઝા તરીકે પર આના આસાન હોગા. આદમીકા ઝહન બન જાએ ઔર ગલતફહમી દૂર હો જાએ. ઈન્સાન અપની જિન્દગીકે મુતાબિક જિન્દગી બસર કરે. બલકે ખુદાકે કેહનેકે મુતાબિક જિન્દગી બસર કરે. અગર અપની સમઝકે મુતાબિક ઈન્સાન જિન્દગી બસર કરેગા તો ઉસકે અંદરકી કમી કમઝોરીયોંકા અસર પળકર જિન્દગી ઉસકી ઉજાળેગી. ખુદાકે કેહનેકે મુતાબિક અગર જિન્દગી બસર કરેગા તો અલ્લાહ તઆલાકી તા'કત ઉસકે મુવાફિક બનકર ઉસકી જિન્દગી બના દેગી ઔર અલ્લાહકી નેઅમતોંકે ખઝાને ઉસકે સાથ હોકર દુનિયા વ આખેરતકી જિન્દગી બનેગી.

૮ - ઈન્સાનકે અંદર બળી બળી ત્રીન કમઝોરીયાં

ઈન્સાનકે અંદર બળી બળી ત્રીન કમઝોરીયાં હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા હર લાઈનમે કમાલવાલે હૈ. અલ્લાહ હર લાઈનમે કુવ્વતવાલે હૈ. (સૂરએ મુજાદલા, આયત-૨૧, પારા-૨૮)

"અલ્લાહ બહોત બળે તાકતવાલે હૈ."

ઔર ઈન્સાનકે મુતઅલિલક ફરમાતે હૈ. :- (સૂરએ નિસા, આયત-૨૮, પારા-૫)

"ઈન્સાન હર લાઈનમે ઝઈફ ઔર કમઝોર હૈ."

ઈન્સાનકી ત્રીન બળી બળી કમઝોરીયાં.

એક કમઝોરી તો ઈન્સાનમે યે હૈ કે ઈસે જહાં ભી

હોગા પૂરી દિખાઈ નહીં દેતી. મકાન ઈસે પુરા દિખાઈ નહીં દેતા. માકે પેટમેં થા તો પૂરી ઔરત દિખાઈ નહીં દેતી થી. દુનિયામે આ ગયા તો સાતોં ઝમીન આસમાન દિખાઈ નહીં દેતે. દુનિયાકે અંદર ઈસે કબરકે હાલાત દિખાઈ નહીં દેતે. કબરમે ચલા ગયા તો કયામતકે દિન કયા તકલીફ આનેવાલી હૈ વો ઈસે વહાં દિખાઈ નહીં દેતી. કયામતકા દિન આ ગયા તો જહન્નમકી તકલીફ કિત્ની બળી હૈ વો ઈસકે સામને નહીં તો ઈન્સાનકે અંદર એક કમઝોરી યે હૈ કે, જગા ઈસે પૂરી દિખાઈ નહીં દેતી ઔર દૂસરી કમઝોરી યે હૈ કે, ઈસે પૂરા ઝમાના દિખાઈ નહીં દેતા. ઝમાને ત્રીન હૈ. એક તો ગુઝરા હુઆ ઝમાના, ઈન્સાનકે હાથસે નિકલ ગયા ઔર એક અગલા ઝમાના હૈ વો ઈન્સાનકે હાથમેં નહીં હૈ. અગલા ઝમાના મુસ્તકબિલ ઈત્ના લંબાચોળા હૈ કે ઈસકી કોઈ હદ નહીં. આમ તૌર પર ઈન્સાની ઝહન યે હૈ કે મર ગએ તો ઝમાના ખત્મ હો ગયા મિટ્ટીમે મિલ ગએ. બાત નિમટ ગઈ. હાલાંકે યે બાત નહીં. બલકે મરનેકે બાદ ભી ઝમાના બાકી, જૈસે દુનિયામે ઈન્સાનકો રાહત વ તકલીફ હૈ મરનેકે બાદ ભી અગર રાહત હૈ તો દુનિયાકી સારી રાહતોંસે ઝિયાદા ઔર અગર તકલીફ હૈ તો દુનિયાકી સારી તકલીફોંસે ઝિયાદા ફિર જહન્નમકી તકલીફ તો બેહદ સખ્ત વો બજહતી રહેગી, જન્નતકે અંદર રાહત બહોત ઝિયાદા ઔર બજહતી રહેગી, તો ઈન્સાનકો ઝમાના ભી પૂરા નહીં દિખાઈ દેતા. પિછલા ઝમાના ઉસકે હાથસે નિકલ ચૂકા. અગલા ઝમાના લામેહદ્દૂદ ઔર બેહિસાબ જો આનેવાલા હૈ, વો ઈસે પૂરા દિખાઈ નહીં દેતા. આનેવાલા ઝમાના પૂરા તો કયા ઉસે પાંચ મિનિટ બાદકા ઝમાના ભી દિખાઈ નહીં દેતા. જૌનસે મકાનમેં હૈ વો

મકાન પૂરા દિખાઈ નહીં દેતા. ચાહે એ ઈન્સાન ખાન ૧૦૦ સાલકે બના દે લેકિન ઈસે પાંચ મિનિટ બાદકા ઝમાના ભી દિખાઈ નહીં દેતા.

એક મકાનમે બહોત બળી તા'કત રખનેવાલા ઓહદેદાર ઈન્સાન બેઠા હુઆ હૈ ઔર ઉસ મકાનમે દૂસરે ભી બહોત બળે ઓહદેદાર બેઠે હુએ હૈ ઔર આપસમે મિટિંગ કર રહે હૈ ઔર ઉસ મકાનકે અંદર એક ટાઈમ બોબ ભી રખ્યા હુઆ હૈ. લેકિન દિખાઈ નહીં દેતા. ચૂકે પૂરા મકાન દિખાઈ નહીં દેતા તો વો ટાઈમ બોબ જો પિછેસે રખ્યા ગયા થા વો ભી દિખાઈ નહીં દેતા. ઔર પાંચ મિનિટ બાદ વો બમ ફટનેવાલા હૈ વો ભી ઉસે દિખાઈ નહીં દેતા. અબ એ આદમી કેસે ઈન્તેઝામ કરે ? ઔર અગર ઈન્તેઝામ કરે ભી તો કેસે કરે ? ક્યોકે ન તો મકાન પૂરા દિખાઈ દેતા હૈ ઔર ન ઝમાના પૂરા દિખાઈ દેતા હૈ. પાંચ મિનિટકે બાદ બમ ફટનેવાલા હૈ.

અબ અગર અલ્લાહકો મન્જૂર એ હૈ કે ઈન્કી જિન્દગીયાં અભી ખત્મ ન હો તો અલ્લાહ ગયબસે કોઈ ઈન્તેઝામ ફરમાએગા ઔર એસા ઈન્તેઝામ ફરમાએગા કે ઉન્કી જિન્દગીયાં ખત્મ હોનેસે બચ જાએગી. વો એ સમજાતે રહેગે કે હમ કેસે ચૌકન્ને, હમકો મા'લૂમ હો ગયા વો ફત્રમે કેહતે રહેગે. હાલાંકે વો ખુદાકા ઈન્તેઝામ હોગા ઔર અગર અલ્લાહ તઆલાકો એ મન્જૂર હો કે ઈન્કા વકત પૂરા હો ચૂકા હૈ અબ એ મરેગે તો ઉન્હે કોઈ પતા નહીં ચલેગા. ઔર બમ ફટેગા. અબ જિસકે મુકદ્દરમે મૌત નહીં હૈ વો કિસી તરીકેસે બચ જાએગા ઔર ઈન્સાનકા મર જાના એ નાકામી નહીં હૈ.

૯ - ઈન્સાન પર મૌતકા આ જાના યે

ખુદાકી પકળ નહીં !

મૌત તો એક એસા પુલ હૈ જિસ પરસે હર આદમીકો ગુઝરના હૈ. ચાહે આદમી ભલા હો યા બૂરા હો. મૌત તો એક પુલ હૈ. ઈસપર ગુઝરના સબકો હૈ. મૌતકા આ જાના ઔર આદમીકા મર જાના યે ખુદાકી પકળ નહીં હૈ, બલકે ખુદાકો નારાઝ કરકે મૌતકા આ જાના યે ખુદાકી પકળ હૈ. ક્યોંકે જાતેહી ફરિશ્તે માર પીટાઈ શુરૂ કરેંગે ઔર અલ્લાહ તઆલાકો રાઝી કરકે મૌતકા આના યે ખુદાકી બહોત બળી નેઅમત હૈ. ક્યોંકે મરતેહી ફરિશ્તે ઈનામાત વ એહસાનાત કરને શુરૂ કર દેંગે.

ઉહદકે અંદર ૭૦ જલીલુલકદ્ર સહાબા (રદી.) શહીદ હુએ ઔર બદરકે અંદર ૭૦ બળે બળે દુશ્મન કતલ હુએ. મૌત ઈન પર ભી આઈ ઔર ઉન પર ભી આઈ. દોનોં મરે, ઈમાન લાનેસે પેહલે અબુ સૂફિયાનને હઝરત ઉમર (રદી.) સે કહા હમને પૂરા બદલા લે લિયા. ૭૦ તુમ્હારે મરે ઔર ૭૦ હમારે ભી મરે તો હઝરત ઉમર (રદી.) ને ફરમાયા, કે પૂરા બદલા ક્યા હુઆ ? તુમ્હારે જો ૭૦ મરે વો તો જહન્નમમેં ગએ. ઔર હમારે જો ૭૦ મરે વો શહીદ હુએ ઔર જન્નતમેં ગએ. તુમ તો ખાલી તઅદાદાકે પૂરા હોનેકો પૂરા બદલા કેહતે હો. બલકે યે દેખોકે ઉનકા આખરી અંજામ ક્યા હુઆ. તો મૌતકા આના ખુદાકી પકળ નહીં મૌતકા આકર ફિર જહન્નમમેં જાના યે ખુદાકી પકળ હૈ.

તો બમકા ફટકર મૌતકા આ જાના હમ ઈસકો ખુદાકી પકળ નહીં કહેંગે. અગર આદમીકી ઝિન્દગી ગલત હૈ તો ઉસે હમ ખુદાકી પકળ કહેંગે. ઔર અગર આદમીકી ઝિન્દગી સહીહ

હે તો ફિર યે મૌતકા આ જાના યે ખુદાકી પકજ નહીં હોગી. બલકે યે મૌતકા આના એક સબબ થા ઔર મૌતકે પુલ પરસે યે આદમી ગુઝરા ઔર અલ્લાહ પાક આગે લે જાકરં ઉસે કામિયાબ કરેગે. ઉસકા મરના હી ઈસકી કામિયાબી હે, તો દો કમઝોરીયાં ઈન્સાનકે અંદર બળી બળી હો ગઈ. એક તો ઝમાના ઈસે પૂરા દિખાઈ નહીં દેતા ઔર એક ઈસે મકાન પૂરા દિખાઈ નહીં દેતા.

૧૦ - ઈન્સાન ખુદ અપની ઝિન્દગી કી તરતિબ કાયમ નહીં કર સકતા

અગર યે ઈન્સાન અપની ઝિન્દગીકી તરતિબ ખુદ કાયમ કરેગા તો અધૂરી સમજ પર કાયમ કરેગા. સમજ ભી ઈસ ઈન્સાનકી અધૂરી હૈ. પૂરી સમજ ઈન્સાનકી નહીં હૈ. ઔર અલ્લાહ તઆલા સારે મકાનકો જાનતે હૈ. સમંદરકે અંદર જો મછલીયાં હૈ ખુદા વો ભી દેખતા હૈ ઔર સાતવીં ઝમીન પર જો કાલે પથ્થર પર જો કાલા કિળા હૈ વો ભી ખુદાકો નઝર આતા હૈ. ઔર અલ્લાહ ઈસકે ચલનેકી આવાજ ભી સુનતે હૈ. અલ્લાહ તઆલાકા સુનના કમાલવાલા, અલ્લાહ તઆલાકા દેખના કમાલવાલા, અલ્લાહ તઆલાકે ખઝાને કમાલવાલે, અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત કમાલવાલી, અલ્લાહ તઆલાકી નેઅમતે કમાલવાલી, અલ્લાહ તઆલાકી પકજ ભી કમાલવાલી. અલ્લાહકી હર ચીઝ કમાલવાલી ઔર હર ચીઝ બહોત બળી હૈ. ચૂંકે અલ્લાહ બળે તો ઈનકી પકજ બળી. ઉનકી ગિરીફત ભી બળી. તો ઉનકા જેલખાના ભી બહોત બળા જિસકા નામ જહન્નમ હૈ ઔર ઉનકા મેહમાનખાના ભી બહોત બળા જિસકા નામ જન્નત હૈ.

૧૧ - અલ્લાહકા જેલખાના જહન્નમ ઔર

મેહમાનખાના જન્નત !

અલ્લાહ તબારક વ તઆલાકા જેલખાના બહોત બળા ઔર વો જહન્નમ હૈ જિસકે મુખ્તલિફ તબકાત હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલાકા મેહમાનખાના ભી બહોત બળા હૈ જિસકા નામ જન્નત હૈ ઔર ઉસકે દરખ્ત હૈ. છોટેસે છોટા જન્નત ભી અગર મો'મિનકો અલ્લાહ અતા ફરમાએગે તો પૂરી દુનિયાસે દસ ગુના બળી જન્નત હોગી. ૭૦ બેહતરીન બીવીયાં હોગી. ૮૦ હઝાર નોકર ચાકર હોગે ઔર સોને ચાંદીકે મકાનાત હોગે, દૂધકી, શહદકી, પાનીકી, પાકીઝા શરાબકી નેહરે ચાલુ હોગી ઔર કભી કોઈ નેઅમત ખત્મ ન હોગી તો અલ્લાહ પાકકા મેહમાનખાના બહોત બળા હૈ.

ઔર અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈ :- (સૂરએ વાકિઆ, આયત-૧૦-૧૬)

"જન્નતકે અંદર તખ્તો પર બૈઠે હોગે ઔર આમને સામને બૈઠે હોગે. ક્યોંકે વહાં પર ન દીનકા કામ હોગા ન દુનિયાકા."

દુનિયાકા કામ યા'ની ખાના પીના તો હોગા, લેકિન હલ ચલાના, ખેતોમે જાના વગૈરહ કોઈ કામ નહીં હોગા. ઔર દીનકા કામ નમાઝ પઞ્હના, રોઝે રખના, તબ્લીગ કરના, જીહાદ કરના યે ભી વહાં પર નહીં હોગા. વહાં પર તો ઐશ કરના ઔર આરામ કરના ઔર આરામસે રેહના હૈ. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈ. (સૂરએ વાકિઆ આયત-૧૭-૧૮, પારા-૨૭)

ઔર ગ્લાસ ભરે હુએ પાકીઝા શરાબકે મશરૂબ લેકર ખિદમત ગુઝાર સામને આએગે. ઔર વો છોટી ઉમ્રકે હોગે ઔર હંમેશા છોટી ઉમ્રકે હોગે ઔર યે ઈસલિએ કે છોટેકો

બેતકલ્લુફ કામ બતાના હોતા હૈ. વો શરાબ બિલકુલ પાક ઓર સાફ જિસ્કે પીનેકે બાદ આદમી બિલકુલ બકવાસ નહીં કરેગા ન ઉસકે સરમે દર્દ હોગા. દુનિયાકી શરાબ આદમી જબ પીતા હૈ તો બકવાસ કરને લગતા હૈ ઓર સરમે દર્દ રેહતા હૈ, લેકિન વો શરાબ બિલકુલ પાકીઝા ઓર સાફ. (સૂરએ વાકિઆ, આયન-૨૦-૨૧, પારા-૨૭)

જૌનસે ફલકો પસંદ કરે ઓર ખા લે ઓર જૌનસે પરિન્દેકા શિકાર કરકે ખાએ. જન્નતમે દાખિલ હોનેસે પેહલે તો રોટીકા તઝકિરહ હર વકત દુનિયામે મિલતા હૈ. લેકિન જન્નતમે દાખિલ હોનેકે બાદ વિટામીન હી વિટામીન પરિન્દોકા ગોશત, ફલ ઓર ઐશ વ આરામ ઓર ખૂબસૂરત બીવીયાં.

ખૂબસૂરત બીવીયાં જો છુપે હુએ હિરેકી તરહ હોગી યે તમામ નેઅમત કબ મિલેગી. (સૂરએ વાકિયા, આયત-૨૪, પારા-૨૭)

દુનિયાકે અંદર જો અમલ કિયા હોગા યે ઉસકા બદલા હૈ. યે અમલકા ભાવ હૈ. ચીઝોકા ભાવ નહીં. ઓર હાં ચીઝોકા ભાવ કબ બનેગા જબ ઈન ચીઝોસે અમલ સહી બનાવો. દસ રૂપિયે હૈં ઈસકો કિસી ગરીબકો દે દિએ યા કિસી ભૂકેકો ખાના ખિલાયા, યા તો ફિર ઈસ દસ રૂપિયે પર જન્નત ન મિલી બલકે દસ રૂપિયેકે ખર્ચ કરને પર મિલી ઓર ખર્ચ કરના એક અમલ હૈ. જન્નતકી કિમત દુનિયાકા માલ વ દૌલત નહીં બલકે જન્નતકી કિમત ઈન્સાની અમલ હૈ.

૧૨ - જન્નતકી કિમત દુનિયાકી માલ વ દૌલત નહીં બલકે જન્નતકી કિમત ઈન્સાની અમલ હૈ !

જન્નતકી કિમત દુનિયાકા માલ વ દૌલત નહીં બલકે જન્નતકી કિમત ઈન્સાની અમલ હૈ ઓર ઈન્સાનકા વો અમલ

જો ખુદાકે મુતાબિક હો ઔર સૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કે તરીકે પર હો. જબ ઈન્સાની આ'માલ ઈસ તરીકે પર આ જાએ તો જન્નતકી નેઅમતે સારી આદમીકો હાસિલ હોગી. ઔર અલ્લાહકી રેહમતે વ બરકતે બરસેગી.

૧૩-જન્નતકી નેઅમતોમે ત્રીન બળી બળી ખૂબિયાં

જન્નતકી નેઅમતોમે ત્રીન બળી બળી ખૂબિયાં હૈ એક તો હર નેઅમત મિકદારમે જિયાદા હોગી. જન્નતકી નેઅમતે મિકદારમે હર વકત જિયાદા હોગી. જન્નતકી નેઅમતોકી કિસ્મ આલા હોગી. આલા કિસ્મકી નેઅમતે હોગી ઔર ત્રીસરી ખૂબિ જન્નતકી નેઅમતોમે યે હૈ કે વો નેઅમતે હંમેશા હંમેશાકે દિએ હોગી કભી ખત્મ ન હોનેવાલી હોગી. જિસ નેઅમતકો જિત્ની ખાએગા ઔર ઈસ્તેમાલ કરેગા તો વો નેઅમત કમ નહીં હોગી બલકે ઈસકી મિકદાર જિયાદા હોગી ઔર હંમેશાકે દિએ હોગી જન્નતકી નેઅમતોકી ઈન્તેહા નહીં હૈ.

૧૪ - દુનિયાકી હર નેઅમતમે ત્રીન કમઝોરીયાં

દુનિયાકી હર નેઅમત તઅદાદ વ મિકદારમે ભી કમ ઔર ઝમાના કિત્ના હી લંબા હોગા, ખત્મ હોનેવાલા હૈ. ઝમાના દુનિયાકે અંદર કિત્ના લંબા હો આખિર ખત્મ હોનેવાલા હૈ. સબ કુછ એક દિનમે ખતમ હોગા. ઈઝઝત, ઐશ વ આરામ સબ કુછ ઈસ દુનિયાકે અંદર એક વકતમે ખત્મ હોગા. લેકિન જન્નતકી નેઅમતે જિનકે મુતઅલ્લિક અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા.

હંમેશા હંમેશા વહાં પર રેહના હૈ ઔર હર ચીઝ વહાં પર જિયાદા મિકદારમે હોગી. પચાસ સાલ તક ખાતા રહે તો કોઈ તકલિફ નહીં ઔર અગર પચાસ સાલ ન ભી ખાતા રહે તો ભી કોઈ તકલિફ નહીં હોગી. જન્નતી જો નેઅમતે ખાએગે

વો ભૂકડે તૌર પર નહીં ખાએગે. બલકે મઝેકે તૌર પર ખાએગે. ઔર જન્નતી જન્નતમે સેર કરતે રહેગે ઔર એક દૂસરેકે જન્નતમે બગયર પાસપોર્ટ ઔર વિઝાકે વહાંપર જાના જાઈઝ હોગા. કોઈ રૂકાવટ નહીં હોગી ઔર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે જન્નતમે જાના જાઈઝ હોગા ઔર હર ઉમ્મતી હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે જન્નતમે જા સકેગા. તો અલ્લાહ તઆલાકા મહેમાનખાના બહોત બળા ઔર ઝબરદસ્ત કિસ્મકા બળા હૈ.

૧૫ - અલ્લાહ તઆલાકા કૈદખાના

જહન્નમ બહોત બળા હૈ !

અલ્લાહ તઆલાકા કૈદખાના જહન્નમત બહોત બળા હૈ ઔર ઈત્ના બળા કે ચારો તરફસે અજદહોકા કાટના, આગકા જહન્નમમે જલાના ઔર ફરિશ્તોંકી માર પીટાઈ ઔર મારનેવાલે ફરિશ્તે એસે હૈ કે જિનકો દિખાઈ ભી નહી દેતા યા'ની વો દેખ સકતે કે ઉનકે દિલોમે રહમ આ જાએ ઔર વો બેહરે હૈ. જહન્નમીકી ચિખ વ પુકાર ભી નહી સુન સકતે કે ચિખ વ પુકારસે દિલોમે રહમ આ જાએ. જહન્નમમે અંધેરેકા સતાના, ભૂખ ઔર ધ્યાસકા સતાના આંખોસે આંસૂઓંકી નેહરોંકા બેહના ઔર ચિખ વ પુકારકા મયાના ઔર યે જહન્નમી શયતાન યે કહેગા કે બચા લે, વો કહેગા મૈ ખૂદ અઝાબમે ગિરફતાર હું મૈ તુમ્હે કેસે બચાઉં. જબ યહાંસે માયૂમસ હોંગે તો ફિર ફરિશ્તોંસે કહેંગે કે હમે બચા લો, વો યે કહેંગે કે હમે તો અલ્લાહકા હુકમ હૈ ઔર હમ તો ખુદાકે હુકમકે ખિલાફ કામ નહી કર સકતે. ફિર જહન્નમકા બળા ફરિશ્તા દારોગા હોગા ઉસે કહેંગે મગર વહાંસે ભી યેહી જવાબ મિલેગા. યે પૂકારેંગે. (સૂરએ ઝબરફ આયત-૭૭, પારા-૨૫)

અલ્લાહસે દુઆ કરે કે હમ મર જાએ લેકિન આવાઝ આએગી કે તુમહે તો હંમેશા યહાં રેહના હૈ. અબ તો કોઈ મૌત નહી. મૌતકે પુલસે તુમ ગુઝરે હુએ હો શયતાનસે ભી માયૂસ હોગે. ફરિશ્તે ભી સાથ નહી દેગે ઔર જો બળે બળે ચૌધરી દુનિયામે થે વો ભી વહાં પર સાથ નહી દેગે.

પાંચ મર્તબા જહન્નમી અલ્લાહ તઆલાસે ગુફતગૂ કરેગે ઔર આબિરમે કહેગે : (સૂરએ મુઅમિનન : આયત-૧૦૮, પારા-૧૮) "દફા હો જાઓ, હમસે બાત મત કરો." (સૂરએ મુઅમિનન : આયત-૧૮, પારા-૨૮)

મેરા માલ મેરે કામ નહી આયા ઔર મેરા દબદબા મેરે કામ નહી આયા. દુનિયામે મેરા દબદબા ઔર રોઅબ બહોત થા લેકિન યહાં પર વો કામ નહી આયા.

તો મોહતરમ દોસ્તો ! પૂરે આલમકો ઈસ જેલખાનેસે બચાના હૈ. ઉસ જહન્નમસે જાનેસે પૂરી ઈન્સાનિયતકો બચાના હૈ કામકે લિએ નિય્યત બહોત વસીઅ હોની ચાહિએ. નબીએ પાક (સ.અ.વ.) ઈસ નિય્યતકો લેકર દુનિયામે તશરીફ લાએ કે પૂરે આલમકે ઈન્સાનોકો ઝિન્દગી બસર કરનેકા પાકીઝા તરીકા બતાયા જાએ ઔર કયામત તક ઈન્સાન સહીહ તરીકે પર ચલકર જહન્નમકે અઝાબસે બચે ઔર જન્નતકે અંદર ભી દાખિલ હોજાએ ઔર જબ વો પાકીઝા તરીકા ઝિન્દગીયોકે અંદર આએગા તો દુનિયાકે અંદર ભી અમન વ અમાન, ચૈન વ આરામ ઔર સુકૂન હોગા. ઉસ પાકીઝા તરીકેકી ઝિન્દગીયોસે નિકલ જાનેકી બિના પર આજ પૂરી દુનિયાકે અંદરસે અમન વ અમાન ખત્મ હો ચૂકા હૈ. કિસીકી જાન મેહફૂઝ નહી, કિસીકા માલ મેહફૂઝ નહી ઔર કિસીકી આબરૂ મેહફૂઝ નહી. ચાહે વો આદમી કિત્ની બળી તા'કત ઔર ઓહદેવાલા હો. લેકિન બાવુજુદ પૂરી

હિફાઝતી ઈન્તેઝામાતકે દુનિયાકે અંદર હાદસે હોતે ચલે જા રહે હૈ. ઔર કોઈ શખ્સ મેહફુઝ નહી. સારી દુનિયા પરેશાન વ બેચૈન હૈ ઔર નજાતકા રાસ્તા ઢુંઢ રહી હૈ લેકિન ઈન્કે પાસ નજાતકા કોઈ રાસ્તા નહી. રાસ્તા મુસલમાનકે પાસ હૈ.

૧૬ - નજાતકા રાસ્તા મુસલમાનકે પાસ લેકિન

બજાએ નુફ્સકે નુફ્શમે હૈ

નજાતકા રાસ્તા તો મુસલમાનોકે પાસ હૈ લેકિન નજાતકા પાકીઝા રાસ્તા કિતાબોમે મૌજુદ હૈ, મુસલમાનકી ઝાતમે મૌજુદ નહી હૈ. ઈસલિએ ઈસ પાકીઝા તરીકેકા ફાયદા દુનિયા નહી દેખ રહી ઔર સારી દુનિયા પરેશાન હૈ ઔર ફિર સબસે ઝિયાદા મુસલમાન પરેશાન હૈ. જબકે ઈસ પાકીઝા તરીકેકો રખતે હુએ ઈસ પર નહી ચલતા. મુસલમાનકે પાસ પાકીઝા તરીકા મૌજુદ હૈ. લેકિન બજાએ નુફ્સકે નુફ્શમે હૈ. અમલી ઝિન્દગીમે નહી.

૧૭ - તા'કત દો કિસ્મતી હૈ !

એક તા'કત વો હૈ જિસ પર મખ્લૂકકા નામ આ ગયા હો. જો બની હુઈ હૈ. જિસ પર મખ્લૂકકા હાથ લગા હુઆ હો ઔર એક તા'કત વો હૈ જો બનાનેવાલેકી ઝાતમે હૈ. બની હુઈ તા'કતે બિલકુલ છોટી ઔર બનાનેવાલી ઝાતકી તા'કત વ કુદરત બહોત બળી ઔર લામેહદૂદ તો બની હુઈ તા'કતે ઈસ્તેમાલ કરેગે. લેકિન અબ ખુદાકી મર્ઝકે ઈસ્સે ઝિન્દગી ઉજાળે યા આબાદ કરે ઔર બનાએ. ઈસ્તેમાલ કરનેવાલી ઝાત અલ્લાહ તઆલા હૈ, વો કુદરતસે ઈસ્તેમાલ ફરમાત હૈ. જો તા'કતે બન ચૂકી હૈ યે સારી તા'કતે છોટી હૈ બળી નહી. બની હુઈ તા'કતે આપસમે છોટી બળી હો સકતી હૈ. આપસમે એક દૂસરેસે છોટી બળી હો સકતી હૈ. મસ્લન ડંડા એક તા'કત,

તલવાર ઈસ્સે બળી, પિસ્તોલ ઈસ્સે બળી, તોપ, ટેક ઈસ્સે બળી તા'કત. બમ ઈસ્સે બળી ઓર રોકેટ ઈસ્સે બળી. બની હુઈ તા'કતે આપસમે એક દૂસરેસે બળી હો સકતી હે. જિન તા'કતો પર અલ્લાહ તઆલાને ઈન્સાનકા હાથ લગવાયા ઉસકી આખરી તા'કત એટમબમ હૈ. ઈસકે બનનેમે અલ્લાહ તઆલાને ઈન્સાનકા હાથ લગવાયા ઓર અલ્લાહ તઆલા હાથ લગવાતે હૈ ચાહે હમારે પાલનેકે લિએ હમસે હાથ અલ્લાહ તઆલા લગવાતે હૈ. હલોપર, દુકાનો પર લગવાતે હૈ. અલ્લાહ ઈનકે મોહતાજ નહી બલકે હમારે ઈમ્તીહાન લેનેકે લિએ થોળા હાથ લગવાતે હૈ. યે દેખતે હૈ કે મેરી તા'કત માનતા હૈ યા અપની તા'કત માનતા હૈ. ઈસલિએ થોળા હાથ લગવાતે હૈ. યે દેખતે હૈ કે મેરી તા'કત માનતા હૈ યા અપની તા'કત માનતા હૈ. ઈસલિએ થોળા હાથ લગવાતે હૈ, કારોબારમે હાથ લગવાયા. હાલાંકે અલ્લાહ તઆલા હમે યે દિખા રહે હૈ કે હાથી, શેર વગૈરહકો બગૈર કારોબારકે પાલતે હૈ.

તો એટમબમ ઈન્સાનકી સબસે બળી તા'કત હૈ. એટમી તા'કતસે બળી તા'કત અલ્લાહ તઆલાને બનાઈ. ઝમીન, આસમાન, સૂરજ, ચાંદ, સિતારે યે સબ બળી તા'કતે. લેકિન ઈનસે બળી તા'કત ફરિશ્તે, ફરિશ્તે ઝમીન વ આસમાનસે બળી તા'કત રખતે હૈ. હઝરત ઈસરાફીલ (અલૈ.)કી ફૂંકસે ઝમીન વ આસમાન ટૂટતે હૈ તો બતાઈએ કે હઝરત ઈસરાફીલ (અલૈ.)કે સરદાર ઓર તમામ ફરિશ્તોકે સરદાર હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.)કી કિત્ની બળી તા'કત હૈ તમામ ફરિશ્તોસે ઝિયાદા તા'કત હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.)કી ઓર ઈસ્સે બળી તા'કત અલ્લાહ તઆલાને બનાઈ હૈ ઓર વો તા'કત હૈ ઈન્સાન.

૧૮ - ઈન્સાન બસસે બળી તા'કત !

ઈન્સાનકો અલ્લાહ તઆલાને અપના ખલીફા બનાયા ઔર ફરિશ્તોકો ઉસકે આગે સુકાયા. તો યે ઈન્સાન ફરિશ્તોસે બળી તા'કત હૈ. બશર્તકે યે ઈન્સાન ખુદાકી તા'કતકો અપને સાથ કરલે. ઔર ખુદાકી તા'કત ઈન્સાનકે સાથ કબ હોગી ! જબ યે ખુદાકી ખિલાફતવાલે કામ કરે યા'ની ખુદાકી બાત માને ઔર યે ઈન્સાન અલ્લાહ તઆલાકી બાતકો માન લે તો ફિર યે ઈન્સાન ફરિશ્તોસે ભી બળી તા'કત હૈ. સિર્ફ આદમ (અલૈ.)કે સામને ફરિશ્તે નહી સુકે બલકે અગર ખુદાકે હુકમકી તા'મિલ હમ ઔર તુમ કરેગે તો ફરિશ્તે બાદમે ભી ખિદમતમે લગે હોંગે.

આદમી મસ્જિદમે નમાઝકે લિએ ઈન્તેઝાર કરે તો ફરિશ્તોકી ઝિમ્મેદારી યેહી હૈ કે વો ખુદાસે યે કહે કે અય ખુદા ! ઈસ ઈન્સાનકો મા'ફ કર, ઈસ પર રહમ કર. ઈન્સાન જબ અલ્લાહ તઆલાકે દીન સિખને સિખાનેકે લિએ નિકલે તો ફરિશ્તે ઈસકે લિએ પર બિછાતે હૈ ઔર અપની પરવાઝકો રોક લેતે હૈ ઔર તમામ ફરિશ્તે ઝમીન વ આસમાન ઈસકે લિએ દુઆ કરતે હૈ.

ઔર અગર કિસી મુસલમાનસે મિલનેકે લિએ નિકલોગે તો ફરિશ્તે આપકો રૂખસત કરેગે ઔર વાપસી તક મગફિરત માંગતે રહેગે.

જબ અલ્લાહકી તા'કત ઈન્સાનકે સાથ હો ગઈ તો વો ફરિશ્તોસે ભી ઝિયાદા તા'કતવાલા બના. ક્યોંકે ખુદાકી તા'કત ઉસકે સાથ હો ગઈ.

૧૯ - ઈન્સાન બેકિંમત કબ બનતા હૈ ?

અગર ઈન્સાનને અલ્લાહકે હુકમકો ન માના ઔર

નાફરમાન બના તો ફિર યે ફરિશ્તોસે તો કયા દૂસરી તમામ મખ્લુકાતકી તા'કતસે ભી છોટી તા'કત બલકે કુછ નહી બનેગા. ઔર બેકિમત હો જાએગા ઔર જાનવરોસે ભી ઝિયાદા ઝલીલ વ ખ્વાર હોગા.

"જાનવરોસે ઝિયાદા બદતર યે ઈન્સાન બનેગા." (સૂરએ એ'રાફ આયત-૧૭૯, પારા-૯)

અગર અલ્લાહકી બાત માનતા હૈ તો ફરિશ્તોસે ભી આગે ઔર અગર અલ્લાહકી બાત નહી માનતા તો જાનવરોકે પિછે ઔર યે ઈન્સાન જબ અલ્લાહકી બાત માનેગા તો ફિર અલ્લાહકે ખઝાનોકે સાથ કનકશન હોગા. ફરિશ્તે સિર્ફ બદરમે નહી ઊતરે. ફરિશ્તે તો હર વકત ઊતરતે હૈ. જહાં કહી ભી અલ્લાહકી અઝમત બયાનકી જાતી હો તો ફરિશ્તે વહાં જમા હો જાતે હૈ.

ફરિશ્તોને ભી બાતકો માના ઔર ઈન્સાનોને ભી બાતકો માના. ફરિશ્તે તો રાત-દિન ઈબાદત કરતે હૈ ઔર હઝારો સાલસે ઈબાદત કરતે હૈ ઔર ઈન્સાન સિર્ફ ૬૦-૭૦ સાલ ઈબાદત કરતા હૈ. લેકિન ઈસકે બાવજુદ કિસી ફરિશ્તે જો જન્નતકી એક નેઅમત નહી મિલેગી ઔર કિસી ફરિશ્તેકો જન્નતકી એક હુર નહી મિલેગી ઔર ઈસ ઈન્સાનકો બહોત બળી જન્નત અલ્લાહ દેગે. ઈસકી કયા વજહ હૈ ? ફરિશ્તે જો ઈબાદત કરતે હૈ ઈનકો કોઈ મુજાહેદહ નહી કરના પળહતા. ન થકન, ન નીદ, ન ભૂક, ન ખાસ, ન બીવી, ન બચ્ચે, ન પાખાના, ન કારોબાર, ન ઘર, કોઈ નહી. ઉનકો તો કામ સિર્ફ બાતકો માનના હૈ. મુજાહેદહ નહી ઔર ઈન્સાન જબ અલ્લાહકી બાતકો માનેગા તો બગયર મુજાહેદહ કે નહી માનેગા. ઉસ્સે તબિયતકે ખિલાફ કરના પળહતા હૈ ઔર ઈસી મુજાહેદકી વજહસે ઈન્સાન ફરિશ્તોસે ભી આગે બળહ જાતા હૈ.

૨૦ - ઈન્સાનકી અઝમત વ તરક્કીકા રાઝ

ઈસકા મુજાહેદહ હૈ !

ઈન્સાનકી અઝમત વ તરક્કીકા રાઝ ઈસકા મુજાહેદહ હૈ. અલ્લાહ તઆલાને ફરિશ્તોમે સિફ એક બાત રખી હૈ ઔર વો હૈ બાતકા માનના. દૂસરી બાત ઉનમે હૈ હી નહી. સિફ એક તા'કતકો માનો, ન માનનેકી તા'કતે ખુદાને નહી રખી.

ઔર ઈન્સાનમે અલ્લાહ તઆલાને દો તા'કતે રખી હૈ. બાતકે માનનેકી ભી તા'કત ઔર બાતકો ન માનનેકી ભી તા'કત હૈ. જબ ઈન્સાન અલ્લાહકી બાતકો માનેગા તો ન માનનેવાલી તા'કતકો દબાએગા ઔર ઈસકા નામ મુજાહેદહ હૈ ઔર ઈસ્સે યે અલ્લાહકે કરીબ હો જાતા હૈ ઔર યહાં તકકે ફરિશ્તોસે ભી આગે બળહ જાતા હૈ. તબિયતકે ખિલાફ અલ્લાહકે હુકમો પર કદમ ઉઠાના યે ઉસકી તરક્કીકા રાઝ હૈ તો અલ્લાહ પાક ઝાહિરકે ખિલાફ ઉસકી મદદ ફરમાતે હૈ. ફજરકી નમાઝ નિંદકે કુરબાન કિએ બગયર આદમી નહી પંહુ સકતા. ઝકાત માલકે કુરબાન કિએ બગયર નહી દે સકતા. કોઈ કામ બગયર કુરબાનીકે હો નહી સકતા. જબ અલ્લાહકી બાતકો માનેગા તો બગયર કુરબાનીકે ઔર બગયર મુજાહેદકે યે આદમી અલ્લાહકી બાતકો માન હી નહી સકતા. તકલીફ ઉઠાએ બગયર દીનકા કામ કોઈ ભી હો આદમી નહી કર સકતા ઔર ઈસ મુજાહેદ પર અલ્લાહ તઆલાને યે સારી નેઅમતોકા વઅદા કિયા હૈ. સારી તરક્કી મુજાહેદાત પર હૈ.

અલ્લાહકી નિસ્ખત પર તકલીફોકા ઉઠાના યે ઈન્સાનકી તરક્કી હૈ. ખ્વાહ મ ખ્વાહકી તકલીફ ઉઠાનેસે કોઈ તરક્કી નહી હોગી. (સૂરએ અન્કબૂત આયત-૬૯, પારા-૨૧) ખ્વાહ મ ખ્વાહ

આદમી સરદી બરદાશત કરે. ખ્વાહ મ ખ્વાહ આદમી ગરમી બરદાશત કરે એ કોઈ તરક્કી નહી. તરક્કી તો ઉસ તકલીફસે હોગી ઔર તરક્કી ઉસ તકલીફ કે ઉઠાનેમે હૈ જો અલ્લાહકે હુકમોકે મુતાબિક હો. ઉસકે અંદર ઈસ ઈન્સાનકે લિએ તરક્કી હૈ ઔર હર આદમીકા અલગ અલગ મુજાહેદહ હોતા હૈ.

૨૧ - એક સહાબીકા કિસ્સા

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર ઈબ્ને આસ (રીદી.)કી શાદી હુઈ ઔર હઝરત અબ્દુલ્લાહકો ઈબાદત કરતે કરતે મુદાસે ઈતના તઅલ્લુક હો ચૂકા થા કે ઈબાદતકો છોળના ઉનકે લિએ મુજાહેદહ થા. યા'ની ઈબદાત, તિલાવત, રોઝા ઔર દૂસરે મુજાહેદાત કરનેમે બળા લુત્ફ આતા થા ઔર ઈન્ના લુત્ફ આતા થા કે ઈનકો છોળના યા કમ કરના ઈસકે લિએ સખ્ત મુજાહેદહ થા. જબ શાદી હો ગઈ, બીવીકો ધૂઆ તક નહી ઔર બીવીકી તરફ કોઈ તવજ્જોહ નહી હુઈ ઉનકી બીવીસે એક દિન ઉનકે બાપને પૂછા કે મેરે બેટેકો કેસા પાયા ? કહા બહોત અચ્છે હૈ. સારી સારી રાત ઈબાદત કરતે હૈ ઔર ખળે ખળે સારી રાત ગુઝારતે હૈ ઔર ઉસમે ઈશારા કિયા કે મુઝે ધૂઆ તક નહી. મેરે કરીબ અભી તક નહી આયે. હઝરત અબ્દુલ્લાકે બાપ અમર બિન આસ (રદી.) ને જાકર રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)કો ઈતિલા દી કે મેરા બેટા એસા કરતા હૈ.

રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)ને બુલાયા ઔર પૂછા. ઉન્હોને સારી બાત બતા દી ઔર ઈસકા ખ્યાલ થા કે રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ઈસ અમલકો સરાહેંગે. લેકિન રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે ઈસ મુજાહેદકો કમ કરો. રોઝે કમ રખો, રાતકો ઝિયાદા મત જાગા કરો ઔર સોયા ભી

કરો. બીવીકે પાસ ભી જાયા કરો. ખાના ભી કમ ખાયા કરો.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉંને મુજાહેદકો કમ કરવાતે થે ઓર
યે કમ કરના ઉંને લિએ મુજાહેદહ થા. ક્યોકે ઈબાદત વ
રિયાઝતમે ઉંને ઈત્ના લુત્ફ આતા થા કે છોળના તો દરકિનાર
કમ ભી નહી કર સકતે થે.

તો મુજાહેદહકી તરકકીકા રાઝ હૈ ઓર મુજાહેદહકી
નોઅઈયત બદલ જાતી હૈ તરકકી ઈન્સાનકી મુજાહેદહમે હૈ.

૨૨-પુદાકે ઉસૂલકે મુતાબિક મુજાહેદાત કરના હૈ

મુજાહેદહ ઈન્સાન પુદ તજવીઝ ન કરે બલકે પુદાકે
ઉસૂલકે મુતાબિક મુજાહેદાત કરે ઓર યે જિત્ને એહકામાત આએ
યે સબ કયામત તકકે લિએ ઉસૂલ હૈ. અલ્લાહકે દીનકા તકાઝા
ઈસ પર આએગા. જો દીનકે કામકો અપના કામ બનાએ. જિસકે
ઝહનમે યે બાત હોકે મૈ દીનકે કામકે લિએ પયદા હુઆ હું
ઓર ભેજા ગયા હું. ક્યોકે નબીયોકા આના બંદ હો ચૂકા હૈ
ઓર અલ્લાહ તઆલાને ઈસ ઉમ્મતકો મુન્તાખબ ક્રિયા હૈ ઓર
ઈસ કામકે લિએ ભેજા હૈ. દીનકે તકાઝોકો પૂરા કરનેકે લિએ
ઈસ ઉમ્મતકો દુનિયામે ભેજા હૈ.

ઓર હઝરત રબિઅ ઈબ્ને આસાર (રદી.)કા યે જુમલા હૈ:
મબ્ઉસ હોનેવાલા ઉંહોને રૂસ્તમેઝમાકે દરબારમે
ખળે હોકર કહા :

અલ્લાહને હમે ભેજા હૈ તા'કે બંદોકો બંદોકી ગુલામીસે
નિકાલ દે ઓર નફ્સકી ગુલામીસે નિકાલ દે ઓર અલ્લાહકી
ગુલામીમે દાખિલ કરે. ઓર મુખ્તાલિફ કિસ્મકે મઝાલિમોસે નિકાલે
ઓર ઈસ્લામકે સફમે દાખિલ કર દે. દુનિયાકી તંગીસે નિકાલ
કર દુનિયાકી ફરાખીમે દાખિલ કરે તો એસે આદમીકે સામને

દીનકે તકાળે આએંગે.

તબૂક, બદર, ખંદક, ઉદહકે તકાળે ઈસ વજહસે આએ કે દીનકે કામકો અપના અપના તકાળા બનાયા ઔર અગર વો દીનકે કામકો અપના તકાળા ન બનાતે તો ન બદરકા તકાળા હોતા ન ઉદહકા ન ખંદકકા તકાળા હોતા. યે સારે વાકેઆત ઈસ લિયે હુએ કે ઉન્હોને દીનકે કામકો અપના તકાળા બનાયા ઔર અપના કામ બનાયા. દૌરે સિદીકીમે સહાબાને દીનકે કામકો અપના કામ બનાયા. ઉનકે સામને દીનકે તકાળે આએ. દૌરે ફારૂકીમે દીનકે તકાળે આએ. હર ઝમાનેમે દીનકે તકાળે આએ. ક્યોકે ઉન્હોને દીનકે કામકો અપના કામ બનાયા ઔર જો ખાને કમાનેકો કામ બનાએ ફિર દીનકે તકાળે ઉસકે સામને કહાં આએંગે. બલકે ઉસકો તો સમઝમે ભી નહી આએંગે કે દીનકે ભી કોઈ તકાળે હુઆ કરતે હૈ તો સહાબા (રદી.)ને દીનકે કામકો અપના કામ બનાયા તો અલ્લાહકી તરફસે ઉનકો દીનકે તકાળે આએ ઔર ઈન તકાળોમે બા'ઝ મૌકો પર સહાબા (રદી.)કો કમાનેકા વક્ત નહી મિલા ફાકે મુકદ્દરમે થે તો ફકિમે રહે.

૨૩ - સહાબા (રદી.) કા સબસે ઝિયાદા

દીનકે તકાળોકો પૂરા કરના !

સહાબા (રદી.) પર દીનકે તકાળે ઈત્ને આએ કે ઉન્હોને તય કર દિયા કે ફાકે બરદાશત કરેંગે લેકિન અલ્લાહકે દીનકે તકાળોકો નહી છોળંગે. દીનકે તકાળે ઈત્ને થે કે સબ ભૂકે રહેતે થે. ભૂખકે મારે હુઝૂર (સ.અ.વ.) નિકલે, ભૂખકે મારે હઝરત અબુબકર સિદીક (રદી.) નિકલે, ભૂખકે મારે હઝરત ઉમર ફારૂક નિકલે ઔર સબ અબુ અય્યુબ અનસારીકે બાગમે ગએ.

ઉન્હોને ખજૂરે લાકર સામને રખી. બળે ખુશ હુએ

બકરીકા બચ્ચા ઝબ્હ ક્રિયા ઓર પકાયા. ગોશ્ત રોટી સામને રખ્યા. રસૂલેપાક (સ.અ.વ.)ને ગોશ્તકી બોટી રોટી પર રખકર યું ફરમાયા કે, ઈસે ફાતેમા (રદી.)કે ઘર દે આઓ. ઉસે તીન દિનસે ખાનેકો કુછ નહી મિલા હૈ. બીવીકા હક અદા કરના રસૂલેપાક (સ.અ.વ.) ખુદ બતાનેવાલે થે ઓર ઉનકી બેટી પર તીન દિનકા ફાકા ઓર કહી પર યે નહી મિલતા કે હઝરત અલી (રદી.)સે યું ફરમાયા હો કે કુર્આનકી ખુલી આયતે બીવીકા હક અદા કરનેકે લિએ હૈ. લેકિન અલી (રદી.)કે તૂને મેરી બેટીકો ઈત્ને ફાકેમે રખ્યા કે ચક્કી ખુદ પિસતી હૈ. મશકિઝહ પાનીકા ખુદ ઉઠાતી હૈ. હુઝૂર (સ.અ.વ.)ને કભી હઝરત અલી (રદી.)સે યું નહી કહા. બલકે ફાતિમા (રદી.) એક ખાદિમ લેનેકે લિયે તશરીફ લાઈ તો બજાએ ખાદિમ દેનેકે રસૂલેપાક (સ.અ.વ.)ને તસ્બીહૈ બતા દી ઓર ખાદિમ નહી દિયા. હાલાંકે બહોતસે ખાદિમ વ ગુલામ આએ થે. હઝરત અલી (રદી.) અલ્લાહકે દીનકે તકાઝોકો પૂરા કરનેમે ઈત્ને મસરૂરફ થે કે ઉન્હે કારોબારકા વકત નહી મિલા. સુસ્તીકી બિના પર નહી ઓર ન કમઝોર થે. હઝરત અલી (રદી.) બહોત તાકતવર થે. ઈત્ને તાકતવરકે ખયબરકે એક દરવાઝેકો જિસકો ચાલીસ આદમી ઉઠા સકે અકેલે હઝરત અલી (રદી.)ને ઉઠાકર ફેંક દિયા. ઈત્ને તાકતવર થે ઈત્ને ભારી દરવાઝેકો અકેલે ઉઠાકર ફેંકતે હૈ તો કારોબાર નહી કર સકતે થે. ઝરૂર કર સકતે થે લેકિન વકત નહી થા કારોબાર કરનેકા.

હઝરત નબીએ પાક (સ.અ.વ.) કે બારેમે યે કોઈ નહી કેહ સકતા કે વો કારોબાર કરના નહી જાનતે થે. હઝરત ખદીજા (રદી.)કે માલ પર તિજારત કરકે ઓર ઝિયાદા નફા કમાકર યે દિખા દિયા કે નબી કારોબાર કરના ભી જાનતે થે. બકરીયાં

ચરાના અમલ ક્રિયા ચાહે નુબુવ્વતસે પેહલેહી હો. લેકિન કામ તો ક્રિયા હૈ ઔર કરના અચ્છી તરહ જાનતે થે. મગર તકાઝે દીનકે ઈત્ને થે કે કરોબાર કરનેકા વકત નહી મિલતા થા. ઔર ફાકે ગુજારતે થે. લેકિન દીનકા કામ કરતે થે. ખુદાકે દીનકે તકાઝો પર ખજે હુએ ઔર મુકદ્દરમે ફાકા થા. કરોબારકા વકત નહી મિલા. ઈસ ફાકેકો બરદાશત ક્રિયા ઔર ખુદાકે દીનકે તકાઝોકો કારોબાર પર કુરબાન નહી ક્રિયા બલકે કારોબારકો દીનક તકાઝો પર કુરબાન ક્રિયા. આજ અગર કોઈ કિસીકો કેહ દે કે દીનકા કામ કરો તો વો કેહતા હૈ કે મેરે પાસ વકત નહી. ક્યોંકે મેરે કારોબાર, ઔર બહોત ઉલંઝને હૈ, વકત નહી મિલતા.

હઝરત અલી (રદી.)સે ભી કોઈ કેહતા કે એહલિયા પર ફાકા હૈ કારોબાર કરો તો ઉનકી ઝબાન યે બતા રહી થી કે ઠીક હૈ લેકિન દીનકે તકાઝે ઈત્ને હૈ કે મેરેકો કારોબાર કરનેકી કુરસ્ત નહી મિલી.

લેકિન જબ હદ દરજ્જા ફાકા પહોંચા, હઝરત ફાતિમા (રદી.)કા ફાકા ઝિયાદા હુઆ ઔર હઝરત ઈમામ હસન ઔર હુસેન દૂધ પિતે યહાં તકકે માંકી છાતીમે દૂધ ભી નહી મિલા ઔર બકરીકા દૂધ ભી નહી મિલા તો હઝરત અલી (રદી.) મઝદૂરી કરનેકે લિએ તશરીફ લે ગએ ઔર એક મુઠ્ઠીભર ખજૂરે હાસિલ હો ગઈ.

શદીદ જુરુરતકે પેશે નઝર કારોબાર ક્રિયા. બાગમે મઝદૂરીકે લિએ ગએ. બાગવાલેને કહા એક ઢોલ પર એક ખજૂર. હઝરત અલી (રદી.) રાઝી હુએ ઔર કામ ક્રિયા. મુઠ્ઠી ખજૂરોસે ભરી ચલે આએ. બાગવાલેને કહા કે મેરા કામ તો નહી બના. ફરમાયા તેરા કામ બને યા ન બને મેરા કામ તો બન ગયા.

ત્રીન દિનકે ફાકેકે બાદ યે ખજૂરે. ત્રીન દિનકા ઈન્તઝામ

હો ગયા. બાગવાલેને કહા અબ અગર ઢોલ ખીચો તો એક ઢોલ પર દો ખજૂરે દુંગા ડબલ મઝદૂરી બળહા દી લેકિન હઝરત અલી (રદી.)ને ફરમાયા કે, નહી ચાહિયે. ડબલ મઝદૂરી મિલ રહી હૈ લેનિ ફરમાયા કે નહી કરના મક્સદ દીનકા કામ થા. કારોબાર ઘરકી ઝુરતકી ચીઝે થી. દીન કુરબાનીસે જિન્દા હોગા. ઔર દુનિયાકે અંદર અમન ઔર અમાન આ જાએગા. અગર દીનદારી આ જાએ તો દુનિયાકી સારી પરેશાનીયાં અલ્લાહ તઆલા ખત્મ ફરમાએગે. રેહમતોંકા બરસના, બરકતોંકા આના, દિલોંકે અંદર ચૈનકા આના યે બસ દીનદારી પર મુન્હસિર હૈ ઔર દીનદારી બગયર જાન વ માલકી કુરબાનીકે નહી આ સકતી. દીનકી બુનિયાદ કુરબાની હૈ. આજ લોગોંકે ઝહનમે દૌરે ફાફૂકી રેહતા હૈ કે ઉન્હોંને કિસીકો પાંચ હઝાર, કિસીકો દસ હઝાર, કિસીકો બારહ હઝાર દિયા ઔર દીનકા કામ લોગ કરતે થે. તો દૌરે ફાફૂકી ફલોંકા ઝમાના હૈ. દૌરે નબવી ઔર દૌરે સિદ્દીકી યે જબ બુનિયાદકા ઝમાના હૈ જબ બુનિયાદકે ઝમાનેમે માલકો બુનિયાદ બનાકર દીનકા કામ નહી લિયા. બલકે દીનકા કામ કુરબાનીયાં દેને પર કિયા. હઝરત ઉમર (રદી.) કે ઝમાનેમે મુલ્ક વ માલ હદસે ઝિયાદા આયા. અબ ઉન્હોંને બૈઠકર મશવરા કિયા કે ઈસકા ક્યા કિયા જાએ ? તો વો તરતીબ મશવરહસે કાયમ કર દી. માલ દેકર દીનકા કામ નહી કરાયા બલકે કુરબાનીયોંસે દીનકા કામ કિયા તો માલ આયા ફિર ઈસ મુલ્ક વ માલકો ભી દીનકે તકાઝોં પર કુરબાન કિયા.

દીનકો અગર દુનિયાકે અંદર લાના હૈ તો દૌરે નબવી (સ.અ.વ.) ઔર દૌરે સિદ્દીકી નમૂના બનેગા. દીનકી જબ બુનિયાદકા દૌરે નબવી ઔર દૌરે સિદ્દીકી દૌર હૈ. કહી ઝહનમે યે સવાલ ન હો કે માલ તો થા હી નહી તો દેતે કહાંસે યે

કેહના ભી ગલત હૈ.

ક્યોકે અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કો પેશકશ હૈ કે મક્કાકે પહાળ સોના ચાંદી ઓર હિરે બના દે ઓર અલ્લાહ તઆલાકે લિએ યે આસાન થા કોઈ મુશકિલ કામ નહીં થા. લેકિન હુઝૂરે પાક (સ.અ.વ.) ને ઈન્કાર કિયા. હાલાંકે આખિર અલ્લાહકી તરફસે હૈ ઓર બિલકુલ હલાલકા માલ હૈ. હરામકા માલ ભી નહીં. મગર રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) યે સમજતે થે કે અગર મક્કાકે પહાળ સોના, ચાંદી બને ઓર ફિર લોગોંકો સોના, ચાંદી કાટ કાટ કર દે ઓર દીનકા કામ લે તો ફિર દીનકે અંદર વો તા'કત નહીં રહેગી જિસ્સે અલ્લાહકી તા'કત સાથ હો રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ને યે મન્જૂર નહીં કિયા ઓર ફરમાયા કે એક દિન ખાના મિલેગા તો ખાકર શુકર કરૂંગા ઓર દીનકા કામ કરૂંગા. દૂસરે દિન અગર ખાના ન મિલે તો સબર કર લુંગા ઓર દીનકા કામ કર લુંગા.

ઈસલિએ કે રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કયામત તકકે લિએ યે બુનિયાદ કાયમ કર રહે હૈ કે અગર યે સોના, ચાંદી બન જાતા ઓર કાટ કાટકર લોગોંકો દેતે ઓર ઈનસે દીનકા કામ લેતે તો ફિર લોગ દીનકા કામ સોના, ચાંદીકે લિએ કરતે અલ્લાહકે લિએ ન કરતે. ફિર દીનમે વો તા'કત ન હોગી જિસકે સામને કયસર વ કિસરાકી તા'કતે ઝેર હો ગઈ.

૨૪-દીનમે તા'કત અલ્લાહકી નિસ્ખતસે આતી હૈ

દીનમે તા'કત અલ્લાહકી નિસ્ખતસે આતી હૈ. અગર સોના, ચાંદી દેકર દીનકા કામ કરવાયા તો ફિર દીન અલ્લાહકે લિએ ન હોગા. તો ફિર દીનમે અલ્લાહકી તા'કત ન હોગી. ઈસ બિના પર રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ને ફાકોં પર તંગી

તુરશિયો પર દીનકા કામ ખુદ ભી ક્રિયા ઔર સહાબા (રદી.) કો ભી એસે હાલાતમે કરને પર ખબા કર દિયા.

કાનૂની તૌર પર કિસીકો કુછ દેના નહીં થા. અખ્લાકી તૌર પર જિત્ના હો સકતા લોગ કરતે થે. કિસી ગરીબકા ઝહન માલદારકી તરફ નહીં જાતા થા. ગરીબ યે કેહતા હૈ કે પત્તે ચબાકર દીનકા કામ કરુંગા. ગરીબકો ખિલાના ઝાબ્તેમે નહીં થા. અખ્લાકી તૌર પર થા ઔર અખ્લાકી તૌર પર, તો પૂરા કુઆન વ હદીસ કેહતે હૈ કે ખર્ચ કરો, ખર્ચ કરો, લેકિન કાનૂની તૌર પર એસા નહીં થા.

૨૫ - પૂરે કુઆન વ હદીસમે દો બાતે હૈ !

પૂરે કુઆન વ હદીસમે દો બાતે હૈ. એહકામાત તો કાનૂની હૈ ઔર કુછ એહકામાત વો મિલેંગે જો અખ્લાકી હૈ. કાનૂની એહકામાતકો આજકલકી ઈસ્તિલાહમે સમજો, ફતવા વ તકવા એક હોતા હૈ. હુદૂદે શરીઅત બોર્ડર ઔર એક હોતા હૈ મિઝાજે શરીઅત. મિઝાજે શરીઅત સાદગી હૈ. શરીઅતકા મિઝાજ તકવેકી લાઈનકા મિઝાજ હૈ. દુનિયાકે અંદર અગર દીન ફૈલેગા તો વો અખ્લાકસે ફૈલેગા. ઔર તકવા તો હુદૂદે શરીઅત બતાએગા.

હઝરત ઉમરકે ઝમાનેમે બાવુજુદ યે કે માલ બેઈન્તેહા આયા લેકિન હઝરત ઉમર (રદી.) ને સાદગી પર સબકો બાકી રખ્યા. યહાં તક એક દફા બેટેને દઅવત કી ઔર ગોશ્તમે ઘી ડાલા તો હઝરત ઉમર (રદી.) ને ખાનેસે ઈન્કાર કર દિયા કે મૈં નહીં ખાઉંગા. ઈસલિએ કે દો સાલન જમા હો ગએ હૈ જહાં દો સાલન હોગે વહાં હઝરત ઉમર (રદી.) નહીં હોગા.

સિદ્દીકે અકબર (રદી.) ને એક દફા પાની માંગ્યા. શહદ મિલાકર દિયા ગયા તો આપને ઈન્કાર કર દિયા ઔર રોને

લગે કે જબ પાનીસે ઝુરત પૂરી હોતી હૈ તો શહદ ક્યો મિલાયા ગયા. યે ભી તકવાવાલી લાઈન. મિઝાજે શરીઅત એક દસ્તરખ્વાન પર ચાર સાલન જમા હો ગએ તો હઝરત ઉમર (રદી.) ઉસે હરામ નહીં સમઝતે થે ઔર ન હઝરત અબુબકર (રદી.) ઉસે હરામ કેહતે થે. ઔર ન યે બાત કુર્આનકે ખિલાફ હૈ. લેકિન હરામકી હુદૂદસે નિકલકર હલાલકે બોર્ડર પર આ જાના યે ઉસકે લિએ નમૂના હૈ જો હરામમે હો ઔર પેહલેસે હલાલમે હો વો હલાલકે બોર્ડરસે નિકલકર દરમ્યાનમે આ જાએ. ફત્વેસે હટકર તકવેકી તરફ આ જાએ. દરમ્યાનમે રહેગા તો હરામકે અંદર મુબ્તીલા હોનેકા ખતરા નહીં હોગા ઔર અગર હલાલકે બોર્ડર પર રહા તો ખતરા હૈ કે કહીં હલાલકે બોર્ડર પર રહા તો ખતરા હૈ કે કહીં હલાલકે બોર્ડરકો કોસ કરકે હરામકે અંદર ચલા જાએ.

રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે :- જાનવર અગર તુમ્હારે ખેતમે ચરતા હૈ ઔર દરમ્યાનમે ચરે તો તુમ્હારે ખેતમે રહેગા ઔર અગર ખેતકે કિનારે ચલા જાએ તો ખતરા હૈ કે કિસી દૂસરેકે ખેતમે ચલા ન જાએ. તો વો દૌરે સિદ્દીકી ઔર દૌરે ફાઝ્કી તકવેવાલા દૌર હૈ. મિઝાજે શરીઅતવાલા દૌર હૈ. પૈસા કિત્ના હી હો લેકિન ઝિન્દગી સાદા ઔર જબ ઉમર (રદી.) ને ઈન્તેકાલ ફરમાયા તો છિયાસી હઝારકા કર્જા ઉનકે સર પર થા ઔર બેટેકો અદા કરનેકી વસિયત કી.

દૌરે સિદ્દીકી ઔર દૌરે ફાઝ્કી મિઝાજે શરીઅતકો બતાતા હૈ, સાદગીકો બતાતા હૈ. હઝરત ઉસ્માન (રદી.) ઔર હઝરત અલી (રદી.) કે ઝમાનેમે બેશક મકાનાત પક્કે બન ગએ. મસ્જિદે નબવી પક્કી બન ગઈ. ખાના લોગોકા બળહુયા બન ગયા મગર ઉનકી ઝિન્દગી બઝાતે ખુદ સીધી સાદી થી. હઝરત અલી (રદી.)

કુફ્રેમે હું ઓર એક ચાદરમે હું ઓર સરદીસે ઠઠહર રહે હું. કિસીને કહા, હઝરત ! બળે બળે કમ્બલ આએ હું ઉનમેસે એક લે લો. ફરમાયા જો ચાદર મૈને લી હૈ વો ભી મદીનાસે આઈ હૈ. ઈજતિમાઈ માલકો મૈ નહી લુંગા. ઈજતિમાઈ માલકો વો લોગ લેના બહોત બૂરા સમઝતે થે જૈસે યતીમકા માલ હો. ઈજતિમાઈ માલ અપની ઝાત પર લગાના વો લોગ બહોત બૂરા સમઝતે થે. જૈસે યતીમકા માલ હો.

હઝરત ઉમર (રદી.) કે સામને એક બચ્ચી આઈ તો પૂછા યે કિસકી બચ્ચી હૈ, જો ઈત્ની કમઝોર હૈ. સાહબજાદોને કહા, આપકી બચ્ચી હૈ. ફરમાયા, યે ક્યો કમઝોર હો ગઈ. કેહને લગે, આપકી વજહસે. આપ ઝિયાદા તંગી કરતે હું. ફરમાયા, અપની કમાઈસે ઈસકા ઈલાજ કરો. ઈસ ઈન્તેઝારમે મત રેહના કે ઈજતિમાઈ માલસે દુંગા. મના કર દિયા. હઝરત અલી વ ઉસ્માન (રદી.) કે ઝમાનેમે મકાન પકકે બને. ખાના બળહયા બના. ક્યોકે ક્યામત તક ઈસ્લામકો ચલાના હૈ બોર્ડર ભી બતાના હૈ વરના અગર ચારો ખુલ્કા એક બાત પર આ જાતે કે બિલકુલ સાદા ઝિન્દગી હોની ચાહિએ તો નએ નએ ખુશહાલ કિસમકે લોગ મુસલમાન બનતે તો બિચારે પરેશાન હો જાતે ઓર યે લોગ ઈસ્લામસે મેહરૂમ હો જાતે. ઈસલિએ બોર્ડરકા બતાના ભી ઝરૂરી થા. રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) યે ફરમા ગએ કે :-

તુમ લોગ મેરી સુન્નતકો મઝબૂતીસે પકળો. મેરે બાદ ખુલ્કાએ રાશિદીનકે તરીકેકો મઝબૂતીસે પકળો.

રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કા ઝમાના અસલ ઝમાના હૈ. સારે નબીયોકા ઝમાના બતૌર તમ્હીદકે હૈ ઓર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઝમાના બતૌર અસલ હૈ ઓર ખુલ્કાએ રાશિદીનકા ઝમાના બતૌર તતિમ્મહ હૈ.

અબ કયામત તક જો બી હમે કરના હોગા. ઉસકે લિએ તમ્હીદ તો નબીયોંકા દૌર હોગા કે બાપકો કેસે દઅવત દે જિસ તરહ હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) ને દી, બેટેકો કેસે દઅવત દે. જિસ તરહ હઝરત નૂહ (અલૈ.) ને દી. કૌમકો કેસે દઅવત દે સારે નબીયોંને બતાયા યે બતૌર તમ્હીદકે હૈ. જો કોઈ બળા આતા હૈ ઓર આનેવાલા હોતા હૈ તો છોટે પેહલે આતે હૈ. કોઈ રૂહાની યા જિસ્માની લાઈનકા બળા જબ ઉસીકા હોતા હૈ. ઈસકે બાદ વો બળા થોળે વકતકે લિએ આતા હૈ ઓર ફિર ચલા જાયા કરતા હૈ ઓર ફિર બાદવાલે ઈસકો તરતીબ દિયા કરતે હૈ. એક બહોત બળે આદમી આનેવાલે થે ઓર ઉનકી આમદસે પેહલે સારે નબીયોંકો ભેજા ઓર ઈતિલા દી :-

યે અહદ લિયા ગયા કે, નબી આનેવાલે હૈ કયા તુમ ઉનકી બાત માનોગે ?

૨૬ - તમામ અંબિયાએ ફિરામ (અલૈ.) સે

એક અહદ લિયા ગયા થા

કે આખરી ઝમાનેમે એક નબી આનેવાલે હૈ. કયા તુમ ઉનકી બાત માનોગે. કયા તુમ ઉનકા ઈકરાર કરોગે તો સબને ઈસકા ઈકરાર કિયા ઓર કયામત તકકે આનેવાલોંકો બાત બતા દી કે નબીયોંકે મુકાબલેમે આનેવાલે બળે તા'કત ઓર માલવાલે તબાહ વ બરબાદ હુએ ઓર નબીયોંકી બાત માનનેવાલે કમઝોર કિસમકે લોગ કામિયાબ હો ગએ. યે બાત કયામત તકકે લિએ બતા દી. ફિર વો બળે નબી આ ગએ ઓર ઉન્હોંને ઝમાનેકે અંદર કયામત તકકે લિએ તરતીબ કાયમ ફરમા દી ઓર ૬૩ સાલકે બાદ તશરીફ લે ગએ. આગે મુલ્કાએ રાશિદીનકા દૌર આયા ઓર ઈસકો તતિમ્માકે તૌર પર રસૂલે પાક (સ.અ.વ.)

ને બતા દિયા. ઈસલિયે ચારો ખુલ્લાકા જો દૌર હોગા ઉસમે ઉસૂલ અલગ અલગ હોંગે ઔર સબકી સુરત હૈ. દૌરે સિદ્દીકી, દૌરે ફારૂકી યે તો બતાતા હૈ મિઝાજે શરીઅત ઔર તકવેકો બતાતા હૈ ઔર દૌરે ઉસ્માની ઔર અલી ફતવેકો બતાતા હૈ યા'ની હુદૂદે શરીઅતકો ક્યામત તકકે લિએ બતા દિયા કે અગર પક્કા મકાન બનાના હૈ તો ઉસકે અંદર રિયા વ નમૂદ ન હો, ઔર કોઈ શરઈ ઉસૂલકે ખિલાફ ન હો, તો પક્કા મકાન બનાના જાઈઝ હૈ, પક્કી મસ્જિદ બનાના જાઈઝ હૈ, કઈ કિસમકે ખાને ખાના જાઈઝ હૈ. બજયા ખાના ઔર બજયા કપળા ઈસ્તેમાલમે લાના જાઈઝ હૈ. લોગોંકો હરામકી હદસે બચાના હૈ. ઈસે હલાલકી હદ બતાના હૈ. યકદમ અગર કિસીકો દરમિયાન તકવેમે લાએંગે તો વો તંગ હો જાએગા. પરેશાન હો જાએગા. હમ લોગોંકો તો મિઝાજે શરીઅત પર રેહના ઔર જો નએ કિસમકે લોગ આએંગે પેહલે ઉન બિચારોંકો હુદૂદે શરીઅત પર લાઓ ઔર ધીમે ફિર આગે બજહતે રહેંગે. ફિર વો સાદગી પર આતે રહેંગે ઔર સાદગીકે બારેમે હમ યકદમસે નહીં કેહતે. અગર સાદગીકે બારેમે યકદમસે કહે તો ફિર બરદાશતસે બાદર હોગી. જબ મદીનેકે ખેતોંસે ગલ્લા આયા ઔર બરકતવાલી ખેતીયાં બન ગઈ તો રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે, મદીનેવાલે યે ઝમીન તુમ વાપસ લે લો. અલ્લાહને બરકત દે દી. કેહને લગે કે હઝરત યે ઝમીને તો ઉન હમારે ભાઈઓંકો દે દો જો ધર છોળકર મક્કેસે આએ હૈ. તો હઝરત (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે, જો હરી ભરી ઝમીન તુમ ઉનકો દે રહે હો ઝમીન તુમને ઉનકો પેહલે દી થી. વો વાપસ લેલો. મદીનેવાલોંને કહા કે, હઝરત (સ.અ.વ.) જો મુઆહદા મિના પર હમને આપ (સ.અ.વ.) સે કિયા થા વો ઝમીનોંકે લિએ નહીં કિયા થા.

બલકે જન્મતકે લિએ ક્રિયા થા. આપ (સ.અ.વ.) તો હમકો જન્મત દિલવા દે. હમે હરીભરી ઝમીને નહીં ચાહિએ ઔર હમે હમારી દી હુઈ ઝમીન ભી નહીં ચાહિએ. ઈસ તૌરસે જબ અવામિલ જિન્દા હોંગે તો પૂરે આલમકે અંદર અમલ વ અમાન આએગા.

૨૭-દીની જિન્દગીકે બગૈર મુસલમાનકી હૈસિયત

ઈસ્લામ ઔર દીની જિન્દગીકે બગૈર મુસલમાન એસે હૈ જૈસે દુકાનકે બગૈર તાજર. આજકા મુસલમાન દુનિયામે હૈ લેકિન બગૈર ઈસ્લામ ઔર દીની જિન્દગીકે હૈ. ઈસ્લામકા ફાયદા મુસલમાનોકો નહીં મિલ રહા ઈસ બિના પર પૂરી દુનિયા ઈલજી હુઈ હૈ વો ઈસ્લામી જિન્દગી પેહલે જિન્દગીયોમે આ જાએ તો ફિર દઅવતકે કાબિલ હોંગે. આજ દુનિયા પરેશાન હૈ કિસીકી ભી ખ્વાહ વો કિત્ના બળા હો ન જાન મેહકુઝ હૈ, ન માલ મેહકુઝ હૈ, ન આબરૂ મેહકુઝ હૈ ઔર રાસ્તા તલાશ કર રહે હૈ. ઈસી પરેશાનીકો દૂર કરનેકે લિએ પૂરી દુનિયા નજાતકા રાસ્તા તલાશ કર રહી હૈ. વો રાસ્તા મુસલમાનોકે પાસ મૌજુદ હૈ. લેકિન કિતાબોકે અંદર હૈ. મુસલમાનોકી અમલી જિન્દગીમે નહીં હૈ. બજાએ નુકુસકે નુકુશમે હૈ. ઈસલિએ પૂરી દુનિયા પરેશાન હૈ પૂરી દુનિયાકી પરેશાનીયોકા હલ ઔર જહન્નમકી આગસે બચાનેકા હાલ રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કા પાકીઝા તરીકા હૈ. જિસે સહાબા (રદી)ને અપની જિન્દગીયોકે અંદર ચાલુ કર દિયા ઔર અમન વ અમાન પૂરી દુનિયાકે અંદર કાયમ કર દિયા.

આજ ભી અગર પૂરે આલમકો યે પાકીઝા તરીકા દિખા દે તો કોઈ લખનેકો તૈયાર નહીં હોગા ઔર હમે કિસીસે લખ ના નહીં. હમારા કોઈ અસલી દુશ્મન નહીં હૈ, હમારા અસલી દુશ્મન તો શયતાન હૈ.

૨૮-અસલી દુશ્મન હમારા નફસ વ શયતાન હૈ

યે યહૂદ વ નસારા, હિંદુ, ઈસાઈ, સિખ યે હમારે અસલી દુશ્મન નહીં હૈ. હમારા અસલી દુશ્મન શયતાન વ નફસ હૈ. યે જિત્ને ગયર મુસ્લિમ હૈ અસલી દુશ્મન નહીં હૈ. બલકે વક્તી તૌર પર શયતાનકે નરગેમે આએ હુએ હૈ તો ઈસલિએ હમારે દુશ્મન બને હુએ હૈ. વરના અસલી દુશ્મન કોઈ નહીં. યે આજ ભી અગર ઈસ પાકીઝા તરીકેકો કુબૂલ કર લે તો યે હમારે ભાઈ હૈ. વક્તી તૌર પર હમારી ઔલાદ ભી દુશ્મન હો સક્તી હૈ.

હમારે બચ્ચે ભી દુશ્મન બન સક્તે હૈ. હમારી ઔલાદ ભી વક્તી તૌર પર દુશ્મન હો સક્તી હૈ. (સૂરએ તગાબુન, આયત-૧૪, પારા-૨૮)

લેકિન અસલી દુશ્મન હમારા નફસ વ શયતાન હૈ ઔર ઈસી દુશ્મનકી વજહસે આજ પૂરી દુનિયા પરેશાન હૈ. ઈસ પાકીઝા તરીકેકી તરફ યે દુશ્મન ઈન્સાનકો આને નહીં દેતા, ઔર ઈન્સાનકો ઝલીલ વ ખ્વાર ઔર બેકિમત બનાતા હૈ ઔર સબસે બેકિમત આજ ઈન્સાન બન ચૂકા હૈ. કયોંકે ઉસ્સે ઈન્સાનિયત નિકલ ચૂકી હૈ ઔર વો પાકીઝા તરીકા નિકલ ચૂકા હૈ અગર યે પાકીઝા તરીકા દુબારા ઈન્સાનમે આ જાએ તો પબ્લીક ભી ચૈનસે રહેગી, ગરીબ ભી ચૈનસે રહેગા, માલદાર ભી ચૈનસે રહેગા ઔર ફિર જોક દર જોક લોગ ઉસી પાકીઝા તરીકેકે અંદર દાખિલ હોતે ચલે જાએગે.

ફિર જોક દર જોક લોગ ઈસ પાકીઝા દીનમે દાખિલ હોગે.

ફકત વસ્સલામ

ખૂશ ખબર

અમારે ત્યાં દરેક જાતના કુરઆનશરીફ, પંજપારહ, પારહ તેમજ મદ્રસાઓમાં ચાલતી દરેક જાતની કિતાબો તેમજ ગુજરાતીમાં દીની કિતાબો છુટક તથા જથ્થાબંધ વ્યાજબી ભાવ થી મળે છે.

(તા.ક.) : કોઈપણ જાતની દીની કિતાબ છપાવી અથવા તૈયાર કિતાબ, લિલ્લાહ આપવા માટે બહુજ કિફાયત ભાવથી મળશે.

ગુજરાતમાં દીની કિતાબોનું

મોટું સ્થળ :

ગુરાની હુલુબખાલા

મું. પો. છાપી - ૩૮૫૨૧૦

(જી. બનાસકાંઠા)

હમારી બેહતરીન નામી ઈસ્લામી કીતાબે ગુજરાતીમેં

ગુજ. શયતાનકી સવાનેહ ઉમરી   ગુજ. ઈસ્લામી નામોનો સંગ્રહ
ગુજ. મરનેસે પેહલે મૌતકી તૈયારી કીજીયે   ગુજ. તિબ્બે નબવી (સ.)
ગુજ. ગુલદસ્તએ અતફાલ   ગુજ. મિટ્ટીકા ઘર   ગુજ. આઈનએ નમાઝ
ઉર્દૂ. તોહફએ ખ્વાતીન (યા'ની સસુરાલ જાનેવાલી બેટીકો નસીહત)
ગુજ. મુન્શખખાતે ઈસ્લાહી ખુત્બાત   ગુજ. ઔરતોંકી નમાઝ
ગુજ. ગુજરાતી અરબી ઝરૂર મુસ્લિમીન કંથરીયા ટાઈપ
ગુજ. મીશકાત શરીફ   ગુજ. હમારી દુઆ કયૂં કબૂલ નહીં હોતી
ગુજ. મુસલમાન પતિ-પત્ની (મોટી)   ગુજ. જવાનીકા અનમોલ ખઝાના
ગુજ. આદાબે જિંદગી   ગુજ. રૂહાની કહાનિયાં   ગુજ. બહેનોની મેહફિલ
ગુજ. માં-બાપના હક્કો   ગુજ. ફઝાઈલે સદકાત ભાગ ૧-૨ અરબી સાથે
ગુજ. છ ગુનેહગાર ઔરતેં   ગુજ. હઝરતજી (રહ.) કી તકરીરેં
ગુજ. ઝિકરૂલ્લાહ ઔર ઈત્મીનાને ફલ્હ   ગુજ. કયામત કયારે આવશે
ગુજ. જઝાઈલ આ'માલ યા'ની આ'માલકા બદલા   ઉર્દૂ. ગુલદસ્તએ અતફાલ
ગુજ. મો'મિનકી સુબ્હો શામ (મૌ. શમશુલહક સા. ચાંગવી)

નુરાની દુલુઆપાના

રેલ્વે સ્ટેશનની સામે, મુ.પો. છાપી,
જી. બનાસકાંઠા, (ઉ.ગુજ.) પીન - ૩૮૫૨૧૦
(૦૨૭૩૯) (ઓ) ૭૦૧૧૨, (ઘર) ૭૦૧૭૬